

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

Milli Kütüphane № 1996' da Kayıtlı MECMŪ'ATÜ'L-LEṬĀYİF
(İnceleme-Metin)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Duygu ALDEMİR

İSTANBUL 2014

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

Milli Kütüphane № 1996'da Kayıtlı MECMŪ'ATÜ'L-LEṬĀYİF
(İnceleme-Metin)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Duygu ALDEMİR

TEZ DANIŞMANI: Prof. Dr. Ömer ZÜLFE

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

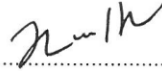
Yüksek lisans öğrencisi Duygu ALDEMİR'in "Milli Kütüphane No: 1996'da Kayıtlı Mecmû'atü'l-Letâyif (İnceleme - Metin)" konulu tez çalışması jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı yüksek lisans tezi olarak oy birliği / oy çokluğu ile başarılı bulunmuştur.

İmza

Tez Danışmanı : Prof.Dr. Ömer ZÜLFE
Üniversitesi Marmara Üniversitesi

Üye : Prof.Dr. Sebahat DENİZ
Üniversitesi Marmara Üniversitesi

Üye : Doç.Dr. Bülent BAKAR
Üniversitesi Marmara Üniversitesi

ONAY

Yukarıdaki jüri kararı Enstitü Yönetim Kurulu'nun 02../02../2014 tarih ve 2014/13-5 sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof.Dr. Gülşen SEYHAN ALIŞIK
Müdür

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
ÖNSÖZ.....	II
ÖZET	III
ABSTRACT.....	IV
ÇEVİRİYAZI ALFABESİ	V
KISALTMALAR VE İŞARETLER	VII
GİRİŞ.....	VIII
1. İNCELEME	1
1.1. Yazmanın Tanıtılması.....	1
1.2. Şekil	2
1.2.1. Mecmuada kullanılan Nazım Şekilleri	2
1.2.2. Mecmuada Kullanılan Vezinler	4
1.3. Muhtevâ	7
1.3.1. Mecmuada Yer Alan Şairler	7
1.3.2. Mecmuada Yer Alan Başlıklar.....	14
1.3.2.1. Beyt-i Â'lâ, Beyt-i Has, Beyt-i Latîf, Beyt-i Ra'nâ:.....	14
1.3.2.2. Allah'ın Sıfatları:	18
1.3.3. Atasözleri, Deyimler, Âyetler ve Kalıp Sözler	19
2. MECMŪ'ATÜ'L-LEṬĀYİF	35
KAYNAKLAR	243
SONUÇ.....	251
ÖZGEÇMİŞ	252
ÖRNEK METİNLER	253

ÖNSÖZ

Çalışma, Ankara Milli Kütüphane’de kayıtlı olan 1996 no’lu yazmayı kapsamaktadır. Çalışmamız inceleme ve metin olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde; mecmua ve letâif kelimelerinden, mecmuaların öneminden, çalıştığımız mecmuayla benzerlik gösteren mecmualardan bahsedilmiştir.

İnceleme bölümü ise üçe ayrılmaktadır. İlki olan yazmanın tanıtılması bölümünde; öncelikle yazmanın fizikî özelliklerinden bahsedilmiş, yazma hakkında bilgi verilmiştir. Mecmuada karşılaşılan problemler açıklanmıştır. Müstensihin yaptığı hatalardan söz edilmiştir. İkinci bölüm olan şekil bölümünde; kullanılan nazım şekilleri incelenmiş, en çok kullanılan nazım şekli belirtilmiş, müstensihin başlık olarak attığı nazım şekillerinin özelliklerinin, mecmuada yer alan şiirlerle uyup uymadığı incelenmiştir. Mecmuada kullanılan vezinler açıklanmış, vezinlerin kaçar kere kullanıldıkları belirtilmiştir. İncelemenin üçüncü bölümü olan muhtevâ bölümünde ise mecmuada yer alan şairler listelenmiş, beyit numaraları verilmiş, divanlarda beyitleri bulunamayan şairlere dipnot düşürülmüştür. Müstensihin attığı başlıkların hangi amaçla atıldığı belirtilmiş ve açıklanmıştır. Mecmuada yer alan atasözleri, deyimler, âyetler ve kalıp sözler incelenmiştir.

İkinci bölümde metin yer almaktadır. 59 varak transkribe edilmiştir. Şiirler, mecmuadaki sıralamaya göre verilmiştir. Şiirlerin başlıkları, divanlarla yapılan karşılaştırmalar sonucunda ortaya çıkan farklılar dipnotta gösterilmiştir. Metne yapılan eklemeler, tamir, tarafımızdan tespit edilen şiirlerin şairleri köşeli parantezle gösterilerek dipnotta belirtilmiştir.

Çalışmam boyunca karşılaştığım her türlü zorluğun altından kalkmamı sağlayan, beni bilgileriyle aydınlatan, ufkumu açan hocam Prof. Dr. Ömer ZÜLFE’ye desteğinden ve yardımlarından ötürü teşekkür ederim.

Duygu ALDEMİR

Üsküdar, 2014

ÖZET

Çalışmada Ankara Milli Kütüphane’de kayıtlı olan 1996 no’lu, 59 varaklı beyit mecmuası transkripsiyonlu olarak latin alfabesine aktarılmıştır. Metin ortaya konmuş ve mecmuada yer alan şiirler divanlarla karşılaştırılmış, farklılıklar belirtilmiştir.

Şiirlerin büyük bir kısmının kime ait olduğu belli değildir. Bazı şairler tarafımızdan tespit edilmiştir. Mecmuanın istinsah tarihi ve müstensihi belli değildir.

ABSTRACT

In the study, 59 paged verse poetry magazine, numbered 1996 at Ankara Library, was transferred to Latin alphabet. The text was studied and the poems in the magazine were compared to divans and the differences between them were explained.

It isn't known whom the most poems belong to some of the poets were identified by us. Neither the written dates nor the writers of the works in the magazine are known.

ÇEVİRİYAZI ALFABESİ

أ	ʾ
ا	A, a, Ā, ā, E, e, Ē, ē
ب	B, b
پ	P, p
ت	T, t
ث	Ṭ, ṭ
ج	C, c
چ	Ç, ç
ح	H, h
خ	Ḥ, ḥ
د	D, d
ذ	Ḍ, ḏ
ر	R, r
ز	Z, z
ژ	J, j
س	S, s
ش	Ş, ş
ص	Ṣ, ṣ
ض	Ẓ, ẓ, Ḍ, ḏ
ط	Ṭ, ṭ
ظ	Ẓ, ẓ

ع	‘
غ	Ġ, ġ
ف	F, f
ق	Q, q
ك	K, k, G, g, Ñ, ñ
ل	L, l
م	M, m
ن	N, n
و	V, v, O, o, Ö, ö, U, u, Ü, ü, Ū, ū, Ō, ō
هـ	H, h, A, a, E, e
ي	Y, y, I, i, Ĭ, ĭ, Ī, ī

KISALTMALAR VE İŞARETLER

[]	Metne yapılan eklemeleri ifâde eder.
Adı Geçen Eser	a. g. e
Bakınız	Bkz.
Cild	C.
DİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
Dîvân	D.
Ebyât	E.
Gazel	G.
Hazırlayan	hzl.
Kaside	K.
Matla	M.
Müfred	Müf.
Müseddes	Müs.
Numara	No.
Sayfa	s.
Sayı	S.

GİRİŞ

Mecmua kelimesi, cem masdarından türeyen, toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzîm edilmiş şeylerin hepsi, seçilmiş yazılardan meydana getirilen yazma kitap, dergi anlamlarına gelmektedir. Mecmualar başlangıçta âyetler, hadisler, şiirler, ilâhiler, şarkılar, mektuplarla faydalı bilgilerin derlendiği bir not defteri şeklinde ortaya çıkmış, zamanla gelişip düzenli bir şekle kavuşarak türlerine göre bazı farklılıklar gösteren bir özellik kazanmıştır.¹

Mecmular, Klasik Türk Edebiyatı'nda önemli bir yere sahiptir. Mecmualar, yazıldıkları dönemin şiir zevkini ortaya çıkarması bakımından önemlidir. Divanı olmayan bir şairin şiirleri, dağınık olarak mecmualarda yer alabilir. Mecmualar taranarak bu şiirlere ulaşılabilir. Bunun yanında isimleri unutulmuş şairler, mecmualar sayesinde tespit edilebilir. Günümüzde divanı olan şairlerin, divanlarında yer almayan şiirlerine mecmualarda rastlanabilir. Bu durumda mecmualar, Klasik Türk Edebiyatı çalışmalarında önemli bir rol oynamaktadır.

Mecmualar, kendi aralarında şöyle tasnif edilebilir:²

Nazire mecmuaları,

Seçme şiir mecmuaları,

Aynı konu ile ilgili eserlerin bir araya gelmesiyle oluşan mecmualar,

Karışık mecmualar,

Tanınmış kişilerce hazırlanmış mecmualar.

Letâif, insanları güldüren, neşelendiren, hoş ve güzel söz, nükte ve espiiri anlamlarına gelen latîfe kelimesinden gelir. Latîfenin edebî bir terim olarak kullanılması 16. yüzyıldan sonradır. Bu dönemden itibaren latîfelerin toplanıp yazıldığı mecmualara “letâif, letâifnâme” adı verilmiştir.³ Letâifnâmeler zaman zaman hezl, hicv, mizâh konularda kaleme alınmış eserlere ad olmuşsa da aslında bu tür eserlerde latîfe niteliğinde pek az bölüm vardır.⁴ İlk Letâifnâme, 15. yüzyılda Vahyî'ye aittir. 16.

¹ UZUN: “Mecmua”: *DİA*: 28. C., 265-268 ss.

² KUT: “Mecmua”: *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*: 6. C., 170-173 ss.

³ ALTUNEL: “Latife”: *DİA*: 27. C., 109-110 ss.

⁴ DEMİREL: “Eski Türk Edebiyatında Letâifnâmeler ve Bir Yazma Eserin Der-Kenarındaki Latifeler”: *Adıyaman Üniversitesi Ulusal Eski Türk Edebiyatı Sempozyumu*: 225-240 ss.

yüzyılda, Nasuhî'nin Letâif, Lamiî'nin Mecmuatu'l-Letâif, Zâtî'nin Letâif, Cinânî'nin Bedâiyu'l-asâr; 17. yüzyılda, Azmî'nin Letâifnâme, Ahmed Dede'nin Letâifnâme adlı eserleri vardır.⁵

Çalışmamızla aynı adı taşıyan diğer mecmuaları incelediğimizde; dinî eserlere, Arapça, Farsça ansiklopedilere, fıkıh mecmualarına rastlanmıştır. Âtîfî'ye ait *Mecmû'atu'l-Letâ'if Sandukatu'l-Ma'ârif*⁶, beyit ve gazeller içermesi bakımından çalıştığımız mecmuayla benzerlik göstermektedir. Bu mecmua, 61 varaktır; fakat mecmuada boş sayfalar fazladır. Şiirlerin yer aldığı varaklarda genellikle birer beyit yer almaktadır. İlk üç varakta fihrist vardır. Şiirler, harflerine göre sıralanmıştır. Çalışmamızla benzerlik gösteren bir başka eser ise Recâizâde Ahmed Cevdet'in *Nevâdiru'l-Âsâr Fî Mütâla'ati'l-Eş'âr*⁷ adlı eseridir. 4000 beyitlik, yayınlanmış olan bu mecmuada, seçme beyitler yer almaktadır. Aynı şairin yalnızca mısra içeren bir başka mecmuası da bulunmaktadır. *Zînetü'l-Mecâlis*⁸ adlı bu mecmua, yayınlanmıştır ve 1025 mısradır.

⁵ YILDIZ: “Letâifnâmeler”: *Türk Dünyası Ortak Edebiyatı Türk Dünyası Edebiyat Kavramları ve Terimleri Ansiklopedik Sözlüğü*: 4. C., 246-248 ss.

⁶ *Mecmua*: Milli Kütüphane: 06 Mil Yz A 1560.

⁷ RECÂİZÂDE AHMED CEVDET: *Nevâdiru'l-Âsâr Fî Mütâla'ati'l-Eş'âr (Seçme Beyitler)*: (hızl.) Abdülkerim ABDULKADİROĞLU, 1998.

⁸ RECÂİZÂDE AHMED CEVDET: *Zînetü'l-Mecâlis (Meclislerin Süsü)*: (hızl.) Abdülkerim ABDULKADİROĞLU: Ankara 1994.

1. İNCELEME

1.1. Yazmanın Tanıtılması

Ankara Milli Kütüphane’de kayıtlı olan 1996 no’lu yazmanın müstensihî ve istinsah tarihi belli değildir. Şemseli, zencirekli, bordo meşin kapakları olan mukavva bir cilde sahiptir. Ölçüleri 200x122-168x92 mm’dir. 59 varaktır. Yapraklar rutubet lekeli ve sarı renkli arma filigranlıdır. Yazma, 10 satır ve 2 sütun şeklindedir. Yazmada nesih yazı çeşidi kullanılmıştır. Tek çizgili, siyah cetvel kullanılmıştır. Başlıklar kırmızıdır. 1a’ da kütüphanenin mührü bulunmaktadır. Hemen hemen her varakta cetvel arasına beyit yazılmıştır. Bazı varaklarda sayfa kenarlarında da beyitler yer almaktadır. Yazmada 1200 tane beyit vardır. Yazma, bir beyit mecmuasıdır. 15., 16., ve 17. yüzyıllarda yaşamış olan şairlerin bir kısmının şiirleri bulunmaktadır.

Müstensih, kimi zaman aynı vezne sahip olan beyitleri, aynı nazım şekillerini art arda sıralamış, bunun dışında bir sıra takip etmemiştir. Mecmuadaki şiirlerde, kullanılan nazım şekillerinin başlık atılmasının yanı sıra, beyt-i ra’nâ, beyt-i has, beyt, şeklinde de başlıklar bulunmaktadır. Şiirlerin bir kısmına Allah’ın sıfatları ve şairlerin isimleri başlık olarak verilmiştir.

Mecmuada bazı problemlerle karşılaşmıştır. Müstensih, bazı başlıklarda beytin kime ait olduğunu belirtmiş; fakat çoğu zaman beytin belirttiği şaire ait olmadığı, başka bir şaire ait olduğu tespit edilmiştir. Müstensihin beyitlere attığı başlıklardan yola çıkarak, divanlara bakılmış, divanlarda bazı beyitlere rastlanmamıştır. Bu tür beyitlerin o şairlere ait olmadığı kanısına varılabileceği gibi şairlerin daha önce ortaya çıkmamış beyitleri olabileceği de düşünülebilir. Mecmuadaki beyitlerde vezin hataları da mevcuttur. Bazı beyitlerde vezin çıkmamaktadır. Bazen müstensih ekleri unutmuş, bazen de birbirine benzeyen kelimeleri karıştırmıştır. Müstensih genellikle yazarken harflere dikkat etmemiştir. Yazmada bazı yerlerde karalamalar yapmıştır. Böyle durumlarda metin tamiri yoluna gidilmiştir. Gazel ve kıtalara bazı yerlerde başlık atmamış, bu nazım şekilleri tarafımızdan tespit edilmiştir. Mecmuada yer alan şiirlerin sıralaması, divanlara bakıldığında farklıdır ya da beyitler eksik olarak yazılmıştır.

1.2. Şekil

1.2.1. Mecmuada kullanılan Nazım Şekilleri⁹

Mecmuada gazel, kaside, kıt'a, matla, mesnevî, müfred, müseddes ve rubâ'î nazım şekilleri yer almaktadır. Bu nazım şekillerinin dışında kalanlar ise beyittir. En fazla kıta nazım şekli kullanılmıştır. Nazım şekillerinin çoğu tarafımızdan tespit edilmiştir. Müstensih, bazı şiirlere nazım şekillerini başlık olarak vermiştir.

Gazeller:

Mecmuada 24 tane gazel yer almaktadır. Mecmuadaki gazellerin sıralaması kimi zaman divanlardaki sıralamaya uymamaktadır. Bazen gazelin beyitleri eksik veya fazla olarak yazılmış, bazen de gazelin sıralaması karıştırılmıştır. Mecmuada 51b'de yer alan Eşrefoğlu Rûmî'ye ait olan gazel, divanda 4 beyit olmasına rağmen mecmuada 6 beyittir. 34b'de Gazel-i Bâkî Efendi başlığıyla yer alan gazel, müstensih tarafından Bâkî'nin iki gazeli birleştirilerek tek gazel hâline getirilmiştir.

Kaside:

Mecmuada son varakta Ulvî'ye ait bir kaside bulunmaktadır. *Ulvî Dîvân'*ında 20 beyit olan kaside mecmuada 10 beyittir.

Kıt'alar:

Mecmuada en çok kullanılan nazım şeklidir. 57 tane kıt'a yer almaktadır. 7 tane kıt'anın sahibi bellidir; fakat bunlardan 3 tanesi divanlarda yoktur. Mecmuadaki kıt'alar incelendiğinde müstensih'in kıt'a olarak başlık attığı beyitler, kıt'a nazım şeklinin özelliklerine uymamaktadır. Kıt'a kelimesi, sözlüklerde "parça, kısım, kesmek" anlamlarına gelmektedir. Müstensih'in, kıt'anın bu anlamlarından yola çıkarak, mecmuada kıt'a olarak belirttiği beyitleri, çeşitli nazım şekillerinden alarak (keserek) bu beyitlere kıt'a adını verdiğini söyleyebiliriz. Müstensih, Sabir Pârsâ'nın ve Selikî'nin gazellerinin 1. ve 3. beyitlerini alarak (keserek) kıt'a hâline getirmiştir. Sabrî'nin müseddesinden iki beyit alınıp kıt'a nazım şekli olarak belirtilmiştir.

⁹ Nazım şekilleriyle ilgili ayrıntılı bilgi için bkz: İPEKTEN: *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*: 1994; DİLÇİN: *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*: 1983.

Kıt'a nazım şeklinde matla ve mahlas beytinin bulunmamasına rağmen mecmuada müstensihin kıt'a olarak belirttiği iki şiirde de mahlas bulunmaktadır ve kafiye düzenleri kıt'a nazım şekline uymamaktadır.

1. 'Aceb bu şîve vü nâza ferâgat yok mı sulţānum
Cefâ vü cevır [üñe] ĥadd ü ġāyet yok mı sulţānum
2. Beni zulm ile öldürdüñ kıyāmet yok mı sulţānum
Gedāyî kılına yoĥsa 'ināyet yok mı sulţānum

Matlalar ve müfredler:

Şiirden bağımsız olan kafiyeli beytlere matla denir. Müfred ise şiirden bağımsız; fakat kafiyesiz beyitlerdir. Matlalar ve müfredler divanlarda rubâ'î, kıt'a gibi nazım şekilleriyle birlikte mukattaât bölümünde de bulunabilirler. Müfredler, müfredât; matlalar, metâlî' başlıklı bölümlerinde de yer alabilir. Bazı divan şairleri matla ve müfred arasında ayrıma dikkat etmeden matla ve müfredleri ebyât başlığı altında kaleme almıştır.¹⁰

Mecmuada Adlî, Bâkî, Behiştî ve Cinânî'ye ait 4 tane matla; Azîz Mahmûd Hüdâyî'ye ait 9 ve kime ait olduğu bilinmeyen 1 adet müfred vardır. Sâbît'e ait 3 adet ebyât bulunmaktadır.

Mesnevî:

Mecmuada Sâbît'in Ali adında bir berber çırağının hikâyesini anlattığı Berbernâme¹¹ adlı mesnevîsi yer almaktadır. 113 beyit olan Berbernâme, mecmuada 104 beyittir.

Müseddes:

Sabrî'ye ait 2 müseddes vardır; fakat mecmuada müstensihin kıt'a nazım şekli olarak belirttiği Sabrî'nin 2 müseddesi daha yer almaktadır. Tarafımızdan tespit edilen Ulvî'ye ait 3 müseddes bulunmaktadır. Mecmuada yer alan müseddeslere müstensih tarafından kıt'a veya beyt başlıkları atılmıştır. Mecmuadaki müseddesler, müseddes-i mütekerrirdir.

¹⁰ AÇA, GÖKALP, KOCAPLAN: *Başlangıçtan Günümüze Türk Edebiyatında Tür ve Şekil Bilgisi*: 178. s.

¹¹ KARACAN: "Bosnalı Sabit'in Berbernâmesi": *Çevren Dergisi*: XVII. C., S. 76 (1990), 37-44. ss.

Rubâ'î:

Mecmuada kime ait olduğu belirtilmeyen 2 adet rubâ'î yer almaktadır. Bu rubâ'îler, rubâ'î nazım şeklinin özelliklerine uymaktadır.

1.2.2. Mecmuada Kullanılan Vezinler¹²

Mecmuada bazı beyitlerin vezinleri yoktur. Bazılarının ise vezinleri sorunludur, müstensihin yaptığı hatalardan dolayı vezin çıkmamaktadır. Böyle durumlarda metin tamiri yoluna gidilmiş ve dipnotlarda açıklama yapılmıştır. Mecmuada 25 tane farklı vezin kullanılmıştır. En çok kullanılan remel bahrıdır.

Birinci Dâire (Dâ'ire-i mü'telif):

1. Bahr-ı Hezec:

Hezec-i müsemmen-i sâlim: (199 Kez)

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

+ - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Hezec-i müsemmen-i ahreb: (3 Kez)

Mef'ülü mefâ'ilün mef'ülü mefâ'ilün

- - + / + - - - / - - + / + - - -

Hezec-i müsemmen-i ahreb-i mekfûf-ı mahzûf: (50 Kez)

Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

- - + / + - - + / + - - + / + - -

Hezec-i müsemmen-i ahreb-i eşter-i mahzûf: (3 Kez)

Mef'ülü mefâ'ilün mef'ülü fe'ülün

- - + / + - - - / - - + / + - -

Hezec-i müseddas-i sâlim: (6 Kez)

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

+ - - - / + - - - / + - - -

Hezec-i müseddas-i mahzûf: (71 Kez)

¹² Vezinler Hakkında Ayrıntılı bilgi için bkz: ALİ-ŞİR NEVÂ'Î: *Mîzânü'l-Evzân*: Kemal ERASLAN: 1993; DİLÇİN: a. g. e: 1983; İPEKTEN: a. g. e.: 1994.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

+ --- / + --- / + --

2. Bahr-ı Recez:

Recez-i müseddes-i sâlim: (1 Kez)

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

-- + - / -- + - / -- + -

3. Bahr-ı Remel:

Remel-i müsemmen-i sâlim: (1 Kez)

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün

- + -- / - + -- / - + -- / - + --

Remel-i müsemmen-i mahzûf: (241 Kez)

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

- + -- / - + -- / - + -- / - + -

Remel-i müsemmen-i mahbûn-ı maktû: (58 Kez)

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

+ + -- / + + -- / + + -- / --

Remel-i müsemmen-i mahbûn-ı makzûf: (116 Kez)

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

+ + -- / + + -- / + + -- / + + -

Remel-i müseddes-i mahbûn-ı mahzûf: (6 Kez)

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

+ + -- / + + -- / + + -

Remel-i müseddes-i mahbûn-ı maktû: (8 Kez)

Fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

+ + -- / + + -- / --

Remel-i müseddes-i mahzûf: (10 Kez)

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

- + - - / - + - - / - + -

İkinci Dâire (Dâ'ire-i muhtelife):

1. Bahr-ı Kâmil:

Kâmil-i müsemmen-i sâlim: (1 Kez)

Mütefā'ilün fā'ülün mütefā'ilün fā'ülün

+ + - + - / - - - / + + - + - / - - -

2. Bahr-ı Karîb:

Karîb-i müseddes-i makbûz-ı mahbûn: (1 Kez)

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ilâtün

+ - + - / + - + - / + + - -

3. Bahr-ı Muzari':

Muzâri'-i müsemmen-i ahreb: (7 Kez)

Mef'ülü fā'ilâtün mef'ülü fā'ilâtün

- - + / - + - - / - - + / - + - -

Muzâri'-i müsemmen-i ahreb-i mekfûf-i mahzûf: (55 Kez)

Mef'ülü fā'ilâtü mefā'ilü fā'ilün

- - + / - + - + / + - - + / - + -

4. Bahr-ı Müctes:

Müctess-i müsemmen-i mahbûn-ı mahzûf: (14 Kez)

Mefā'ilün fe'ilâtün mefā'ilün fe'ilün

+ - + - / + + - - / + - + - / + + -

5. Bahr-ı Münserih:

Münserih-i müsemmen-i matvî-i mekşûf: (1 Kez)

Müfte'ilün fā'ilün müfte'ilün fā'ilün

- + + - / - + - / - + + - / - + -

Münserih-i müsemmen-i matvî-i mekşûf: (1 Kez)

Müfte'ilün fā'ilâtü müfte'ilün fā'ilün

- + + - / - + - + / - + + - / - + -

Üçüncü Daire: (Dâ'ire-i mütenevvi'a):

1. Bahr-ı Hafif:

Hafif-i müsemmen-i sâlim-i sadr u mahbûn-ı arûz: (2 Kez)

Fâ'ilâtün mefâ'ilün fâ'ilâtün mefâ'ilün

- + - - / + - + - / - + - - / + - + -

Hafif-i müseddes-i mahbûn, sâlim-i sadr u maktû'-i arûz u darb: (1 Kez)

Fâ'ilâtün mefâ'ilün fâ'lün

- + - - / + - + - / - -

Hafif-i müseddes-i mahbûn: (37 Kez)

Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

+ + - - / + - + - / + + -

2. Bahr-ı Serî:

Serî-i müseddes-i matvî-i mekşûf: (1 Kez)

Müfte'ilün müfte'ilün fâ'ilün

- + + - / - + + - / - + -

1.3. Muhtevâ

1.3.1. Mecmuada Yer Alan Şairler

Jecmuada 15., 16., 17. yüzyıllarda yaşıyan şairlerin bir kısmı yer almaktadır. 36 beytin şairi, tarafımızdan tespit edilmiştir. Bazı beyitlerin kime ait olduğu müstensih tarafından beyte başlık atılarak belirtilmiştir. Müstensihin beyitlere başlık olarak verdiği şair adlarından yola çıkılarak, divanlara bakılmış; fakat bazı beyitlere divanlarda rastlanmamıştır. Bu durum, şairin divanda yer almayan bir şiirinin keşfedildiğini düşündürse de müstensihin yanlış başlık atma ihtimali de vardır.

Çoğu kez müstensihin beyitlere şairlerin isimlerini başlık atmasına rağmen, beyitlerin başka bir şaire ait olduğu da tespit edilmiştir. Müstensihin yanlış başlık attığını tespit ettiğimiz şairler:

2b. Fuzûlî. [Tâcî-Zâde Ca'fer Çelebi]

3b. Zemînî. [Cinânî]

6b. Cevrî. [Nef'î]

11b. Âzerî. [Şabri]

Mecmuada ismi geçen veya tarafımızdan tespit edilen şairler ve şiir numaraları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Mecmuada ismi geçmesine rağmen şiirleri divanlarda bulunmayan şairler dipnotlarla belirtilmiştir.

Tablo 2.1: Mecmuada ismi geçen şairler ve şiir numaraları.

Şairler	Şiir Numaraları
‘Adlî	17
‘Adnî	375, 544 ¹³
Âfitâbî	617
‘Ahdi-i Bağdâdî	2
Ahmed Pâşâ	373 ¹⁴
‘Âlî Çelebi	777
‘Aşım Efendi	811
‘Avnî	16, 555
‘Azîz Maḥmūd Hüdâî	204, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400 ¹⁵ , 401, 854
Bahâî	760 ¹⁶

¹³ Divanda yer almamaktadır.

¹⁴ Divanda yer almamaktadır.

¹⁵ Divanda yer almamaktadır.

¹⁶ Divanda yer almamaktadır.

Bākī	159 ¹⁷ , 507, 529, 545, 621, 627, 641, 668 ¹⁸ , 707 ¹⁹ , 772
Behiştī	40, 730
Bostān Çelebi	366
Celāl	117
Cemālī ²⁰	41, 42, 43, 113, 114, 115, 116, 427
Cevrī	720 ²¹
Cinānī	52, 273 ²²
Dānişī	125
Ebu's-Su'ūd	367
Emrī	47, 49 ²³ , 123, 670
Eşrefoğlu Rūmī	861
Faķirī	235, 236
Faşıh	726, 729 ²⁴ , 869
Ferīdūn Çelebi	742, 833
Fethī	843
Fevrī	46, 161, 430, 557, 575
Fuzūlī	32, 128, 406, 791, 792

¹⁷ Divanda yer almamaktadır.

¹⁸ Divanda yer almamaktadır.

¹⁹ Divanda yer almamaktadır.

²⁰ Cemālī başlığı geçen beyitler, divanda yer almamaktadır.

²¹ Divanda yer almamaktadır.

²² Divanda yer almamaktadır.

²³ Divanda yer almamaktadır.

²⁴ Divanda yer almamaktadır.

Gedāyī	537 ²⁵
Ḥalimī	132
Ḥamdī	692
Ḥasan Rüşdī	722 ²⁶
Ḥātemī	59
Ḥayālī	9, 14, 44 ²⁷ , 70, 160, 380
Ḥayretī	466, 640
Hecrī ²⁸	794, 796
Ḥilmī	521
Ḥiṣālī ²⁹	721, 725
Hüdāyī-i Qadīm	51
Hüsrev	676
İbn-i Kemāl	629
İşhāk Çelebi	423 ³⁰
İşretī	20
İzārī	21, 133
Qabūlī	615
Qadirī Çelebi	569
Qalender	251

²⁵ Divanda yer almamaktadır.

²⁶ Divanda yer almamaktadır.

²⁷ Divanda yer almamaktadır.

²⁸ Hecrī başlığı geçen beyitler, divanda yer almamaktadır.

²⁹ Ḥiṣālī başlığı geçen beyitler, divanda yer almamaktadır.

³⁰ Divanda yer almamaktadır.

Kelīmī	637
Lā‘mi Çelebi	570 ³¹
Laṭīfī	444
Māilī	827, 837
Mecnūnī	630
Meşāmī	624
Mezāķī	753 ³²
Mīrī	750
Mişālī	62, 418, 626
Muḥibbī	379
Murādī ³³	211, 212
Nābī	768 ³⁴ , 785 ³⁵ , 804
Nā‘ilī-i Qadīm	821
Necātī ³⁶	55, 376, 674
Nef‘ī	111, 723
Nesīmī	259 ³⁷
Nevālī	369
Nev‘ī	694, 876
Niyāzī-i Mısrī	873

³¹ Divanda yer almamaktadır.

³² Divanda yer almamaktadır.

³³ Murādī başlığı geçen beyitler, divanda yer almamaktadır.

³⁴ Divanda yer almamaktadır.

³⁵ Divanda yer almamaktadır.

³⁶ Necātī başlığı geçen beyitler, divanda yer almamaktadır.

³⁷ Divanda yer almamaktadır.

Nizāmī	374
Oḡcī-Zāde	129
Pervīz Efendi	365
Raḡīkī	799
Reṣīd Efendi	705
Revānī	191, 611
Riyāzī	717
Rūḡī	6, 718, 719 ³⁸ , 736
Sābir Pārsā	522
Ṣābit	185 ³⁹ , 196 ⁴⁰ , 732, 733, 734, 735, 767 ⁴¹ , 826, 891
Ṣabrī	229, 338, 672 ⁴² , 814
Sa‘dī	372, 568, 709
Sā‘ī	121, 728
Sām‘ī	711, 715, 716
Selāmī Efendi	576
Selīkī	818
Selmān	22, 240
Sırrī	724, 840 ⁴³ , 841 ⁴⁴ , 881 ⁴⁵

³⁸ Divanda yer almamaktadır.

³⁹ Divanda yer almamaktadır.

⁴⁰ Divanda yer almamaktadır.

⁴¹ Divanda yer almamaktadır.

⁴² Divanda yer almamaktadır.

⁴³ Divanda yer almamaktadır.

⁴⁴ Divanda yer almamaktadır.

⁴⁵ Divanda yer almamaktadır.

Sinān Çelebi	363
Sultān Selim	18
Şun'ī	38, 39, 428
Şāh Çelebi	368
Şehdī ⁴⁶	877, 8779, 880
Şem'ī	45, 669
Şeydāyī	361
Şeyhī	754
Şeyhülislām Yahyā	5, 310 ⁴⁷ , 426 ⁴⁸ , 517, 520, 741
Tāci-Zāde Ca'fer Çelebi	31
Tālī	706
Taşlıcalı Yahyā Bey	207, 620, 666
‘Ubeydī	19
‘Ulvi	110, 118, 126, 127, 135, 136 ⁴⁹ , 137 ⁵⁰ , 165 ⁵¹ , 221, 262, 283, 324 ⁵² , 422, 894
Vecdī	731, 756
Vechī	108
Veysi	388, 616, 618, 623, 744, 810

⁴⁶ Şehdī başlığı geçen beyitler, divanda yer almamaktadır.

⁴⁷ Divanda yer almamaktadır.

⁴⁸ Divanda yer almamaktadır.

⁴⁹ Divanda yer almamaktadır.

⁵⁰ Divanda yer almamaktadır.

⁵¹ Divanda yer almamaktadır.

⁵² Divanda yer almamaktadır.

Zāti	201 ⁵³ , 563, 571
Zekeriyā Efendi	574
Zemīnī	53

1.3.2. Mecmuada Yer Alan Başlıklar

Müstensih tarafından mecmuada yer alan şiirlere, Beyt-i Â‘lâ, Beyt-i Has, Beyt-i Latîf, Beyt-i Ra‘nâ gibi başlıkların yanı sıra Allah’ın sıfatları ve kullanılan nazım şekilleri başlık olarak atılmıştır.

1.3.2.1. Beyt-i Â‘lâ, Beyt-i Has, Beyt-i Latîf, Beyt-i Ra‘nâ:

Anlam bakımından:

Mecmuada, kelime oyunları ile anlamın kuvvetlendirildiği beyitler bu başlıkları almıştır.

Yâr çāh-ı zeķanum ‘ayn-ı vefādur dēr ise

Şaķın ēy ‘āşık-ı şūrīde inanma çeñedür

Beyt-i Latîf-88

“Sevgili eğer çene çukurum vefanın tam kendisi der ise ey çılgın âşık sakın, inanma, çenedir, (laftır).”

Müstensihin bu beyte latîf demesinin sebebi çene kelimesinin yan anlam olarak laf anlamına gelmesidir. Sevgili, çene çukurunu vefa olarak görmekte, âşık ise buna inanmamaktadır; çünkü sevgilinin çene çukuru hem çenedir, hem de laftır.

Gözlerüñ mihrāb-ı ebrūda şarāb-ı nāz iķer

Hāy kâfir mescidi mey-hāne kılduñ ‘ākıbet

Beyt-i Ra‘nâ-109

“Gözlerin, kaşların mihrabında naz şarabı iķer. Hay kâfir mescidi sonunda meyhane yaptın.”

⁵³ Divanda yer almamaktadır.

Bu beyitte, mihrab, şarab, mescid, meyhane ve kâfir kelimeleri kullanılarak tezat oluşturulmuştur. Beyit yine anlam bakımından ra‘nâ olarak adlandırılmıştır.

Ġam degül cevrenden anuñ nâ-tüvân olmağ baña

Nâ-tüvân olmuş dèyü cevır ètmeye budur belā

Beyt-i Ra‘nâ-498

“Sevgilinin eziyetinden güçsüz düşmek bana keder değildir. Güçsüz düştüm diye eziyet etmezse bana budur asıl bela.”

Nâ-tüvân kelimesi, iki mısradaki da kullanılmış, böylece anlam kuvvetlenmiştir. Âşığın, sevgili yüzünden güçsüz düşmesi, âşık için sorun değildir. Güçsüz düştü diye sevgili eziyeti bırakırsa asıl bela âşık için budur. Beyte nâ-tüvân kelimesinden dolayı ra‘na başlığı verilmiştir.

Cinaslı Kelimeler:

Müstensih tarafından cinaslı kelimeleri içeren beyitler Beyt-i Ra‘nâ başlığını almıştır.

Demek anuñ ki kıoya dâr-ı cihānda bir **eser**

Eşeri olmayanuñ gör ki yerinde yel **eser**

Beyt-i Ra‘nâ-141

“Demek ki dünyada bir eser koymalı. Eseri olmayının gör ki yerinde yel eser.”

Beyitte ilk mısradaki eser kelimesi isim olarak yapıt anlamında kullanılırken, ikinci mısradaki esmek anlamında fiil olarak kullanılmıştır.

Senüñ gözün gibi gözler kimün vardur güzel **gözler**

Benüm de gözlerüm her dem senün gibi güzel **gözler**

Beyt-i Ra‘nâ-203

“Senin gözün gibi kimde güzel gözler vardır? Benim de gözlerim her an senin gibi güzeli gözler.”

“Gözler” kelimesi dolayısıyla beyte ra‘nâ başlığı verilmiştir. İlk mısradaki gözler kelimesi organ anlamında kullanılırken, ikinci mısradaki fiil olarak, gözlemek, beklemek anlamında kullanılmıştır.

İkilemeler:

Müstensih, tekrîr sanatının olduğu beyitlere de ra‘nâ başlığı atmıştır. Sözün etkisini kuvvetlendirmek için kullanılan bu sanat 3 beyitte yer almaktadır.

Âdeme âdem gerekdür âdem êde âdemi

Âdem olmayınca âdem âdem etmez âdemi

Beyt-i Ra‘nâ-321

“İnsana insan gereklidir, insan ede insanı. İnsan olmayınca insan, insan etmez insanı.”

Beyitte adem kelimesi tekrarlanmıştır.

Tîr-i ser-tîz-i müjeñ tîr ü teberden tîzdür

Tîzdür tîr ü teber ammâ müjeñ ser-tîzdür

Beyt-i Ra‘nâ-320

“Kırpık okun, ok ve baltadan keskindir. Ok ve balta keskindir; ama kırpiğin keskin değildir.”

Tîr ve tîz kelimeleriyle tekrîr sanatı oluşturulmuştur.

Güzelüm [sen] bakma [hiç] şol [it] raķībūñ gözine

Bir-çıkası gözi vardır gözi deger gözine

Beyt-i Ra‘nâ-258

“Güzelim, rakibin gözüne hiç bakma. Gözü çıkmak üzeredir, gözüne değer.”

Göz kelimesi tekrarlanarak anlam kuvvetlendirilmiştir.

Mürâcaa:

Mürâcaa, soru cevaplı olarak karşılıklı konuşma biçiminde olan şiirlerdir. Halk şiirinde yaygın olarak kullanılan, koşma ve semaîlerdeki âşık ve sevgilinin karşılıklı söyleşmeleridir.⁵⁴ Halk şiirine ait bu gelenek, divan şiirinde de genellikle gazelerde görülmektedir. Soruyu soran şair, cevabı veren ise sevgilidir. Mürâcaa şeklinde olan

⁵⁴ YARDIMCI: *Başlangıçtan Günümüze Halk Şiiri, Âşık Şiiri, Tekke Şiiri*: 177. s.

gazeller, ya bir dize soru bir dize cevap ya da soru ve cevap aynı dizi içinde olmak üzere düzenlenir.⁵⁵

Müstensih mürâcaa (dedim-dedi) şeklindeki beytlere Beyt-i Â‘lâ, Beyt-i Has ve Beyt-i Ra‘nâ başlıkları vermiştir.

Çıkarma la‘lûñ ağızımdan çıkar cānum **dédüm** güldi

Dudağın ağızuma vèrdi **dèdi** ki çıkımasun cānuñ

Beyt-i Â‘lâ-169

“Ağızımdan dudağımı çıkarma, canım çıkar dedim güldü. Dudağımı ağızıma verdi, al işte canın çıkmasın dedi.”

Dédüm haṭṭuñ belürdi göñlümi vèr èy meh-i enver

Dèdi aḥşama karşı âteşi yabana vèrmezler

Beyt-i Haş-171

“Ey parlak ay gibi olan sevgili ayva tüylerin gönlümü bilirdi, gönlümü ver dedim. Akşama karşı ateşi yabancıya vermezler dedi.”

Dédüm ol gerden-i kâfûruñ üzre beñ midür cānā

Dèdi ol bir ḥarāmī zengīdür dā’im boğaz bekler

Beyt-i Haş-202

“Kâfûrun boynunun üzerindeki ben midir sevgili dedim. O bir harami zencidir, her zaman boğaz bekler dedi.”

Dédüm cānāna görmedüm gözüñ gibi güzel gözler

Dèdi ben daḥı görmedüm senüñ gibi güzel gözler

Beyt-i Ra‘nâ-304

“Sevgiliye senin gözlerin gibi güzel gözler görmedim dedim. Ben bile senin gibi güzelleri gözleyen görmedim dedi.”

Dédüm dilber **dèdi** lebbeyk **dédüm** kim leblerin emsem

Baṇa baḥdı gözin kıpdı **dèdi** vakti degül epsem

Beyt-i Ra‘nâ-606

⁵⁵ DİLÇİN: “Divan Şiirinde Gazel”: *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi (Türk Şiiri Özel Sayısı)*:LII. C., S. 415-416-417 (1986), 78-247. ss.

“Sevgiliye dudaklarını emsem dedim. Bana baktı, gözlerini kapadı, vakti değil sus dedi.”

1.3.2.2. Allah’ın Sıfatları:

Müstensih bazı beyitlere Allah’ın sıfatlarını başlık olarak atmıştır. Bu sıfatların anlamlarına bakıldığında, beyitlerin anlamlarıyla ilgili olarak bilinçli olarak kullanıldığı görülmektedir.

Cāna beñzer dilberüm bilmem mekânı kıandadır

Kim bilür ‘ālemde ‘anķā āşiyānı kıandadır

Yâ Fettâh-24

“Sevgilim cana benzer, bilmem yeri nerededir. Kim bilir dünyada anka kuşunun yuvası nerededir.”

Beyitte âşık sevgiliyi cana benzetmiş, tıpkı can gibi sevgilinin nerede olduğunu bilmemekten yakınmaktadır. Bu sebeple Allah’ın sıfatlarından olan Yâ Fettâh başlığı kullanılmıştır. Fettâh, her türlü sıkıntıları, zorlukları gideren anlamına gelmektedir.

Ārzū-yı hâtırüm gerçi cemālũñdür senũñ

Cān u dil maķşũdı ammā kim vişālũñdür senũñ

Yâ Rezzāk-29

“Gönlümün arzusu, yüzünün güzelliği olsa da canın ve gönlün isteği sana kavuşmaktır.”

Beyitte âşığın isteği yer almaktadır. Rezzāk, her varlığın rızkını veren, ihtiyacını karşılayan demektir. Müstensih, âşığın arzu ettiği rızka kavuşması adına, isteğine karşılık bu sıfatı kullanmıştır.

Benüm yārüm gibi yâ Rabb cefākār olmasun kimse

Benüm derdüm gibi derde giriftār olmasun kimse

Yâ Kābız -35

“Allahım, benim sevgilim gibi kimse eziyet etmesin. Benim derdim gibi kimse derde tutulmasın.”

Beyitte âşık sevgilinin eziyetinden usanmıştır. Bu nedenle beytin anlamına uygun olarak zalimlerin zulmünden kurtulma anlamı içerek Kabız sıfatı kullanılmıştır.

Gören şād olduğum zāhirde şanur ‘ālemüm var
Anı bilmez ki tağlarca derūnumda ğamum var

Yā Raūf-170

“Mutlu olduğumu gören ortada âlem var sanır. Bilmez ki içimde dağlarca gam var.”

Raūf çok merhametli, şefkatli anlamına gelmektedir. Âşığın içinde dağlar kadar keder vardır. Bu nedenle merhamet istemektedir.

Hakķumda ne dërse dësün aġyār-ı münāfık
Sen eyle baña her ne ise şanına lāyık

Yā ‘Azîz-197

“İkiyüzlü yabancılar hakkımda ne derse desin. Sen bana şanına ne layıksa onu yap.”

Azîz, izzet sahibi, her şeye galip olan demektir. Beyitte âşık, yabancıların sözlerinden yakınmaktadır. Âşığın yabancılarla karşı galip gelebilmesi için Azîz sıfatı kullanılmıştır.

İzā dāķat bike’ d-dünyā tefekker fî elem neşrah
Fe ‘usrin beyne yusreyni izā fekkertehu tefrah

Yā Fettâh-180

“Eğer dünyalık bir sıkıntıya düşersen Elem Neşrah suresini düşün: Zorluk iki genişlik arasındadır. Böyle düşünürsen ferahlarsın.”

Fettâh, açan, zorlukları gideren anlamına gelmektedir. Beyitte de sıkıntıya düşülünce ne yapılması gerektiği anlatılmış, bir sıkıntı durumu hâkimdir. Bu nedenle müstensih Fettâh başlığını atmıştır.

1.3.3. Atasözleri, Deyimler, Âyetler ve Kalıp Sözler

Adı çıkmak:

Defterden adumuz çıkarursañ da rāzıyuz
Cevr ü cefāñı çekmek ile çıksun adumuz

“Defterden adımızı çıkarırsan da razıyız. Adımız senin eziyetini çekmekle çıksın.”

Adı çıkmak, pek haklı olmadığı hâlde ün kazanmak, namusça lekeli biri hâline gelmek demektir. Şair, beyitte adının sevgilinin eziyetini çektiği için çıkmasını, bu şekilde nam salmayı istemektedir.

Allah yek:

Géce tã şubha degin nâle vü efgân ederek
Çağırur burc-ı bedenden gönül Allâh yekdür

803

“Geceden sabaha kadar feryat edip, inleyerek gönül beden kalesinden Allah birdir diye haykırır.”

Eskiden kale bekçileri uyanık olduklarını duyurmak ve orduyu dikkatli bulundurmak için zaman zaman “Allah yek” diye bağırırlarmış.⁵⁶ Beyitte şair gönlünü kaleye, kendisini ise bekçiye benzetmiş; gönül bedeninin kalesinden Allah yektir diye bağırmaktadır.

Âli İmrân, 3/16:

Bilmezem kaçgı-y-ıla tutuşayum
Ve kınâ rabbenâ ‘azâbe’n-nâr

600

“Hangisiyle tutuşayım bilmiyorum. Rabbimiz bizi cehennem azabından koru.”

Âli İmrân, 3/146:

Çağurup ‘âşık ayıtdı yâ ilahe’l-‘âlemîn
Dedi kim ma‘şûk vallâhi yuhibbû’ş-şâbirîn

208

“Çağırıp âşık etti, âlemlerin hakimi. Dedi ki sevgili, Allah sabredenleri sever.”

Arife bir gül yeter:

⁵⁶ ONAY: Açıklamalı Divan Şiiri Sözlüğü Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı: (hızl.) Cemâl KURNAZ: 56. s.

‘Âlem içre bu meşeldür ‘ârife bir gül yeter
‘Ârife bir gül yeterse baña yarım gül yeter

287

“Âlemde bu atasözüdür, arife bir gül yeter. Arife bir gül yeterse sevgilim bana yarım gül yeter.”

Ârif için güllerle dolu dünyada, sadece tek bir güle tutkun olmak yeterlidir. Ârif güldeki ilâhî tecellîleri görerek Hakk’a ulaşır. Bir başka güzellik aramaz.⁵⁷ Beyitte şair bu atasözünden yararlanarak, arife nasıl bir gül yetiyorsa ona da sevgilinin yarım gülüşünün yettiğini söylemektedir.

Ayağa düşmek:

Cân u ser terk etmişüzdür gerçi rāh-ı yârda
Düşmüşüz ayaklara lâkin der-i dildârda

373

“Sevgilinin yolunda can ve başı terk etmişiz; fakat sevgilinin kapısında ayaklara düşmüşüz.”

Şair bu deymi beyitte basitleşmek, sıradanlaşmak, kimseden farkı kalmamak anlamalarında kullanmıştır.

Bahçıvan bir gül için bir bin dikene hizmet eder:

Yâr içün ağıyāra rağbet etdigüm ‘ayb eylemeñ
Bağbān bir gül içün biñ hāra hıdmetkār olur

219

“Sevgili uğruna yabancılara rağbet ettiğim için beni ayıplamayın. Bahçıvan, bir gül için bin dikene hizmetkâr olur.”

Bir tarikat mensubu için bahçıvanın (yani onun yetişmesine gayret eden mürşidin) dikenleri de hoş gördüğünü bildiren bir sözdür.⁵⁸ Bu durumda ağıyar diken, âşık bahçıvandır ve sevgili için ağıyara yani dikenlere katlanmaktadır. Tasavvufî açıdan

⁵⁷ ZÜLFE: *Şiirin İzinde Sözün Gölgesinde Osmanlı Şiirinden Kelimeler, Kavramlar, Deyimler*: 23. s.

⁵⁸ GÖLPINARLI: *Tasavvuf’tan Dilimize Geçen Deyimler ve Atasözleri*: 44. s.

bakıldığında ise bahçıvan mürşid, ağyar ise dikendir. Mürşid, Allah yolunda dikenlere katlanmaktadır.

Bakara, 2/115:

Çanda baksa Hâk görür mir'ât-ı kalbi pâk olan
Semme vechu'llâhı aňlar şâhib-i idrâk olan

277

“Kalp aynası temiz olan her nereye baksa Allah’ı görür. Allah’ın yüzü oradadır, ayetini akıl sahibi olanı anlar.”

Bal mumuyla okumak:

Diline dâğ-ı ‘ışkı ben kıomadum
Seni bal mumlarıyla okumadum

738

“Gönlüne aşk yarasını ben koymadım. Seni bal mumlarıyla okumadım.”

Bal mumuyla okumak, davet etmek anlamına gelmektedir. Eskiden bir kişinin diğerk bir kişiye mum göndermesi “bu gece bize geliniz” diye davet etmektir. Hâlâ Anadolu köylerinde dost ve akrabaları düğüne davet ederken bal mumu göndermek âdettir.⁵⁹

Baş gidince ayak olmaz:

Şikest olsa şurâhî cām-ı meclis ber-ķarâr olmaz
Meşeldür sâķiyâ baş gitse ayak pâydar olmaz

330

“Sürahi kırılrsa meclisin kadehi düzgün duramaz. Ey saki, bu atasözüdür ki baş gitse ayak kalıcı olmaz.”

Bu atasözü başta bulunan kişi giderse, onun yönetimi aldındakiler de gider anlamına gelmektedir. Beyitte, sürahi kırılırsa meclisin kadehinin düzgün durmayacağı, yani kadehin mecliste önemli olduğu, başı çektiğı anlatılmaktadır.

Başını alıp gitmek:

⁵⁹ ONAY: a. g. e.: 335. s.

Âhir başum alur giderin kūy-ı fenāya
Ey şūh senüñ nīze-i hicrānuñ ucundan

623

“Ey güzel, senin ayrılık mızrağının ucundan sonunda başımı alır, yokluk mahallesine giderim.”

Başını alıp gitmek, kimseye haber vermeden, nereye gideceğini söylemeden gitmektir. Beyitte âşık sevgilinin ayrılığı yüzünden kimseye söylemeden, başını alıp gitmektedir.

Boynu bağlı:

Kapuñda boynu bağlı bir günāh étmiş kuluñdur dil
Gerek öldür gerekse [anı] āzād eyle sulṭānum

616

“Gönül, kapıda boynu bağlı, günah işlemiş bir kulundur. İster öldür, ister serbest bırak sultanım.”

Bu söz, en alt kademede bulunan köle ve tutsaklar için kullanılmaktadır. Tutsaklar bir yerden bir yere boyunlarından iple bağlanılarak götürülürlerdi.⁶⁰ Beyitte âşık gönlünü, boynu bağlı bir köle olarak görmektedir.

Çiçek çıkarmak:

Çemende şanmañuz oldı şükûfeler tezyīn
Ġamuñla ḥaste yaturken çiçek çıkardı zemīn

829

“Çimenlikte çiçekler süslendi sanmayın. Kederinle hasta yatarken yer çiçek çıkardı.”

Çiçek çıkarmak; çiçeklenmek, çiçek vermek anlamına gelirken bir diğer anlamı da çiçek hastalığıdır. Beyitte çiçek hastalığı olarak geçmektedir.

Defter etmek:

⁶⁰ ZÜLFE: a. g. e.: 47. s.

Defter  tm   dilber m g rd m  amu ‘       n
Ben    n yazm   g n   n l  k d m      a      

409

‘‘Sevgilim b t n        n  defter etm  , g rd m. Ben kulunun g n   n  yazm  ;
ancak onu d zeltm  .’’

Defter etmek, deftere yazmak demektir. Beyitte sevgili,        n  deftere
yazm  , birinin g n   n  silmi  tir.

Dikensiz g l olmaz:

‘Aybsuz y r isteyen  ald  cih nda y rsuz
G l bulunmaz  y g    l ‘ lemde   n  i    rsuz

93

‘‘Kusursuz sevgili isteyen d nyada sevgilisiz kal r. Ey g    l   n  i d nyada
dikensiz g l bulunmaz.’’

G n m zde de s k kullanılan bu atas z  herkesin bir kusuru oldu u anlamına
gelir. Nasıl dikensiz g l olmazsa, kusursuz da insan olmaz. Beyitte de kusursuz sevgili
isteyenin bulamayaca ı bu atas z nden yararlanılarak anlatılmı  tır.

Dile d   mek:

La‘l  n  anem        n ‘aceb diline d   di
El yavuz olur bir g n an      n emerler

182

‘‘Ey sanem, duda ın sanma halkın diline d   t . El k t  olur, onu sak n, bir g n
emerler.’’

Adından  ok s z edilmek, dedikodu malzemesi h line gelmek anlamına gelen bu
deyim, beyitte sevgilinin duda ının insanlar tarafından konu ulmasıyla ilgili olarak
kullanılmı  tır.

Di  koyuramamak:

 pmek istedig m m zesin  n kebkebid r
Kimse di  koyuramaz    a demir leblebid r

“Öpmek istediğim çizmesinin püskülüdür. Kimse ona dış geçiremez, demir leblebidir.”

Dış koyuramamak, günümüzde dış geçirememek şeklindedir. Gücü yetmemek, söz geçirememek demektir. Âşık, sevgilinin çizmesinin püskülünü öpmek istemektedir; fakat o demir leblebi gibidir. Bu yüzden kimsenin buna gücü yetmez.

Dîvâne-râ kalem nîst:

Dîvân-ı ‘ışķa yazmañ Mecnûn-ı nâ-murâdı
Ellerde bir meşeldür *dîvâne-râ kalem nîst*

124

“Muradına ermemiş Mecnûn’u aşk divanına yazmayın. Ellerde bir atasözüdür, deliye hüküm yoktur.”

Bu atasözü Farsça’dır ve deliye hüküm yoktur yani ceza verilmez anlamına gelmektedir.⁶¹ Beyitte Mecnûn kelimesiyle ilgili olarak özellikle bu atasözü kullanılmıştır.

Elini vicdanına koymak:

Sîneñe degmege cânlar vèrürüz èy mäh-rû
Sen de inşâf eyle degmez mi elüñ göğsüñe ķo

21

“Ey ay yüzlü sevgili, göğsüne değmeğe canlar veririz. Sen de insaf et, değmez mi, elini göğsüne koy.”

Vicdanını dinleyerek hareket etmek anlamına gelen bu deyim, şair tarafından sevgiliye yalvarma aracı olarak kullanılmıştır.

Enbiyâ, 21/69:

Ķur’ân-ı Kerîminde buyurdı rabbü’r-Raĥîm
Ķulnâ yâ nârun küin berden ve selâmen ‘alâ İbrâhim

844

⁶¹ YILMAZ: *Kültürümüzde Arapça ve Farsça Asıllı Vecizeler Sözlüğü*: I. C., 138. s.

“Yüce Allah Kur’an-ı Kerîm’inde Ey ateş, İbrahim için serinlik ve esenlik ol diye buyurdu.”

Gönül bir sırçadır, kırılrsa yapılmaz:

Begüm hâtır tesellî etmek olsun şânına mu‘tād
Göñül bir sırçadur kırılrsa ta‘mîr edemez üstād

598

“Beyim, şanına yakışan gönül avutmak olsun. Gönül bir camdır, üstat kırılınca tamir edemez.”

Bu atasözü gönlün inceliğini, önemsiz zannedilen bir şeyden bile gönlün kırılabileceğini ve kırılırsa bir daha yapılamayacağını anlatmaktadır. Beyitte de gönlün bir cam olduğu, kırılınca üstadın bile tamir edilemeyeceği söylenmektedir.

Gönül kalsın yol kalmasın:

Koyup yolında gönlüm rāh-ı ‘ışkuñ ihtiyār etdüm
Göñül kılsun begüm yol kalmasun derler meşeldür bu

503

“Gönlümü yoluna koyup, aşk yolunu seçtim. Beyim, gönül kalsın, yol kalmasın derler, bu atasözüdür.”

Bu atasözü, birisinin gönlünün kalması, kırılmasına rağmen yol törelerinden birinin bırakılmaması gerektiğini anlatır. Hatır kalsın, yol kalmasın şeklinde de söylenir.⁶² Şair, gönlünü de yanına alıp aşk yolunu seçmiştir.

Gözden irak olan gönülden de irak olur:

Bu meşel hâkdur cihānda gün gibi meşhûrdur
Her ne kim gözden ırağ ise göñülden dūrdur

64

“Bu atasözü doğrudur, dünyada gün gibi meşhurdur. Her kim gözden uzak ise gönülden de uzaktır.”

⁶² GÖLPINARLI: a. g. e.: 137. s.

Beyitte, atasözü şair tarafından açıklanmadan atasözü olarak verilmiştir. Yakın çevrede olan dostlar sık sık aranabilir; fakat uzaktakilere ulaşmak kolay olmaz ve yavaş yavaş unutulurlar.

Gözü çıkmak:

Raķīb aēladı bir kerre yanumda
Gözün çıksun dēyü alkışlar êtdüm

649

“Rakip, bir kere yanımda ağladı. Gözün çıksın diye dualar ettim.”

Bu deyim bir bedduadır. Âşık rakibine gözü çıksın şeklinde beddua etmektedir.

Haddini bilmek:

Bilürem haddümi kul olmaēa lâyıķ degülem
İhtiyār elde degül neyleyeyin sultānum

671

“Sultanım, haddimi bilirim ki kul olmaya lâyıķ deēilim. Seçme hakkı benim elimde deēil ne yapayım sultanım?”

Bu deyim, kendi deēerini bilip, kendini olduēundan üstün görmemek anlamına gelmektedir. Şair, kendi deēerini bilip fazlasını istememekte, kul olmaya lâyıķ olmadığını bilmektedir. Seçme hakkı onun olmadığı için yapacak bir şeyi yoktur.

Hâk ile yeksân etmek:

Baķma nādān olana hüsrev-i devrān ise de
Nazār êt ehl-i dile hâk ile yeksân ise de

876

“Zamanın padişahı olsa da cahile bakma. Yerle bir olsa da gönül ehline bak.”

Bu deyim, yerle bir etmek, temelinden yıkıp yok etmek demektir. Beyitte, padişah olsa bile cahile bakılmaması gerektiēi, onun yerine yerle bir, yok edilmiş olsa da gönül ehline bakılması gerektiēi anlatılmaktadır.

İki yakası bir araya gelmemek:

Muttaşıl koynına alup kodı ol sîm-teni
Olmasun iki yağa issi görem pîrehehi

508

“Gümüş tenliyi kavuşan koynuna alıp, koydu. İki yakası bir araya gelmesin, gömleği göreyim.”

Geçim sıkıntısı çekmek, borçtan kurtulamamak anlamına gelen bu deyim, beyitte farklı şekilde kullanılmıştır. Âşık, sevgilinin iki yakasının bir araya gelmemesini (iki yakasının kapanmamasını) istemektedir. Çünkü amacı sevgilinin gömleğini görmektir.

İşi Allah’a kalmak:

Uğramış bir maraž-ı cān-gāha
Derd ile kalmış işi Allāha

826

“Can evinin hastalığına uğramış. Derd ile işi Allah’a kalmış.”

Bu deyim çaresiz kalınan bir durumda, tek çarenin Allah olması anlamına gelmektedir. Beyitte hastalığa uğramış biri vardır ve Allah’tan başka çaresi yoktur, derdinin çaresi Allah’a kalmıştır.

İzâ câe’l-kazâ amye’l-basar:

Kimse görmez gözleri manşib olıcağ kâzîler
Sırrı budur kim *izâ câe’l-kazâ ‘amye’l-basar*

105

“Kadılar devlet hizmetine girince gözleri kimseyi görmez Sırrı budur ki kader tecelli edince göz kör olur.”

Arapça olan atasözü, kader tecelli edince göz kör olur anlamındadır.⁶³ Beyitte mevkî olarak yükselen kişilerin gözlerinin kimseyi görmeyeceği, hırsa kapılacakları atasözü kullanılarak ifade edilmiştir.

Karıncanın kanatlanması:

⁶³ YILMAZ: a. g. e.: I. C., 418. s.

Ḳanadı bitse bir mûruñ şanur hayra işâretdür
Velî fehm eylemez anı zevâline işâretdür

853

“Karıncanın kanadı kırılrsa hayra işarettir sanır. Fakat bilmez ki yok olmasına işarettir.”

Karıncanın kanıtlanması, halk arasında zevâlinin yakın olduğuna delâlet eder sözü halk arasında yaygındır.⁶⁴ Halk arasında yaygın olan bu söze beyitte yer verilmiştir.

Kelle sağ olsun, bir külâh eksik değil:

Kelle şekerden alınsa [ger] gılâfı gam yeme
Kelle sağ oldukça yine bir külâh eksük degül

395

“Kelle şekerinden kılıfı alınsa gam yeme, kelle sağ oldukça ona bir külâh bulunur.”

Kelle şekeri, eskiden şekerler minare külâhı şeklinde olduğu için bu ifade kullanılmıştır.⁶⁵ Dervişlerin külâhlarına, nâ-mahrem eli değdirilmez, tarikattan olmayanları külâha dokundurmazlar. Giyilemeyecek hâle gelirse, dergâhın mezarlığına gömerler. Külâhı eskiyen bir derviş, külâhını gömmüş, yenisini de alamamış. Başı açık gezermiş. Başı açık gezmesinin nedenini soran birine “Baş sağ oldukça külâh bulunur” demiş. Daha sonra bu söz vezne uydurularak “Kelle sağ olsun, cihanda bir külâh eksik değil” şekline dönmüş.⁶⁶

Kendi düşen ağlamaz:

Yaş döküp çarh-ı felekden ağlamak şebnem neden
Ey gönül meşhurdur kim ağlamaz kendi düşen

107

“Gözyaşı döküp talih yüzünden ağlamak neden? Ey gönül şu söz meşhurdur ki kendi düşen ağlamaz.”

⁶⁴ ONAY: a. g. e.: (hızl.) Cemâl KURNAZ: 276. s.

⁶⁵ ONAY: a. g. e.: (hızl.) Cemâl KURNAZ: 282. s.

⁶⁶ GÖLPINARLI: a. g. e.: 191. s.

Kendi zararını yaratan kişinin yakınmaya hakkı yoktur anlamına gelen bu atasözünü şair, gönlüne söylemektedir.

Kimsenin ettiği yanına kalmaz:

Āh efendüm zulm eylersin faķirũ cānına
Bu cihānda kimsenũn ètdügi ķalmaz yanına

222

“Efendim, ben fakirin canına eziyet edersin. Bu dünyada kimsenin yaptığı yanına kalmaz.”

Haksızlığa ve zulme uğrayan bir kişiye bu zulmü yapanlar cezasız kalmaz anlamına gelen bu atasözünü şair kullanarak, kendisine eziyet edildiğini belirtmiş, bunu yapanın yaptıklarının yanına kalmayacağı söylemiştir.

Kulu kurbanı olmak:

Demiş her kim kulum olursa ķurbān edem anı
İşitdüm bu sözi oldum anuñ kulu vü ķurbānı

496

“Her kim kulum olursa onu kurban ederim demiş. Bu sözü duydum, onun kulu, kurbanı oldum.”

Bu söz yalvarış, sevgi bildirisi olarak veya Allah’a karşı kullanılır. Şair bu sözü beyitte sevgili için kullanmıştır.

Merdivene basamak basamak çıkılır:

Bu meşel iller içre pek meşhūr
Nerdbāna ayak ayak çıkılır

745

“Bu atasözüdür, illerde çok meşhurdur. Merdivene basamak basamak çıkılır.”

En yüksek makama veya yere birden bire çıkmak mümkün değildir. Yavaş yavaş yükselerek çıkılır. Şair bu atasözünü kullanarak, çok meşhur bir atasözü olduğunu belirtmiştir.

Meyve veren ağaç taşlanır:

Maḳāl-i ʿaṣn-ı cāhilden ne ğam erbāb-ı ʿirfāna
Atarlar ʿaṣı elbette dıraḥt-ı mīvedār üzre

27

“Cahilin kınama sözü yüzünden irfan sahipleri neden üzölsün? Elbette meyveli ağacı taşlarlar.”

Hünerli, bilgili kimseleri eleştiren çok olur anlamına gelen bu atasözü beyitte irfan sahiplerinin üzülmemesi gerektiğini; çünkü bilgili kişilerin eleştirileceğini ifade etmek için kullanılmıştır.

Ölümden başka her şeyin çaresi vardır:

Olur her müşkilüñ āḥiri bir kār
Ölümden ğayrı derdüñ çāresi var

550

“Her zorluğun sonunda bir kazanç vardır. Ölümden başka her derdin çaresi vardır.”

Günümüzde de sık kullanılan bu atasözü, bir sıkıntıya düşıldüğünde söylenmektedir. Beyitte de her şerde bir hayır olduğu, yalnız ölümden başka her derdin çaresi olduğu anlatılmıştır.

Nur inmesi:

Ser bālīnine gelseñ ēy ḥūr
İndi dērlerdi şehīd üstine nūr

826

“Ey huri, yastığının başına gelsen, şehit üstüne nur indi derlerdi.”

Şehitlerin mezarlarına gömüldükleri gece, nur indiğine dair halk arasında bir inanış vardır. Beyitte şair sevgiliyi şehide benzetmiştir. Sevgili, uyku hâlinedir, bu hâl ölülerin mezarlarında yatmalarını andırmaktadır. Bu nedenle şair sevgiliye, yastığının başına gelenler şehidin üstüne nur indi zannederler demektir.

Rahmân, 55/26:

Egerçi hâne-i pür-nağşdur sarāy-ı cihān

Velī kitābeleri küllü men ‘aleyhā fān

452

“Her ne kadar dünya sarayı nakış dolu bir ev ise de kitabeleri yer yüzünde bulunan her şey yok olacaktır”.

Şiše çektirmek:

Mübtelānuñ çoğunu siñdürdi

Kimi şīşe kimi diş çekdürdi

826

“Bağımlıların çoğunu söndürdü. Kimi şişe, kimi diş çektirdi.”

Şiše çektirmek, şişe ile bedenin bir yerinde kanı topladıktan sonra kan almaktır. Bu âdet şair tarafında beyitte de kullanılmıştır.

Tepesi üstüne gelmek:

Yā Rabb getür raķīb başına nice belā

Ammā ki isterem depesi üstüne ola

212

“Allahım, rakibin başına bela getir. Ama isterim ki tepesi üstüne gelsin.”

Beddua olan bu deyim, tepetaklak, tepesi yere gelmek anlamına gelir. Şairin Allah’tan istediği rakibin başına bela gelmesidir. Ama özellikle şair, rakibin tepesi üstüne gelmesini istemektedir.

Uykusuzluk alameti:

Gèce ağyār-ıla mey içdigüñe şāhiddür

Uyķusuzluk eşeri nergis-i mestānuñda

617

“Baygın bakan gözlerindeki uykusuzluk eseri, gece yabancıyla şarap içtiğine şahittir.”

Şairler, sevgilinin bakışlarından geceyi başkasıyla geçirdiğine hükmederek, uyku, göz, nergis kelimeleriyle mazmûnlar yapmışlardır.⁶⁷ Beyittede âşık, sevgilinin baygın bakan uykusuz gözlerinin sebebinin gece yabancıyla şarap içtiğine bağlamıştır.

Yerden göğe:

Bezme gel bu gece ey ‘âlem-i hüsnüñ mâhı
Yoksa yerden göğe dek incinürüz vallâhi

110

“Ey güzellik âleminin ayı, bu gece meclise gel. Yoksa yerden göğe kadar vallahi inciniriz.”

Pek çok, çok fazla anlamına gelen bu sözü şair, üzüntüsünün çok fazla olacağını belirtmek için kullanmıştır.

Yerlere geçmek:

Dem-i âhirde şanmañ menzilüm zîr-i türâb êtdüm
Günâhum çokluğundan yerlere geçdüm hicâb êtdüm

156

“Ahir zamanda sanmayın yerimi toprak altı ettim. Günahımın çokluğundan utandım, yerlere geçtim.”

Yerlere geçmek, çok utanmak, mahcup olmak anlamına gelmektedir. Şair de günahları çok olduğu için utanıp, yerlere geçtiğini söylemektedir.

Yıldızı düşük:

Gözüm yaşına rahm edüp yüzüme bakmaz ol meh-rû
Düşüpdür yılduzum var ise yanında sitârem yok

640

“O ay yüzlü sevgili gözümün yaşına acıyıp, yüzüme bakmaz. Yıldızım var ise düşüktür ama talihim yok.”

⁶⁷ ONAY: a. g. e.: (hızl.) Cemâl KURNAZ: 472. s.

Bu ifade, bahtsız, talihsiz kişiler için kullanılır. Herkesin gökte bir yıldızı olduğu inancı vardır. Yıldızlar, talihle özdeşleşmiştir. Şair, yıldızı var ise onun düşük olduğunu söylemekte, sevgili ona acımadığı için kendisini talihsiz görmektedir.

2. MECMŪ‘ATÜ’L-LEṬĀYİF

1.

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ṭıfl-ı dil ḳaddüñ görüp ‘ışḳa elifden başladı

Rabbi yessir lā tü‘assir Rabbi temmim bi’l-ḥayr

2.

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ḳan édüp éy ḳaşı yā oldı oḳuñ dilde nihān

Yāranuñ aḡzın arar cerrāḥ anuñ-çün her zamān

3.

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Kendümi kendüm yitürdüm kendüm ister kendümi

Kendüme kendüm gerekse bula kendüm kendümi

4.

Mefā’ilün mefā’ilün fe’ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Güzeller büsesin iḳrār éderler

Gel imdi vēr dësem inkār éderler

1. 1b.

“Rabbim, kolaylaştır, zorlaştırma. Rabbim, hayırla sonuçlandır.”

2. 1b. ‘Ahdī-i Bağdādī.

MAZIOĞLU: “Ahdī-i Bağdādī ve Şiirleri”: *Türk Dil Kurumu Belleten*: S. 7 (1981), 95-150. ss.

3. 1b. Beyt.

4. 1b. Beyt.

5.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Çeküp cāmı bir iki kaṭre kōmıṣ anda cānānum

İçince leblerin emmiṣ kaḍar ḥaẓẓ eyledi cānum

6.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Şaḥrā-yı maḥabbetde şöyle dīvānelerüz kim

Mecnün-ı melāmet-zede eñ 'āqilimüzdür

7.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - - - / + + -

Çeşm-i dilber ḥāba meyl etti

Hāne-i dil ḥarāba meyl etti

8.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Gün gibi zerrece érmezdi vücūdına zevāl

Bilüp eksiklugin öykünmese kaşuḥa hilāl

-
5. 1b. **Yahyā.**
Şeyḥülislām Yahyā: *Dīvān*: G. 248/1.
6. 1b. **Rūḥī.**
Rūḥī: *Dīvān*: G. 334/3.
şu: şöyle.
7. 1b. **Beyt.**
8. 1b. **Beyt.**

9.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Demeñ Mecnūna 'ilm-i 'ıŝkı taḥşıl etdi kāmildür

Benüm yanumda ol dīvāne bilmez nesne cāhildür

10.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Firākuñla za'if ü nātüvān ü derd-nākem ben

Ġamuñdan ŝerḥa ŝerḥa yāra yāra sīne-çākem ben

11.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Saña dil 'aşık u göz 'aşık u cān-ile ten 'aşık

Olupdur her kılum cānā tenümde cümleten 'aşık

12.

Müfte'ilün fā'ilün müfte'ilün fā'ilün

Münserih - + + - / - + - / - + + - / - + -

Berg-i dıraḥtān-ı sebz der-naẓar-ı hūşyār

Her varakī defterīst ma'rifet-i Kirdgār

9. 1b. **Beyt.** [Ḥayālī]

Ḥayālī Beg: *Dīvān*: 123, G. 1/1.

'ilm-i 'ışkı taḥşıl etdi: fenn-i 'ışkı tekmil etdi.

10. 1b. **Beyt.**

11. 1b. **Beyt.**

12. 1b.

"Akıl sahiplerinin nazarında her bir yeşil yaprak, Allah'ı bilme konusunda bir kitaptır."

13.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Mekteb-i ışıkda yine tekrār elifden başladum

Rabbi yessir lā tü'assir Rabbi temmim bi'l-hayr

14.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ġarībüñdür anı hoş tut efendi işte biz gitdük

Göñül dërler ser-i küyunda bir dīvānemüz kaldı

15.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Āteş-i ışıkı[ñı] teskīn edemez baħr-ı muħiṭ

Mācerāmuz bizüm ey dil daħı çok şu götürür

16.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Cigerüm pāreledi hancer-i cevr ü sitemüñ

Şabrumuñ cāmesini toğradı mıkrāz -ı ğamuñ

-
13. 2a. "Rabbim, kolaylaştır, zorlaştırma. Rabbim, hayırla sonuçlandır."
14. 2a. **Ĥayālī.**
Ĥayālī Beg: *Dīvān*: 432, G. 83/2.
Ġarībüñdür anı hoş tut: Anı hoş tut Ġarībüñdür.
15. 2a. **Beyt.**
16. 2a. **Sultān Mehmed.**
Avnī: *Dīvān*: G. 77/1.

17.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ëy süvār-ı esb-i nāz olan rikāb-ı cāna baş

Ḥüsn meydānı senüñdür ayagūñ merdāne baş

18.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ben yatam lāyık mı ol qarşumda ayağın tura

Serv-i nāzum deñ ki öldükde namāzum kılmasun

19.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Perī-peykerleri ehl-i ğınāya rām eden oldur

Elüme girse vallāhi yüzün bozardum altunuñ

20.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Şanma 'ışk ehlini mevt ile güzār eylediler

Hece şabr edemeyüp terk-i diyār eylediler

21.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Şineñe degmege cānlar vērürüz ey māh-rū

Sen de inşāf eyle degmez mi elüñ gögsüñe қо

17. 2a. **Sultān Bāyezīd.**

‘Adlī: *Dīvān*: M. 149.

18. 2a. **Sultān Selim Bin Bāyezīd.**

19. 2a. **‘Ubeydī.**

‘Ubeydī: *Dīvān*: G. 163/4.

Elüme girse vallāhi: Ele girseydi billahi.

20. 2a. **‘İşretī.**

21. 2a. **‘İzārī.**

22.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ƙoluma pāzū-bend êtsem 'aceb mi dāğ-ı cānānı

Götürmek istemez mi bir kişi mühr-i Süleymānı

23.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ne bir dilber buluram ben güzeller içre senden yèğ

Ne bir 'āşığ bulursın sen cihān [ki] içre benden yèğ

24.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Cāna beñzer dilberüm bilmem mekānı ƙandadur

Kim bilür 'ālemde 'anğā āşiyānı ƙandadur

25.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

İştiyāğum şerhine vāğıf degül çünkim 'uğul

Nice tağrır eylesün anı mu'allim yā Resul

26.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Çekme ğam hergiz ğasedden *el-ğasūd u lā-yesūd*

Dā'imā mağsūd olanlar ekmel-i insān olur

-
22. 2a. Selmān.
23. 2a. Beyt.
24. 2b. Yā Fettāğ.
25. 2b. Beyt.
26. 2b. Velehu.

27.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Maḳāl-i ṭa'n-ı cāhilden ne ḡam erbāb-ı 'irfāna

Atarlar ṭaşı elbette dıraḡt-ı mīvedār üzre

28.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Künc-i ḡamda dostlar ḡālī ḡomañ bir dem beni

Öldürür vallāhi ger tenhā bulursa ḡam beni

29.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ārzū-yı ḡaṭırum gerçi cemālūñdür senūñ

Cān u dil maḡşūdı ammā kim vişālūñdür senūñ

30.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Gerçi kim gitdūñ bizi nālān édüp bülbul gibi

Dāḡ-ı hicrānuñ hele sīnemde ḡaldı gül gibi

31.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Günde biñ kez görse bilmez ol gül-i ra'nā beni

Ne'ylesün bir demde biñ renge ḡoyar sevdā beni

27. 2b. Velehu.

28. 2b. Velehu.

29. 2b. Yā Rezzāḡ.

30. 2b. Velehu.

31. 2b. Fuzūlī. [Tācī-Zāde Ca'fer Çelebi]

Tācī-Zāde Ca'fer Çelebi: *Dīvān*: G. 253/1.

Günde biñ kez görse bilmez ol gül-i ra'nā beni: Günde yüz kez görse bilmez ol büt-i ra'nā beni. renge: şekle.

32.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Kemāl-i şî'r gibi mümkün olmaz olmasa andan

Aña minnet ki ʔab'-ı nazm luṭf ètmiş kerem kılmış

33.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Ne 'aceb hāl komuş Hâzret-i Hâk dilberde

Bir eli tiğ-i cefāda bir eli haṇçerde

34.

Bisṡâr maḥbûb dīdem 'âşık ne şodem

Hemān ki tu-rā dīdem dīvāne şodem

35.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Benüm yārüm gibi yā Rabb cefākār olmasun kimse

Benüm derdüm gibi derde giriftār olmasun kimse

36.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Müşterī yok şūfiyā şatma namāzuñ kimseye

Ber-murād olmaḳ dilerseñ açma rāzuñ kimseye

32. 2b. **Fuzûlî.**

Fuzûlî: *Dīvân*: Mukaddime.

Kemāl-i şî'r gibi mümkün olmaz olmasa andan: Kemāl-i şî'r kesbi mümkün olmaz bî-meded andan.

33. 2b. **Velehu.**

34. 2b.

Vezin yok.

35. 3a. **Yâ Kâbız.**

36. 3a. **Velehu.**

37.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Keşrete düşme varup ehl-i ğınā meclisine

Mey-i vaḥdetse ğaraḫ gel fuḫarā meclisine

38.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Gerçi Yūsuf güzelüm ḥüsn-ile sulṭān oldı

Demler oldı bu cihān başına zindān oldı

39.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Şalar zīndān-ı hecre ḫulların ol Yūsuf-ı şānī

Ḳıyāmet ḫorḫusın añmaz meger unıtdı mīzānı

40.

Müfte'ilün müfte'ilün fā'ilün

Serī' - + + - / - + + - / - + -

Ḥāini şanma ki berḫurdār olur

Yā kesilür başı yā berdār olur

-
37. 3a. **Velehu.**
38. 3a. **Beyt. [Şun'ī]**
Şun'ī: *Dīvān*: G. 208/1.
39. 3a. **Beyt. [Şun'ī]**
Şun'ī: *Dīvān*: G. 188/1.
40. 3a. **Yā Bāsiṭ. [Behiştī]**
Behiştī: *Dīvān*: M. 8.
Ḥāini: *Zālimi*.
kesilür başı: boğılır şuya.

41.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Varup mey-hāneye sāķī üzüm şuyın bile sıkdık

Dilā pīr-i muğān-ıla bu gün biz hem-‘aşır çıkdık

42.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Cihānı kūy-be-kūy gezdüm esāmīsin édüp ezber

Haṭuñ dēdükleri kāfirdür ancak hāric ez-defter

43.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Çeşm-i giryānum görüp biñ baş haḳḳuñdur dēdi

Hāk-i pāyuñ baña toprak kādīsı hüküm eyledi

44.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ten-i dilberde mū-veş görünen şanmañ miyānıdır

Der-āğüş etmiş anı ben za'īfün kılca cānıdır

-
41. 3a. **Cemālī.**
Bu beyit Cemālī Dīvān'ında yok.
42. 3a. **Cemālī.**
Bu beyit Cemālī Dīvān'ında yok.
43. 3a. **Cemālī.**
Bu beyit Cemālī Dīvān'ında yok.
44. 3a. **Ḥayālī.**
Bu beyit Ḥayālī Beg Dīvān'ında yok

45.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Alursa cānumı ğamzeñ n'ola 'ömrüm revān olsun

İçerse leblerüñ kanum efendüm nüş-ı cān olsun

46.

Mef'ülü mefā'īlün mef'ülü mefā'īlün

Hezec - - + / + - - - / - - + / + - - -

Esrār-ı ğam-ı 'ışkı **Fevrī** kime şerh etsün

Mecnün ise bir cāhil Ferhād ise bir ırġād

47.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Göñül ey sīm-ten şarrāf-ı şehr-i miḥnet ü ğamdur

Gözüm aqça terāzūsı sirişküm aña dirhemdür

48.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Vişālüñ istemem zīrā ki ḥavf-ı firḫatüñ vardur

Firāka ḳāni'em zīrā ümīd-i vuşlatuñ vardur

49.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Cān zeḳan çāhına dil ṭurra-i ṭarrāra fedā

Derd-mendüñ biri zindāna biri dāra fedā

45. 3a. **Şem'ī.**
Şem'ī: *Dīvān*: G. 122/1.

46. 3b. **Yā Raūf. Fevrī.**

47. 3b. **Emrī.**
Emrī: *Dīvān*: G. 161/1.

48. 3b. **Velehu.**

49. 3b. **Emrī.**
Bu beyit Emrī *Dīvān*'ında yok.

50.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ëy hilāl eyleme ebrū-yı nigār ile cidāl
Tırnağın kesse olur nice senüñ gibi hilāl

51.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + - - - / + + - - / + - - - / + + -

Cemālī nice yüzden görem dèyü diller
Şikeste āyīneler gibi pāre pāre gerek

52.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Var mı bir ruḥsāre kim ḥaṭṭ-ı siyeh-fām olmaya
Devr içinde kaṅgı gün gördük ki aḥṣām olmaya

53.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ḳucmağa māni' olur [ol] gül-i nāzük-bedeni
Girmesün aramuza boynuña al pīreheni

54.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Başladı Ferhād-ı dil ḳazmağa miḥnet sengini
Gel gör ey şirīn-dehen ṭağ ile ṭaṣuñ cengini

-
50. 3b. Velehu.
51. 3b. Hüdāyī.
Hüdāyī-i Ḳadīm: *Dīvān*: G. 17/4.
52. 3b. Zemīnī. [Cinānī]
Cinānī: *Dīvān*: M. 2.
Var mı: Ḳanı.
53. 3b. Zemīnī.
54. 3b. Velehu.

55.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Ġurūr étme cihānuñ devletine
Necātī düşde sultān olmaduñ mı

56.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Gün yüzünde göricek haṭṭuñı ey meh dèdi dil
Gecemi gündüze katup gelür eyvāh ecelüm

57.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Qalmadı ma'rifet erbābına raġbet şimdi
Hayf kim yer yüzini tutdı ser-ā-pā cühelā

58.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

Baḫa āyīne içre yā ḫaṣuṇa
Göre 'āşıqlaruñ daḫı ne çeker

59.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Sen ṭururken mihr ü māha baḫmıṣ ey ḫūrṣīd-ḫad
İsterin Ḥaḫdan çuḫurından bula ehl-i raṣad

-
55. 3b. Necātī.
Bu beyit Necātī Beg Dīvān'ında yok.
56. 3b. Beyt. [Zatī]
Zatī: *Dīvān*: G. 941/2.
Gecemi: Geceyi.
57. 4a. Yā Ġafūr.
58. 4a. Velehu.
59. 4a. Ḥātemī.

60.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

‘Āşık olmuş çarh saña şanma hürşid ü kamer

İki taş almış eline tırmadın gögsin döger

61.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Zahm-ı şemşirüñ vefā resmin gidermez sineden

Āb naqş ü şüreti maḥv eylemez āyineden

62.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

İgen cevri eyleme rahm et **Misālī** kuluña şāhum

Bilürsin kim geçer ‘ömrüñ güzellik pāy-dār olmaz

63.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari ' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Bu nāz bu nigāh u teğāfül ki sende var

Hızır olsa ‘āşıkuñ sebep-i terk-i cān olur

64.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Bu meşel ḥaḳdur cihānda gün gibi meşhūrdur

Her ne kim gözden ırağ ise göñülden dūrdur

-
60. 4a. Velehu.
61. 4a. Velehu.
62. 4a. Misālī.
63. 4a. Velehu.
64. 4a. Velehu.

65.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Zamānı gelmeyince [şanma] ki devlet şitāb eyler

Ḥudā elbette bir gün şabr ederseñ feth-i bāb eyler

66.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

N'ola mūdān eşer olmaz-ise ol serv-ķāmetde

Şeb olmaz hep ser-ā-ser rūz olur derler kıyāmetde

67.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Meclis-i cānāneye sāķī çok alsun bāde[yi]

Başķa bir destī gerek zīrā raķībūñ başına

68.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Gelmege ğam-ķāneye va'd eyledüñ ey māh u gün

Ḥākden ref' eder-isen ķāne tenhādur bugün

69.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Maķabbet kānıdur sevmek sevilmeķ

Cihānuñ ķālidür sevmek sevilmeķ

65. 4a. Velehu.

66. 4a. Velehu.

67. 4a. Beyt.

68. 4b. Beyt-i Ra'cā.

69. 4b.

70.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ġarībūñdür anı hoş tut efendi işte biz gitdük

Göñül dërler ser-i kūyunda bir dīvānemüz kaldı

71.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Unutma 'āşık-ı bī-dilleri seng-i cefālardan

Elüñden geldügi luṭfı dirīğ étme gedālardan

72.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Eḥibbā muntazır meclis müheyyā

Seni gözler ḥabāb-ı cām-ı şahbā

73.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Revā mı iltifātuñ böyle kesmek derd-mendüñden

Ne var hey 'Ālī sultānum utanmaz kendü kendüñden

74.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Maḥabbet çünki miḥnetsüz bulunmaz dār-ı dünyāda

Maḥabbet miḥnet anuñ-çün yazarlar birdür imlāda

70. 4b. Ḥayālī.

Ḥayālī Beg; *Dīvān*: 432, G. 83/2.

Ġarībūñdür anı hoş tut: Anı hoş tut Ġarībūñdür.

Beyit ikinci kez geçmektedir.

71. 4b.

72. 4b.

73. 4b. Beyt-i Ra'nā.

74. 4b. Beyt.

75.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Nazar kıldum vücūdumda ğamuñdan bir eşer buldum

Nice şād olmayam kim hāk içinde bir güher buldum

76.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Ayırdı nev-civānumdan édüb ben hasteyi maḥzūn

Baňa zulm etdi bir zālīm ḥilāfū'ş-şer'i ve'l-kānūn

77.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Baňa dërler niçün gülzāra varmazsun bahār oldı

Bahārı neyleyem ben yārüm ağyār ile yār oldı

78.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

Ḳadd kıyāmet ziyāde ince miyān

Hāşılı ortalık temāşalık

79.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Senüñle sīne-ber-sīne olalım gel berüsine

Ġaraż vaşl olmadur yoksa o da sīne bu da sīne

-
75. 4b.
76. 4b. Beyt.
77. 4b. Beyt.
78. 4b. Beyt.
79. 5a. Beyt-i Hās.

80.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'iliün

Remel - + - - / - + - - / - + -

‘Ārif olan şöhet eder hūb ile

Zīre şöhet hūb olur maḥbūb ile

81.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülüün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Ol [āşaf]-1 ḥüsneylemesün cevriñi efzūn

‘Azline çıkar bir gün anuñ ḥaṭṭ-1 ḥümāyūn

82.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülüün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Gerekdür ādeme yār-ı muvāfık

K'ola birbirinüñ yolında şādık

2. Ne kadar istedüm yār-ı muvāfık

Muvāfık şandugum çıkdı münāfık

83.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Güzellük şanmañuz kim ḥāl ü ḥaṭṭ u çeşm ü ebrūdur

O bir ḥāletdür ol ḥālet de ammā dürlü dürlüdür

-
80. 5a. Beyt.
81. 5a. Bî-Nazîr.
82. 5a. Beyt-i Kıt'a.
83. 5a. Beyt.

84.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Bu zamānuñ bu imiş bilmez idüm ahvāli

Hüblar sevmez imiş cān u gönülden seveni

85.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Çünkü bir 'āşık dahı istersin ey meh kendüñe

Ġamzenüñ cellādına emr ét iki bölsün beni

86.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Raķibüñ yanına vardukça dilber

Görenler boķluġa gün doğdı dەرler

87.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Tīmār edemez zaķmuma Loķmān-ı zamānum

Tā olmayıcaķ vuşlat-ı cānāneme bā'is

88.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Yār çāh-ı zeķanum 'ayn-ı vefādur dەر ise

Şaķın ey 'āşık-ı şūrīde inanma çeñedür

84. 5a. Beyt.

85. 5a. Beyt.

86. 5a. Velehu.

87. 5a. Beyt.

88. 5a. Beyt-i Laţif.

89.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Yumazsa āb-ı rahmet ehl-i cürmüñ cürmini yā Rabb

Ya bu bî-hadd ü bî-pâyân olan deryâyı ne'ytersin

90.

Fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Êtme āzürde dil-i 'āşıkı cānā yıkılur

Ḥazer êt nāle-i mazlūm-ıla dünyā yıkılur

2. Ḥātırur yıkma benüm 'arş-ı mu'allā yıkılur

Ḥaşr olursañ eger āğyār-ıla dünyā yıkılur

91.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Bir nāme yazup bendesine eylemez irsāl

Gelmez o kerem ol şeh-i ḥübānuñ elinden

92.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Budur devr-i zamānuñ ittifākı

Ki olur her vişālüñ bir firākı

89. 5b. Hüve'l-'Azîz.

90. 5b. Kıt'a.

91. 5b. Beyt.

92. 5b. Beyt.

93.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

‘Aybsuz yār isteyen kaldı cihānda yārsuz

Gül bulunmaz ey gönül ‘ālemde çünki hārsuz

94.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Dīrīgā sende hatm oldu güzellik tazelik bēglik

Bizi miḥnet bucağında koyasun bu mıdur erlik

95.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Bu gelür şāhum elüñden ki cefā eyleyesin

Hele bu gelmez elüñden ki gönülden çıkasın

96.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Nāzenīnüm Hāḡ seni yavuz nazardan şaklasun

Ġayrılardan göñlüñ alup hem baña bağışlasun

97.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ol hilāl-ebrūñı gördükçe gözüm giryān olur

‘Ādet oldur kim görünse māh-ı nev bārān olur

93. 5b. Hüve'l-Fettāh.

94. 5b. Beyt.

95. 5b. Beyt.

96. 5b. Beyt.

97. 5b. Beyt.

98.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Şayd-ı hūbāna ḥarīṣam şaḳalum aḡ olalı

Dilerüm kim edem ol mähı bu aḡ ile şikār

99.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Seni sevdüğüme incinme şāhum

Severler hūb olanı pādişāhum

100.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Cihānda ihtiyār edüp şu kim bir dilberi sevmez

Muḥammed nūri ḥaḳkıyçün anı bilgil Hudā sevmez

101.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Kimün kim ḳalbine érmez maḥabbet sırr-ı Ḥayderden

Anuñ yeri cehennemdür ba'iddür āb-ı kevşerden

102.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ol benüm üsküflü şāhum [bir] cılāsun ḡāzīdür

Rūm elinün dil-rübāsı saḡ ḳoluñ şehbāzıdur

98. 5b. El-ḥarīṣu ke'l-mahrūmi. "Hırslı mahrum kalır."

99. 6a. Hüve'l-Hilāf.

100. 6a. Beyt.

101. 6a. Beyt.

102. 6a. Beyt.

103.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Senüñ bir dāne hālün [biñ] cihāna vèrmez ādem var

Perī-peyker güzeller çokdur ammā sende 'ālem var

104.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Hüner 'aybı hüner görmekdür èy yār

Kemāl ehli begüm nokşanı görmez

105.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Kimse görmez gözleri manşib olıcak kâzîler

Sırrı budur kim izā cāe'l-kazā 'amye'l-başar

106.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Yolına vère cān dilüm baş-ile vefā-dārlığa

Ne vèrürler güzelüm böyle cefā-kārlığa

107.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Yaş döküp çarh-ı felekden ağlamak şebnem neden

Ey gönül meşhurdur kim ağlamaz kendi düşen

103. 6a. Beyt.

104. 6a. El-Bākī.

105. 6a. Beyt.

"Kaza gelince göz kör olur."

106. 6a. Beyt.

İlk mısrada vezin bozuk.

107. 6a. Beyt.

108.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel ++ -- / ++ -- / ++ -- / --

Ne vefādan ne cefādan mütesellī cānum

Ḥaste-i 'ışķa 'ilāc olmaz-imiş sultānum

109.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Gözlerüñ mihrāb-ı ebrūda şarāb-ı nāz içer

Hāy kāfir mescidi mey-ḥāne kılduñ 'āķıbet

110.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel ++ -- / ++ -- / ++ -- / --

Bezme gel bu gece ey 'ālem-i ḥüsnuñ māhı

Yoksa yerden göge dek incinürüz vallāhi

111.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Yoklamazsın hiç var mı dilde dāğın pāresiñ

Böyle mi gözler güzeller 'āşık-ı bi-çāresin

112.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Şanma şanemā tışe-i Ferhāda egem baş

Bu neş'e ile vèrmezem anuñ eline taş

108. 6a. Vechī.

109. 6a. Beyt-i Ra'nā.

110. 6b. Hüve'l-Ġaniyy. ['Ulvī]
'Ulvī: *Dīvān*: Müs. 24/5.

111. 6b. Cevrī. [Nef'ī]
Nef'ī: *Dīvān*: G. 88/1.

112. 6b. Beyt.

113.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Sen Süleymān-ı zamān ḥaṭṭuñ qarınca 'askeri

Dēr gören cānā raḳīb-ile seni dīv ü perī

114.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

Bezm-i dilberde geç yürür el-Ḥaḳ

Adımına ḥarām katmaz ayak

115.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Çün bāde-i 'ıṣṣ-ıla cihān mest ola düşdi

Şahn-ı çemenüñ yine bu dem otı yetişdi

116.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Sözün işitdi şehdün başına zenbūrlar üşdi

Lebine beñzemezsin dēyicek pālūde ter düşdi

113. 6b. **Beyt-i Cemālī.**

Bu beyit Cemālī Dīvān'ında yok.

114. 6b. **Cemālī.**

Bu beyit Cemālī Dīvān'ında yok.

115. 6b. **Ḳıṭ'a-i Cemālī.**

Bu kıta Cemālī Dīvān'ında yok.

Müstensih 115. ve 116. Beyitleri kıta olarak almış; fakat iki beytin vezinleri farklıdır.

116. 6b. **Ḳıṭ'a-i Cemālī.**

Bu kıta Cemālī Dīvān'ında yok.

117.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Görüp üftâdelerün eyleme eflâke nazar

Burc-ı rif'atde iken gün gibi kıl hâke nazar

118.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Maḳāmum kūşe-i 'uzletdür eyvân-ı serirüm yok

Bütün 'âlem oda yansa içinde bir haşirüm yok

119.

Mef'ulü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Defterden adumuz çıkarursañ da rāzıyuz

Cevr ü cefāñı çekmek ile çıksun adumuz

120.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Meclis-i cānāneye sākī çok alsun bāde[yi]

Başka bir destī gerek zīrā raḳībün başına

121.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Yæg görürmiş zeni dilberden olup meftūnı

Ḥayf vādide degilmiş acıdum Mecnūnı

117. 6b. Celāl.

118. 6b. 'Ulvi.

'Ulvi: *Dīvān*: G. 303/1.

119. 6b. Beyt.

120. 6b. Beyt.

Beyit ikinci kez geçmektedir.

121. 7a. Sā'ī.

122.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Bezm-i meyde sākiyā étse şurāhī ğulğule

Beñzemez mi sen de inşāf eyle şavt-ı bülbüle

123.

Mef'ülü fā'ilātü mef'ülü fā'ilün

Mużari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Vér nakd-i cānı **Emrī** leb-i hāl-dārına

Almaz mısun 'aķıdeyi miskī bahāsına

124.

Mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün

Mużari' - - + / - + - - / - - + / - + - -

Dīvān-ı 'ışķa yazmañ Mecnūn-ı nā-murādı

Ėllerde bir meşeldür *dīvāne-rā* kalem nīst

125.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Sāde pehlūya eger himmetüñ olursa senüñ

Girmesün aramuza boynuña al pīrehenüñ

122. 7a.

123. 7a. **Emrī**.

Emrī: *Dīvān*: G. 428/5.

124. 7a.

"Deliye hüküm yoktur."

125. 7a. **Dānişī**.

126.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Nice bir 'azm edelüm mey-ḥāneden mey-ḥāneye

Sāḫiyā gelsün berü ḥāneden mey-ḥāneye

127.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Günāhum bildüm eylersem n'ola şefkat recā senden

Benüm devletlü sulṭānum ḥaṭā benden 'aṭā senden

128.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Şerbet-i la'lün ki derler çeşme-i ḥayvān aña

Ol vērür cān dem-be-dem 'uṣṣāka vü ben cān aña

129.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muḫari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Maḫbül olur egerçi güzellerde ḥüsn ü ān

Ammā ne ān-ki bā'is-i cevır ola her zamān

-
126. 7a. 'Ulvi.
'Ulvi: *Dīvān*: G. 621/1.
ḥāneden: mey-ḥāneye.
127. 7a. 'Ulvi.
'Ulvi: *Dīvān*: G. 503/1.
128. 7a. Fuḫūlī.
Fuḫūlī: *Dīvān*: G. 10/1.
129. 7a. Oḫcı-Zāde.

130.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Nedür ol nīm-tebessüm utanup gülmemeler

Nedür ol sīne-i sīm üzere olan gül memeler

131.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Dostum öldürmedüm kendüm dèyü hayf ètme kim

Sen gidelden günde biñ kez öldürür hicrān beni

132.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Yāra 'arz eylemege sīne-i pūr-yāre gerek
Öyle bir sīne ki her pāresi şad-pāre gerek
2. Merhem-i vaşlını ur ètme tegāfül kerem èt
Dil-i mecrūh-ı firāka güzelüm çāre gerek

133.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + —

‘Āşıkuz biz ‘āşıkun kadrin bilür yār isterüz

Vérmezüz bī-mihre dil yār-ı vefā-dār isterüz

130. 7a. Beyt.

131. 7a.

132. 7b. Ḥalimī Kıt'a.

133. 7b. İzārī.

134.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

‘Ömri fışk-ı kûbha şarf etmekde buldum inşirāh
‘İzzi maķşūd etmekdüm mey-hānedür baña merāh

135.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Şeh-i ıṣṣam sipihr ü āfitābı taht u tāt etmek
Bir abdalam ki ölsem dehre ‘arz-ı ihtiyāc etmek

136.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Senden ayruğa der isem ben eger yār daḥı
Kes kalem gibi başımı dilümi yar daḥı

137.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Kesmek için dostumdan düşmen-i bed-hāhumı
Çarḥa tutdum şubḥa dek dün gece tīg-i āhumı

138.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Efendüm bu senün cevruñ nihāyet yoksa bulmaz mı
Bu gün ra'nā olan dilber öpülmez mi kuculmaz mı

134. 7b. Beyt.

135. 7b. ‘Ulvi.

‘Ulvi: *Dīvān*: G. 387/1.

136. 7b. ‘Ulvi.

Bu beyit ‘Ulvi *Dīvān*’ında yok.

137. 7b. ‘Ulvi.

Bu beyit ‘Ulvi *Dīvān*’ında yok.

138. 7b. Beyt

139.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Hezārān izz ü nāz ile bu haṭṭı bir güzel yazmış

Demeñ imlāsı yañlışdur güzel yazmış güzel yazmış

140.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafīf + + - - / + - + - / + + -

Ḳılıcı kesdüren yüzi şuyıdur

Kişiye cevır eden yavuz hūyıdur

141.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Demek anuñ ki qoya dār-ı cihānda bir eşer

Eşeri olmayanuñ gör ki yerinde yel eser

142.

Mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün

Muzari' + + - - / + + - - / + + - - / - -

Şūfīlenüp raḳībūñ mey içmezem dēr imiş

Mey-hāneden ol iti gördüm yalanı çıkdı

143.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Günāhum vezn edüp tartarsa Yezdān

Neler çekse gerek maḥşerde mizān

139. 7b. Beyt.

140. 7b. Beyt.

141. 7b.

142. 8a. Beyt-i Ra'nā.

143. 8a. Beyt.

144.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ehl-i 'ilm olmak dilerseñ Qur'ân okı yazı yaz

Bağçevân olmak dilerseñ al çapanı turma kaz

145.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Dèdi kūyumda sen misin kılan zenbūr-veş zārī

Dèdüm ey lebleri şekker dağı ben kulunam ārī

146.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Komadı gögsini seyr etmege bir kerrelige

Āh kim dügmelerüñ acısı geçdi ilige

147.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Şehā kūyuñ tolanduğum izüñ tozına ermekdür

Dem-ā-dem vaşlına yelmek hemān bir gün geçürmekdür

148.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

Bu gözüm şışesi izüñ kum-ıla

Topisar āhir amma sā'ati var

144. 8a. Beyt.

145. 8a. Beyt.

146. 8a. Beyt.

147. 8a. Beyt-i Zībā.

148. 8a. Bî-Nazîr.

149.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Fürkatinde gönlüm eglerdüm gül ü gülzār ile

Gül de gitdi yalnız kaldum dirîgā zār ile

150.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Qurı efsāne şanur şūfī şadā-yı nāyı

Ney-ile sālîk idi görse-ya Mevlānāyı

151.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Nazar-ı pāk-ile her kim nazar ede Hāsene

Yazılır defter-i 'amāline yüz biñ hāsene

152.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Dèdüm şāhā kuluñ dīvāne geldi

Dèdi zencîr getür dīvāne geldi

153.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

Kimüñle şalınur o serv-i ser-firāz 'aceb

Kimüñ kılındadır o çeşm-i şāhbāz 'aceb

149. 8a. Beyt.

150. 8a. Beyt.

151. 8a. Beyt.

152. 8a.

153. 8a.

154.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + --- / + --- / + --

Lebüñ şeftālūsi tāze yemişdür

Bilür qadrin anuñ her kim yemişdür

155.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Düşürdi 'ākıbet devrān beni bu dār-ı hicrāna

Vedā' ol mäh-ı tībāna du'ālar cümle yārāna

156.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Dem-i āhirde şanmañ menzilüm zīr-i türāb êtdüm

Günāhum çokluğundan yerlere geçdüm hicāb êtdüm

157.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Saña bir kimse eylük êtse nice yıllar unutmazsın

Utan Hāqdan qanı 'aqluñ qanı Allāhuñ in'āmı

158.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + --- / + --- / + --

Dilim dilim dilim dilerse dil-dār

Dilümden çıkmasun bir acı güftār

154. 8b.

155. 8b. Beyt.

156. 8b. Beyt.

157. 8b. Beyt.

İlk mısrada vezin bozuk.

158. 8b. Beyt.

159.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Cāmesiyle kucagör ol şanemi doyunca

Adamuñ cānı çıkar cāmesini şoyunca

160.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ben ol bāz-ı hümā-şaydam bu 'ālem murğ-zārında

Nice 'anķā gibi yavru uçurdum āşiyānumdan

161.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Cāmī-i hūsne şalā eyler zenaḥdānında ḥāl

Çāh içinde Ka'bede gūyā ezān okur Bilāl

162.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Gün yüzün görmeyeli gündüzümüz şām oldu

Ëy efendi daḥı gelmez misin aḥşam oldu

159. 8b. Bāķī.

Bu beyit Bāķī Dīvān'ında yok.

160. 8b. Beyt. [Ḥayālī]

Ḥayālī Beg: *Dīvān*: 303, G. 11/4.

bu: ki.

161. 8b. Beyt. [Fevrī]

TARLAN: *Şiir mecmualarında 16. ve 17. Asır Divan Şiiri 'Ulvi, Me'ālī, Nihānī, Feyzī, Kātībī*: 1. C., 107. s.

162. 8b. Beyt.

163.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

Ḳaddūñ ḳıyāma gelse firāḳuñ düşer dile

Zirā ḳıyām-ı fitne ḳıyāmet nişānıdur

164.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Dil ise Ḥātım-i Tāy elde ise vüs'at yok

Yār ise akçeye ma'il n'edelüm ḳudret yok

165.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ne revādur ki raḳībi ipe ber-dār edesin

Yaban aşması ṭururken ipi murdār edesin

166.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Raḳībūñ gözine biz bez mi şokduk

Çıķası gözlerin bizden ayırmaz

167.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + - - + / + - - + / + - -

Yolunda şaḳın dikme diken kimsenüñ ey dil

Ḥāruñ degül ol zaḥm ḥaṭāsı dikenüñdür

163. 8b. Beyt.

164. 8b.

165. 9a. 'Ulvī.

Bu beyit 'Ulvī Dīvān'ında yok.

166. 9a. Velehu.

167. 9a. Beyt.

168.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ƙanda ƙandum èy şanem cüllāb-ı la'lüñ ƙandına

Kim baña ƙandı dèyü 'ālemde bühtān eyledüñ

169.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Çıkarma la'lüñ ağzumdan çıkar cānum dèdüm güldi

Dudağın ağzuma vèrdi dèdi ki çıkmasun cānuñ

170.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - -

Gören şād olduğum zāhirde şanur 'ālemüm var

Anı bilmez ki tağlarca derūnumda ğamum var

171.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Dèdüm hattıñ belürdi göñlümi vèr èy meh-i enver

Dèdi ahşama karşı âteşi yabana vèrmezler

172.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ya mahv èt levh-i 'işyāndan bu 'abd-i pür-kušūr ismin

Çıkar yā Rabbi ya esmā'-i hüsnādan ğafūr ismin

168. 9a. Beyt.

169. 9a. Beyt-i Â'lā.

170. 9a. Hüve'l-Raūf.

171. 9a. Beyt-i Hāş.

172. 9a. Beyt.

173.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Öldürürse tîr-i ğamzeñ ey kemān-ebrū beni

Yaz mezārum üstine *hazā şehīdū'l 'āşıkīn*

174.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Eger yārüm benümle yār olursa

Ne ğam cümle cihān aġyār olursa

175.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

Dilim dilim dilim oldı delük delük cigerüm

Gel imdi merḥamet eyle dilim dilim dilüme

176.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Cemālinde ne var ey levn-i Yezdān

Baḳacaġı gelür baḳdıqça insān

177.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Ḳahvenün bāde gibi ārī degüldür şānı

Isıcaḳdur o ḳara yüzlünün ammā ḳanı

173. 9a. Beyt.

174. 9a. Beyt.

175. 9a. Beyt.

176. 9b. Yā Rezzāk.

177. 9b. Beyt.

178.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Kimüñ kim ƣalbine érmez maħabbet sırr-ı Ĥayderden

Anuñ yeri cehennemdür ba'īddür ab-ı kevşerden

179.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

‘Alī dēdi kimüñ ismi ‘Alīdür

Ya şāħib-ma‘rifet yaħod velīdür

180.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

İzā dāƣat bike'd-dünyā tefekker fī elem neşrah

Fe ‘usrin beyne yusreyni izā fekkertehu tefrah

181.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Gel bugün öldür dēsem yarın dēyü va‘de ēder

Ƣorƣaram ki öldürür āħir bu istignā beni

182.

Mef'ülü mefā'īlü mefā'īlü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

La'lüñ şanemā ģalkuñ ‘aceb diline düşdi

El yavuz olur bir gün anı şaƣın emerler

178. 9b. **Beyt.**

Beyit ikinci kez geçmektedir.

179. 9b. **Beyt.**

180. 9b. **Yā Fettāħ.**

“Eğer dünyalık bir sıkıntıya düşersen, inşirah suresini düşün. Zorluk iki genişlik arasındadır; böyle düşünürsen ferahlarsın.”

181. 9b. **Beyt.**

182. 9b. **Beyt.**

183.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Yāri yapduk seyre çıkduk duymadı ağyār-ı dūn
'Ömri çoğ olsun efendüm 'ömr uğurladuk bugün

184.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + -

Ġam ile öldüğümüz yetmez mi
Ne belā başumuza seng-i mezār

185.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + -

Ḳaddūne teşbīh edicek nārveni
Ġoncenüñ yırtıldı ağzı gülmeden

186.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Birbirine girdiler dūlāblar ile āblar
Āblar ġalip gelince döndiler dūlāblar

187.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Serhoş şanuben maḥkeme-i gülşen içinde
Şebnemler üşüp ġoncenüñ ağzını қоқarlar

183. 9b. Beyt.

184. 9b. Beyt.

185. 9b. Beyt-i Şābit Efendi.

Bu beyit Şābit Dīvān'ında yok.

186. 10a. Yā Müfettiḥu'l-Ebvāb.

187. 10a. Beyt.

188.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Oturmuş kurna başına becid şu kuyunur dilber

‘Aceb eyler temāşâyı anuñ altındaki mermer

189.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Bugün bir sīm-ten-i maḥbūb müşerref kıldı ḥammāmı

‘Araqlar dökdi mermerler göricek ol gül-endāmı

190.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

Ḳādir olsam sīnem-i bir ulu ḥammām eylesem

Hep güzeller şoyunup girse temāşā eylesem

191.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

Sen mi öğretdüñ cefâyı ğamze-i bī-dādına

Ḥūb ta'līm eylemişsin āferīn üstādına

192.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Dil ise Ḥātim-i Tāy elde ise vüs'at yok

Yār ise aqçaya ma'il nēdelüm kudret yok

188. 10a. **Beyt.**

189. 10a. **Beyt.**

190. 10a. **Beyt.**

191. 10a. [**Revānī**]

Revānī: *Dīvān*: G. 388/1.

192. 10a. **Beyt.**

Beyit ikinci kez geçmektedir.

193.

Mefā'iliün mefā'iliün fe'ilätün

Karîb + - + - / + - + - / + + - -

Esirgemek gerek o 'âşık-ı dil-figārı

'Ale'l-ḥuşūs bî-vefā ola yāri

194.

Mefā'iliün mefā'iliün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Başarsañ nefsinı olduñ bahādır

Bahādır kişiye uçmak bahādur

195.

Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'iliün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Bezm-i ğamda ney gibi efgāna gelmişlerdenüz

'Ud-veş sūz-i ğamuñla yana gelmişlerdenüz

196.

Fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Dā'imā bülbül-i bî-çāreyi nālān eyler

Şu kıyāfetçik ile çatlayıcak gönçeyi gör

197.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Ḥaḳḳumda ne dërse dësün aġyār-ı münāfık

Sen eyle baña her ne ise şânına lāyık

193. 10a. **Beyt.**
İlk mısradaki vezin aksıyor.

194. 10a. **Beyt.**

195. 10a. **Beyt.**

196. 10a. **Şābit Efendi.**

Bu beyit Şābit Dīvān'ında yok.

197. 10b. **Hüve'l-'Azîz.**

198.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Raķībūñ hāţır-ı nā-pākini vèrmem bu dünyāya

Ayaķları baş üzre götürem seng-i muşallāya

199.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Bir 'Arap dilberine bir bûse ihsān èt dèdüm

Ķāl aşbir yā ḥabib inşāallāh yā naşīb

200.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Miyānından ḥaber şordum dèdi biñ nāz ile dilber

Ötesi kūh-ı billūra gider bir ince yoldur bu

201.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Şanmañuz kim ķocalıķ bükdi belini Zātīnūñ

Naķd-i 'ömrini yitürmiş egilüp anı arar

202.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Dèdüm ol gerden-i kāfūruñ üzre beñ midür cānā

Dèdi ol bir ḥarāmī zengidür dā'im boğaz bekler

198. 10b.

199. 10b. **Beyt.**

"Sabret sevdiğim, nasip olur inşallah."

200. 10b. **Beyt-i Ra'nā.**

201. 10b. **Zātī.**

Bu beyit Zātī Dīvān'ında yok.

202. 10b. **Beyt-i Hāş.**

203.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Senüñ gözün gibi gözler kimün vardur güzel gözler

Benüm de gözlerüm her dem senün gibi güzel gözler

204.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Bülbül-i şūrīdeden gelmez gülistāna zarar

Bāğbānum sen hemān bostānuñ ayrıkdan şaķın

205.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Güzeller büsesin iķrār ederler

Gel imdi vēr dēsem inkār ederler

206.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Güzeller 'āşıkā çok iş ederler

Şoyarlar 'ākıbet dervīş ederler

207.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Şubḥ-ı şādık gibi ey ğāfil ağardı şaķaluñ

Haberün yok seni penbeyle boğazlar ecelün

203. 10b. **Beyt-i Ra'na.**

204. 10b. **Beyt-i Zibā.** ['Azīz Maḥmūd Hüdāyī]
'Azīz Maḥmūd Hüdāyī: *Dīvān*: Müf. 137.

205. 10b. **Beyt.**

206. 10b. **Beyt.**

207. 10b. **[Yahyā]**

Taşlıcalı Yahyā Bey: *Dīvān*: G. 220/1.

208.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Çağurup 'āşık ayıtdı *yā ilahe'l-ālemīn*

Dèdi kim ma'sūḳ *vallāhi yuḥibbū's-ṣābirīn*

209.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Şöyle müştāk olmuşam ey gözlerüm nūrı saña

Kim ḥayālün görünür bakdukça şāhum her yaña

210.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Dilberün gönli baña akmaz dème ey dil akar

Āteş-i 'ışka bizi yakmaz dème yalvar yaçar

211.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Gönül тұrmaz èder bülbül gibi zār

Gözüm yaşına raḥm èt ey cefākār

212.

Mef'ulü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Yā Rabb getür raḳīb başına nice belā

Ammā ki isterem depesi üstine ola

-
208. 11a. Maṭla'.
Āli İmrān, 3/146. "Allah sabredenleri sever."
209. 11a. Beyt.
210. 11a. Beyt-i A'la.
211. 11a. Sulṭān Murād Beyt.
Bu beyit Murādī Dīvān'ında yok.
212. 11a. Sulṭān Murād.
Bu beyit Murādī Dīvān'ında yok.

213.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Yār eşigünde raķibi öldürürdüm şüphesüz

Cā'iz olsa Ka'bede ħinzīri ħurbān eylemek

214.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Gitme hey kāfir alup 'akl u dil ü cānı daħı

Varup uğratma belāya bir müselmānı daħı

215.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Dèdüm şehā muşmula gibi lebüñ emsem

Ĥışm ètmişken gül gibi güldi dèdi dön gel

216.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

Niçün ta'accüb èder ki cünūnuma yārān

Hele görüñ ne perī-veş cevāna meftūnam

217.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Düşdükçe şafā eyleyelüm siz de vü biz de

Ammā ki ħilāf eylemeñüz va'deye siz de

213. 11a. Maṭla'.

214. 11a. Beyt.

215. 11a. Beyt.

216. 11a. Beyt.

217. 11a. Beyt.

218.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Tenümi miḥnet ü ğam şöyle za'îf eyledi kim

Bir qarınca nefesinden göge uçarsam olur

219.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Yār için ağyāra raġbet ètdigüm 'ayb eylemeñ

Bāġbān bir gül için biñ ḥāra ḥıdmetkār olur

220.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Gel ey nāsīḥ ıo pendı ḥāl-i dilden bī-ḥabersin sen

Beni dīvāne kıldı ol perī bilmem ne dèrsin sen

221.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Efendüm saña kim dèrler ne yèrdensin nedür aduñ

Cefāyı kimden öğrendüñ be zālīm kimdür üstāduñ

222.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Āh efendüm zulm eylersin faķırüñ cānına

Bu cihānda kimsenüñ ètdügi qalmaz yanına

-
218. 11a.
219. 11b. Bī-Nazīr.
220. 11b. Beyt.
221. 11b. Beyt. [‘Ulvī]
‘Ulvī: *Dīvān*: Mūs. 29/5.
222. 11b. Beyt.

223.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Kişi hiç kâ'il olur mı cüdâ düşmek nigârından

Gider mi ihtiyâr ile kişi kendi diyârından

224.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Şuşadum şu diledüm dilber dudagın gösterür

Yatmağa yêr aradum kûyı kenârın gösterür

225.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Derd ile 'âşık êderse n'ola böyle âh ü zârı

Î'tibâr ile nâzar eylemez aña yârı

226.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Benüm derd-i derûnum 'âşık-ı zâr olmayan bilmez

Maḥabbet bir belâdur kim giriftâr olmayan bilmez

227.

Mef'ulü mefā'ilün mef'ulü mefā'ilün

Hezec - - + / + - - - / - - + / + - - -

Ġurbetde gözüm yaşı yaz yağmurına beñzer

Bir lahza diñer diñmez başlar yine yağmağa

223. 11b. Beyt.

224. 11b. Hüve'l-'Aliyyü'l-A'lâ.

225. 11b. Beyt.

226. 11b. Beyt.

227. 11b. Beyt.

228.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Şorarsan bendeñi şāhum işüm Allāha qalmışdur
Bedenden çıkmağa cānum hemān bir āha qalmışdur

229.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Bunca feryādum işitdün dēmedün dād ēdeyin
Sen ki dād ētmeyesin ben kime feryād ēdeyin

230.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Dedüm dilber [baña] buse et ihsān dēdi gel işte
Yanına varıcağ dēdi [baña] bir dağı gelişte

231.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Pādişāhum yēr yüzinde işte gördüm ben seni
İşte bildüm bir meleksin cān-ile sevdüm seni

232.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Gözlerün ğayrı belādur qaşlaruñ aldar beni
Şabra tākāt kalmadı gel cānum öpeyüm seni

-
228. 11b. **Beyt.**
229. 11b. **Āzerī. [Şabrī]**
Şabrī: *Dīvān*: Mūs. 6/18.
230. 12a. **Maṭlaʿ.**
Vezin bozuk.
231. 12a. **Beyt.**
232. 12a. **Beyt.**

233.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Zen-i dünyā tūtalum ḥüsn-ile Leylā imiş

Aña kim mā'il olur her kişi Mecnūn degül

234.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Mektüb-ı da'vet-ile uçurdum kebūteri

Şāhbāz bakışlu yār umarum okıya gele

235.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ëy Faķīrī çünki bildüñ o yalandı bu yalan

Bu fenā dünyāda sen de bir iki gün oyalan

236.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Faķr-ıla faķr eylerüz Qārūna taķlīd ètmezüz

Sālik-i rāh-ı Resūlüz mālīk-i māl olmazuz

237.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ëy birāder 'āķil iseñ dème sırrın dostına

Zirā dostuñ dostı vardur dèse gerek dostına

233. 12a. Beyt.

234. 12a. Beyt-i Ra'nā. [Zatī]

Zatī: *Dīvān*: G. 1365/3.

Şāhbāz bakışlu yār umarum okıya gele: K'ol şāhbāz-ı kebk-ḥırām okıya gele.

235. 12a. Faķīrī.

236. 12a. Faķīrī.

237. 12a. Beyt.

238.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Bugün bir dilberi gördüm kıyāmet gözleri āhū

Dèdüm bir lahza dur 'ömrüm dèdi ben giderem yā hū

239.

Müfte'ilün fā'ilātü müfte'ilün fā'ilün

Münserih - + + - / - + - + / - + + - / - + -

'Āşıka èy merhameti az güzel

Ben de senüñ bir kulanam defterine yaz güzel

240.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ġoncelerle tonanup uçmağa döndi gülzār

Güle gülmek yaraşur pādişehüm bülbüle zār

241.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Akdı göñlüm şu gibi bir dilber-i mestāneye

Ġorķaram şimdengerü ben de gidem mey-ħāneye

242.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ġirre olma ħüsnüñe èy dilber-i şāħib cemāl

Zirā vardur her kemālün āħirinde bir zevāl

238. 12a. **Beyt.**

239. 12a. **Beyt.**

İlk mısradā vezin bozuk.

240. 12a. **Selmān.**

241. 12b. **Beyt.**

242. 12b. **Beyt.**

243.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

İştiyākum ḥadden aşdı ey efendüm bilesin
Gerçi ma'nide ıraksın cān içinde berabersin

244.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Gülsitānda gül gerek her [bir] güle bülbül gerek
Sencileyin pādişāha bencileyin kıl gerek

245.

Mef'ülü mefā'ilün mef'ülü fe'ülün

Hezec - - + / + - - - / - - + / + - -

Esrāra ḥelāl dedün ey müfti-i a'lā
Ya gül gibi bāde-i gül-rengi ne dērsin

246.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Leblerin ağızuma şunmuş şormağa geldüm anı
Dā'imā niçün şol dudağın ağızuma

247.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Şöyle müştāk olmuşam ey gözlerüm nūrı saña
Kim ḥayālın görünür bakdukça şāhum her yaña

243. 12b. Beyt.

244. 12b. Beyt.

245. 12b. Beyt.

246. 12b. Beyt-i Ra'nā.
Mısrada kelime eksik.

247. 12b. Beyt.

248.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

‘Âkil iseñ re’y-i tedbîrinde nokşân eyleme

Çünkü nokşân eyledüñ takdîre bühtân eyleme

249.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Meşakḳat-ı ‘âleminüñ kışı gitmiş yazı gelmişdür

Dilâ şabr êt cefānuñ çoğı gitmiş azı kalmışdur

250.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + -

Kes raḳībün başını vërme amān

Senden umduğum budur bıçak hemān

251.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ëtme dervîş-i ‘abā-pūşa ḥaḳâretle nazār

O da ḥâlince fenā milketinüñ şāhı geçer

252.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Kerem kıl ey bıçak gel yāra kıyma

Raḳībün bağrını êt kıyma kıyma

248. 12b. Beyt.

249. 12b. Beyt.

250. 12b. Beyt.

251. 12b. Ḳalender.

252. 13a. Beyt.

253.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

İşitdüm ki raķīb ölmüş segirtidüm helvāsına

Yèdüm helvāsını top top dèdüm cānı cehenneme

254.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - -

Raķībūñ yüzü kara sözleri acı

Hemān ur boynını odur anuñ 'ilācı

255.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

Hūb ola maħbūb ola adı daħı Maħmūd ola

Yolına cān vèrmeyen şeyṭān gibi merdūd ola

256.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Baňa dünyā cehennemdür hemān uçmak diler göñlüm

'Aceb mümkün midür şāhum seni kuçmak diler göñlüm

257.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + - -

Efendümüñ benden gayrı var imiş bendesi yüz

Biz anuñ bendesinüñ bendesinüñ bendesiyüz

253. 13a. **Beyt.**
Vezin bozuk.

254. 13a. **Beyt.**
İkinci mısradā vezin bozuk.

255. 13a. **Beyt.**

256. 13a. **Beyt.**

257. 13a. **Beyt.**
Vezin bozuk.

258.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Güzelüm [sen] bakma [hîç] şol [it] raķībūñ gözine

Bir-çıķası gözi vardur gözi deger gözine

259.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Dāne dāne māh yüzinde şol 'araķ neyler dēdüm

Gül gibi güldi dēdi güldür gülāb andan çıkar

260.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ķıyāmet 'arz ēdüp nāşih bizi ķorķutma billāh

Kişi kim yārdan ayrılrsa hemān ol dem ķıyāmetdür

261.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ėy biz[i] şeydā kılan gün yüzli yārum ķandasın

Cān u dilden sevdüğüm zībā nigārum ķandasın

262.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Yıķanlar hāķır-ı nā-şādumı yā Rabb şād olsun

Benüm-ķün nā-murād olsun dēyenler ber-murād olsun

258. 13a. **Beyt-i Ra'na.**

259. 13a. **Beyt-i Nesimi.**

Bu beyit Nesimi Divan'ında yok.

260. 13a. **Beyt.**

261. 13a. **Beyt.**

262. 13a. **Ulvī.**

Ulvī: *Divān*: G. 500/1.

hāķır-ı nā-şādumı: hāķır-ı mahzūnumı.

263.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Dayanup hüsününe şahum igen ağlatma 'uşşākı

Qalur şanma benüm 'ömrüm güzellik kimseye bākī

264.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Şabr eyleyelüm bir iki gün cevr ü cefāya

Şāyed döne bu cevr ü cefā zevk ü şafāya

265.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Bilürem kūyında ğamdan her gün āh eksük degül

Ādemīlūkdür şehā kıldan günāh eksük degül

266.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Gāh olur ol dil-rübā bir dem vefālar gösterür

Geh olur bir luṭf-ıla biñ biñ cefālar gösterür

267.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ėy felek ne'tdüm saña [ben] mübtelā ètdüñ beni

Bir vefāsuz dilber ile āşinā ètdüñ beni

263. 13b. Beyt.

264. 13b. Beyt.

265. 13b. Beyt.

266. 13b. Beyt.

267. 13b. Beyt.

268.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ayru düşdüm dostlar serv-i bülendümden benüm

Rāstī ben böyle ummazdum efendümden benüm

269.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Ben va'de-i vaşlına anuñ hîç inanam mı

Şol 'ahdine tırmayıcı cānāne degül mi

270.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Āşüfte olup sünbül-i dildāra benefşe

Yüz yere kodı derd-ile bî-çāre benefşe

271.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Bāğuñ güli vü sünbül ü serv ü benefşesi

Yāri gelür dèyü kodılar gözci nergisi

272.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Geçüpdür cānuma tîr-i firāķuñ

Biz[i] öldürdi şāhum iştīāķuñ

268. 13b. Beyt.

269. 13b. Beyt.

270. 13b. Beyt.

271. 13b. Beyt.

272. 13b. Beyt.

273.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Vaşlına hāndān olup hicrān içün çekme elem

Böyledür ahvāl-i 'ālem gāh şād ü gāh ü ğam

274.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Āfitāb ol meh-liḳānuñ yakmasun zībā yüzin

Yohsa bir āh eylerem dilden ki yanar āfitāb

275.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Şarāb-ı la'l-i cānāndan beni men' étme ey zāhid

Şarāb içmek güzel sevmek zārāfetdür behey şūfī

276.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

İltifāt eylemez oldu bize şimdi o perī

Yeñi 'āşıḳları var neylesün ol eskileri

277.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ḳanda baksa Ḥaḳ görür mir'āt-ı ḳalbi pāk olan

Şemme vechu'llāhı añlar şāhib-i idrāk olan

273. 13b. Cinānī.
Bu beyit Cinānī Dīvān'ında yok.

274. 14a. Beyt.

275. 14a. Beyt.

276. 14a. Beyt.

277. 14a. Beyt.

Baḳara, 2/115. "Allah'ın yüzü oradadır."

278.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Cihānuñ şāhı olmağdan kişi ğurbet diyārında

Gedā olması efḍaldür yine kendi diyārında

279.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Şoḥbet oldur kim cihānda üç muşāhib yār ola

Biri 'āşık biri ma'şuk biri ḥidmetkār ola

280.

Mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün

Mużari' - - + / - + - - / - - + / - + - -

1. 'İlmüñ egerçi acıdur ey dil ibtidāsı

Şīrīn olur şekerden ammā [ki] intihāsı

2. Cehlün egerçi şāhum ṭatludur ibtidāsı

Acı olur başaldan ammā ki intihāsı

281.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ne deñlü ḳarnum aç olsa toyar bir iki loḳmadan

Velākin gözlerüm toymaz güzel yüzine baḳmadan

278. 14a. Beyt.

279. 14a. Beyt.

280. 14a. Kıt'a.

281. 14a. Beyt.

282.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Cān-ile bizden eger hoşnūd olur cānānumuz

Cāna minnetdür anuñ kurbānı olsun cānumuz

283.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Göñlümi қо 'ıŝkuñ ile mübtelā olsun dērin

Ākıbet bir ŝāha kıl olur saña olsun dērin

284.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Hāq Te'ālā gösterür mi ol sa'adetli günü

Ölmeden bir kerre görsem sīnüm üstinde seni

285.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Göñül bir dem qarār étmez görelden sen dil-ārāyı

Efendüm kıandasın öldüm seni arayı arayı

286.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Gitdi ŝimdengeri elden қо giderse gitsün

Elümüzden ne gelür başına sulţān olsun

-
282. 14a. **Beyt.**
283. 14a. **Ulvī.**
 Ulvī: *Dīvān*: Mūs. 20/5.
284. 14b. **Beyt.**
285. 14b. **Beyt.**
286. 14b. **Beyt.**

287.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

‘Älem içre bu meşeldür ‘ārife bir gül yeter

‘Ärife bir gül yeterse baña yarım gül yeter

288.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Gel efendüm pādişāhum kulumı etme melül

Cānumı yoluna kurbān et biz[i] eyle kabül

289.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Nāz ü Nāzenīnüm Hāk seni yavuz haṭādan şaklasun

Ġayrılardan gönlin alup hem baña bağışlasun

290.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

Bakma yā Rabb siyāhı defterüme

Anı yak ateşe benüm yerüme

291.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + -

Naşībüñdür gezdiren yer yer seni

Ġafil olma ‘ākıbet yer yer seni

287. 14b. Beyt.

288. 14b. Beyt.

289. 14b.

290. 14b. Beyt.

291. 14b. Beyt.

Naşībüñdür kelimesi vezni bozmaktadır. Yerine ṭālī'üñdür yazılabilir.

292.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Ne deñlü cehd èdersen bir murāda

Naşīb olmaz muḳadderden ziyāde

293.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

‘Acebdür ‘ālemüñ ḥālī behey yār

Kiminüñ sevdügi yok kiminüñ var

294.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Geçdi dilber hū dēdüm tınma tıyarlar hā dēdi

Geçdi ‘ömrüm ḥayf kim dünyāda bu hāy hūy-ile

295.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Dilā bu fenn-i ‘ışk içre şu deñlü olmuşam üstād

Benüm şākirdümüñ şākirdidür Mecnūn-ıla Ferhād

296.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Bu ne ḥālet bu ne ‘ādet bu ne ‘izz ü nāz olur

Ne ḳadar sevsem seni baña meylüñ az olur

292. 14b. Beyt.

293. 14b. Beyt.

294. 14b. Beyt.

295. 15a. Beyt.

296. 15a. Beyt.

297.

Mef'ulü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Mużari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

Her gördügi güzele göñül mübtelā olur

Ammā dèmez ki şoñra görünmez belā olur

298.

Ne deñlü şarāb içerseñ işüñ harābdur 'ākıbet

Her ne deñlü yaşarsañ yèrüñ türābdur 'ākıbet

299.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Yüri hey bī-vefā dilber ne şanursın ne şanursın

İki gün yār olursañ üçünci gün uşanursın

300.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Bugün bir sīm-ten maḥbūb müşerref kıldı ḥammāmı

'Araqlar dökdi mermerler göricek ol gül-endāmı

301.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Oturmuş kurna başına becid şu kuyunur dilber

'Aceb eyler temāşâyı anuñ altındaki mermer

-
297. 15a. **Beyt.**
maḥbūba: güzele vezin gereği değiştirilmiştir.
298. 15a. **Beyt.**
Vezin yok.
299. 15a. **Beyt.**
300. 15a. **Beyt.**
301. 15a. **Beyt.**
Beyit ikinci kez geçmektedir.

302.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Şaç ağardı vāz gelmez lāle-ḥadlerden göñül

Ḳadd бүкүлдү kesilmez serv-ḳadlerden göñül

303.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ḥalka ḥalka kākülün boynuma ṭaḳ zencīr-veş

Ḳanda gitseñ 'āşıkuñ yanınca gitsün şīr-veş

304.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Dèdüm cānāna görmedüm gözün gibi güzel gözler

Dèdi ben daḥı görmedüm senün gibi güzel gözler

305.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Cānum da senün ben de senün èy gül-i ra'nā

El-abdu ve mā yemlikuhū kāne li-Mevlāhū

306.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Yār şanma 'Alīmiyā yāra kesmek bilmez

Yāre yār kesmek bilür ammā ṭuz ekmek bilmez

302. 15a. **Beyt.**

303. 15a. **Beyt.**

304. 15a. **Beyt-i Ra'nā.**

305. 15a. **Beyt.**

"Kul ve malik olduḡu şeyler efendisinindir."

306. 15b. **Beyt.**

307.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Zülf-i dilber tolanur boynuma iki gicedür

Ëy mu'abbir vāķı'a ta'bīri anuñ nicedür

308.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Öyle zībā hūb yaratmış Hāzret-i Mevlā seni

Sevmemek mümkün mi şāhum sen aşl sīm-teni

309.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Yine bir maḥbūba düşdi gönlüm nic'olur ḥālüm benüm

Dervīş olmaḥdur murādum ḥāzır [ol] şālüm benüm

310.

Fā'ilātün mefā'ilün fā'lün

Hafīf - + - - / + - + - / - -

Ehl-i 'ıṣķuñ du'āsını her gāh

Müstecāb eylemiş-durur Allāh

311.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Sañadur gönlümüñ meyli degül gayrıya vallāhi

'Aceb gönlüm saña düşdi inan vallāhi billāhi

307. 15b. **Beyt.**

308. 15b. **Beyt.**

309. 15b. **Beyt.**

310. 15b. **Beyt-i Yahyā.**

Bu beyit Taşlıcalı Yahyā Bey ve Şeyḫülislām Yahyā Dīvān'ında yok.

311. 15b. **Beyt.**

312.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ḳıyāmet 'arz edüp nāşih bizi ḳorḳutma billāhi

Kişi yārinden ayrılrsa hemān ol dem ḳıyāmetdür

313.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Baṇa hışm eyledi dilber gören şanur günāh etdüm

Günāhum daḥı bu imiş yüzine ḳarşu āh etdüm

314.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Ġarīb olmaz eden terk-i diyārı

Ġarīb oldur ede terk anı yāri

315.

Mef'ülü mefā'īlū mefā'īlū fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Yā Rabb nice ādem yār-ıla ḥālümü bilmez

Bir dem acıyup dīdelerüm yaşını silmez

316.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Yüzüñ ayına āyīne meger da'vā-yı ḥüsn etmiş

Anuñ-çün aşā ḳodılar anı dükkān-ı berberde

-
312. 15b. **Beyt.**
İkinci mısırda yer alan kim kelimesi vezin gereği çıkarılmıştır.
313. 15b. **Beyt.**
314. 15b. **Beyt.**
315. 15b. **Beyt.**
İlk mısırda vezin bozuk.
316. 15b. **Beyt.**

317.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Seni sevdüm hemān evvel görüşde

Neye varmışdur ahvālüm gör işte

318.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Benüm derdüm mi artuḡ bülbulün derdi mi artuḡdur

Gel ey bād-ı bahār aḡça döküp bir bir ḡisāb eyle

319.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Bezenmiş bāḡ-ı ra'nādur boyuñ evrāḡını gör sen

Eline girmesün nādān-ı dehrün ṣaḡını gör sen

320.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Tīr-i ser-tīz-i müjeñ tīr ü teberden tīzdür

Tīzdür tīr ü teber ammā müjeñ ser-tīzdür

321.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ādeme ādem gerekdür ādem ēde ādemi

Ādem olmayınca ādem ādem ētmez ādemi

-
317. 16a. Hūve'l-'Aliyyū'l-A'lā.
Vezin gereḡi beyit deḡiştirilmiştir.
318. 16a. Beyt.
319. 16a. Beyt.
320. 16a. Beyt-i Ra'nā.
321. 16a. Beyt-i Ra'nā.

322.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Cennet-i kūyuñ koyup firdevs-i a'lādan yaña

Ger bir adım adım adam adım ādem olmasun

323.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Nevbet-i vaşlını ol bugday egillü dilberüñ

Ben degirmen kimseye 'ālemde gendüm var iken

324.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Yetişür luṭf-ı Hudā zāviye-i miḥnetde

Sen hemān şıdḳ-ıla yā hazret-i Mevlā dèyegör

325.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Cihānuñ lu'bı çoḳdur tāze tāze

Oyun öğretmek olmaz hoḳḳabāza

326.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Degirmen gibidür şu üzre 'ālem

İçinde dāne-i gendümdür ādem

322. 16a. Hüve'l-'Azizü'l-Ġaniyy.

323. 16a. Beyt.

324. 16a. Beyt-i 'Ulvi.

Bu beyit 'Ulvi Dīvān'ında yok.

325. 16a.

326. 16a.

327.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Binā-yı 'ışkumuz müstahkem olmaz

Maḥabbet çivisi kaçılmayınca

328.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Gözün gibi güzel gözler kimün vardır güzel gözler

Benüm de gözlerüm her dem senün gibi güzel gözler

329.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Gitme hey kāfir alup 'akl u dil ü cānı daḥı

Varup uğratma belāya bir müselmānı daḥı

330.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Şikest olsa şurāḥī cām-ı meclis ber-ḳarār olmaz

Meşeldür sāḳiyā baş gitse ayak pāydār olmaz

331.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Kişi hīḳ ḳā'il olur mı cüdā düşmek nigārından

Gider mi ihtiyār ile kişi kendi diyārından

-
327. 16a.
328. 16b. **Beyt.**
329. 16b. **Beyt.**
Beyit ikinci kez geçmektedir.
330. 16b. **Beyt.**
331. 16b. **Beyt.**

332.

Derd ü ğamuñ çekmege kalmadı dermān dēdüm
Çıkmasun cānuñ [senüñ] bir pāre [gel] katlan dēdi

333.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Bir kadeh la'lüñ meyinden şunmaduñ ben şusuza
Taş imiş baĝruñ senüñ hāşā ki taşdan şu sıza

334.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Şorarsañ bendeñi şāhum işüm Allāha kalmışdur
Bedenden çıkmaĝa cānum hemān bir āha kalmışdur

335.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Mużari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Mektüb-ı da'vet-ile uçurdum kebūteri
Şāhbaz bakışlu yār umaram okuya gele

336.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Mīve ile töludur bāĝ [ile] bostānuñ senüñ
Bize bir şeftālū sen vēr görsek ihsānuñ senüñ

332. 16b. **Beyt.**

Vezin yok.

333. 16b. **Beyt.**

334. 16b. **Beyt.**

335. 16b. **Ra'nā. [Zatī]**

Zatī: *Dīvān*: G. 1365/3.

Şāhbāz bakışlu yār umarum okuya gele: K'ol şāhbāz-ı kebk-hıram okuya gele.

336. 16b. **Beyt.**

337.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Dün gece seyrüm içinde Hâk baña vèrdi seni

Ġāfil olma sevdigüm āhîr kuçarum ben seni

338.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Bunca feryādum işitdün dèmedün dād èdeyin

Sen ki dād ètmeyesin ben kime feryād èdeyin

339.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - -

Dèdüm dilber nedür hālün dèdi elḥamdülillāh

Dèdüm niçün kuçulmazsın dèdi estağfirullāh

340.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Derūnumdan bir āh ètsem eridür tağları āhum

Ne pek taşdur senün ḳalbün ki kār ètmez saña āhum

341.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ëy felek ne āh èdersin nā-ḥalef oğluñ mı var

Yā 'acūze 'avretün yā uğrı ḥuddāmuñ mı var

-
337. 16b. **Beyt.**
338. 16b. **Beyt. [Ṣabrī]**
Ṣabrī: *Dīvān*: Mūs. 6/18.
339. 17a. **Beyt.**
340. 17a. **Beyt.**
341. 17a. **Beyt.**

342.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Haḡ bilür kim cān u dilden sevmişem cānum seni

Haḡ Te'ālā baña vërse bir gece tenhā seni

343.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Benüm çün gönlümi alduñ yā raḡm eyle yā al cānum

Gel öldür Tañrı haḡḡı-çün ḡelāl olsun saña ḡanum

344.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Gitduñ ey şāh-ı ḡübānum bizi tenhā ḡoduñ āh

Yoluñ izüñ açık olsun yüri var şıḡḡat-ile

345.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ḳo ne dërlerse dësünler tuta gör yār etegin

Ḳaḡıyup ḡışma gelürse ḡoma inkār etegin

346.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Efendüm ḡaste ḡāl oldum baña la'lüñ şarābın vër

Ölür isem firāḡuñla ḡıyāmetde cevābın vër

342. 17a. Beyt.

343. 17a. Beyt.

344. 17a. Beyt.

345. 17a. Beyt.

346. 17a. Beyt.

347.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Vefā ummak ne mümkündür cihānuñ bī-vefāsından

Muhibb-i şādıkı yègdür kişinüñ akrabāsından

348.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafîf + + - - / + - + - / + + -

Lebüñ içün baña neler dèrler

Bal tutan parmağın yalar dèrler

349.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Nāz-ile gördüm okur mestāne dilber bir ğazel

Okıyan dilber güzel ammā ğazel de ne güzel

350.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

‘Ākıl ne şād olur bu cihānda ne ğam çeker

Cāhil hemîşe şād olayın dèr elem çeker

351.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Hakīm-i muṭlaquñ olmaz-ise bir işde taḳdīri

Müfīd olmaz hezār erbāb-ı ‘ışkuñ rāy-ı tedbīri

347. 17a. Beyt.

348. 17a. Beyt.

349. 17a.

350. 17b. Beyt.

351. 17b. Beyt.

352.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Yāri yapduk seyre çıkduk duymadı ağyār-ı dūn
'Ömri çoğ olsun efendüm 'ömr uğurladuk bugün

353.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Temennāmuz budur Hāḡdan çıkınca cānumuz tenden
Ayırmaya hemān Mevlām seni benden beni senden

354.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Mużari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Zulm étme devletin ne ḡadar üstüvār ise
Bu ḡara yērüñ altı da var üstü var ise

355.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

Bī-ḡāre dēr ḡıyma ḡıyma kesme baḡrum ḡıyma ḡıyma
Kimi dēr ki öldür öldür kimi dēr ki ḡıyma ḡıyma

356.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

O yārüñ ḡāba varmış ḡeşm-i mesti şanma nāzından
Uyur şehbāz-ı vahşīdür şikār gözler yataḡından

-
352. 17b. Beyt.
353. 17b. Beyt.
354. 17b. Beyt.
355. 17b. Beyt.
356. 17b. Beyt.

357.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ele āyīne alup bakma şaķın gŭn yŭzine

Ėorķaram 'āşık olursun gŭzelŭm bencileyin

358.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Şaķın dēme şu şöyledŭr bu bŭyle

Hemān seyrāncısın seyrānuñ eyle

359.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Gŭzŭm hıķ gŭrdŭgŭñ var mı bī-Ėaķ-ı sŭre-i Ṭāhā

Benŭm yārŭm gibi āfet benŭm gŭñlŭm gibi şeydā

360.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Terāzŭ-yı hayālŭmle bugŭn vezn ētsem Oşmānı

Anı bir sīneye şarmaķ deger biñ sikke-i Oşmānī

361.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Cemālŭñ muşhafın açmaz raķībe

Öñŭnde kāfirŭñ Ėur'ān yaraşmaz

357. 17b. Beyt.

358. 17b. Beyt.

359. 17b. Beyt.

360. 17b.

361. 18a. Şeydāyī.

362.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Benüm şāhum benüm şūhum benüm çok sevdigüm Aḥmed
Kādīmi kulumam luṭf èt beni ètme kapuñdan red

363.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ëy ecel zaḥmete girüp katı ètme 'acele
Ki nişār eylemişem cān[umu] ol bī-bedele

364.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ëy ecel şabra meded yok ne èdersin 'acele
Çok mı gördüñ baña cān vèrdigüm ol [bī-bedele]

365.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ëy ecel n'olduñ èdersin baña bunca 'acele
Ne-durur cān şakınup vèrmeyem ol bī-bedele

366.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ëy ecel çıkdı mı cānuñ ne èdersin 'acele
Cānı teslim èdeyin şabr ède ol bī-bedele

-
362. 18a. Beyt.
363. 18a. Sinān Çelebi Kāzī 'Asker.
364. 18a. Bī-Nazīr.
365. 18a. Pervīz Efendi.
366. 18a. Bostān Çelebi.

367.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ëy ecel kórķu vèrüp ètme baña sen 'acele

Cān vèrür dārbı gōricek gōñül ol bī-bedele

368.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ëy ecel bir dem amān vèrmege ètme 'acele

Ki gözüm görmeye ağıār-ile ol yāri bile

369.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ëy ecel saña çıkar nesne yok ètme 'acele

Cānı ben cān vèrürüm vèrmege ol bī-bedele

370.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Bir ağaç köprü-durur cūy-ı ecelden tābūt

Yolumuz uğrağıdur cümlemüz andan geçerüz

371.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Elde yok vüs'atümüz kimseye geçmez sözümüz

Ƙaldı gitdi elin oğlanı g..... gözümüz

367. 18a. Ebu's-Su'ūd.

368. 18a. Şāh Çelebi.

369. 18a. Nevālī.

370. 18a. Beyt.

371. 18a.

372.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

‘Andelīb-i dil nice almasun āh u zārda

Yılda bir gül açılır ol da miyān-ı hārda

373.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Cān u ser terk etmişüzdür gerçi rāh-ı yārda

Düşmüşüz ayaklara lākin der-i dildārda

374.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Ta ki hüsnuñden haber verüp şabā gūlzārda

ıldı derd ü uşşada būlbūl gibi zārda

375.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Gördüğümce ‘anberīn zūlf-i ruḥ-ı dildārda

Mār-ı müşk-efşān yatupdur şanuram gūlzārda

372. 18b. Sa‘dī.

373. 18b. Aḥmed Pāşā.

Bu beyit Aḥmed Pāşā Dīvān’ında yok.

374. 18b. Nizāmī.

Nizāmī: *Dīvān*: G. 101/1.

375. 18b. Maḥmūd Pāşā.

‘Adnī: *Dīvān*: G. 3/1.

376.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Serv kıaddün dikmesidür şāh-ı gül gülzārda

Eşkümün perverdesidür lāleler kühsārda

377.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Rind-i rüsvā 'aşıkuz bed-nāmlıkdur kārımız

Kāfir-i 'ışkuz şanemler zülfidür zünnārımız

378.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Eger biñ pāre eylerseñ beni cānā bıçağıñla

Elem çekmem Hudā hākkı beni öldür bu çağıñla

379.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

İhtiyār-ı fakr eden dergāh-ı eyvān istemez

Zād-ı gamdan özge hergiz kendüye nān istemez

380.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Fakr-ıla fahr eyleyen dergāh-ı sultān istemez

Dūd-ı āhı sāyesinde tāk-ı eyvān istemez

-
376. 18b. Necātī.
Bu beyit Necātī Beg Dīvān'ında yok.
377. 18b. Beyt.
378. 18b. Beyt.
379. 18b. Beyt. [Muhibbī]
Muhibbī: *Dīvān*: G. 1103/1.
380. 18b. Beyt. [Hayālī]
Hayālī Beg: *Dīvān*: 194, G. 1/1.

381.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Bıçağı şerha açdı cism-i zāra

Uruldu yārem üzre dahı yāra

382.

Mef'ülü mefā'īlū mefā'īlū fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Pür cūş olup feyz-i mey-i nāb ile humlar

Bir şenligi var meykedenün küp küpe söyler

383.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Ka'be-i hüsn ü melāhat demeyen sen şaneme

Maḥrem olmadı ḥarīm-i ḥarem-i muḥtereme

2. Hāne-i kalb ḥarāb olmadın eyle çäre

Aşşı ne merḥametün *ba'de ḥarābi'l-Başra*

384.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Göñül bir āfet-i devr [ü zamānuñ] mübtelāsıdur

Benüm bu cekdigüm cevır ü cefā göñlüm belāsıdur

2. Recā-yi vaşluñ eylersem dirīg étme bilürsin kim

Reh-i ıışkuñda kırbān olduğum kıanum bahāsıdur

381. 18b. Beyt.

382. 18b.

383. 19a. Kıt'a.

"Basra yıkıldıktan sonra, iş işten geçtikten sonra."

384. 19a. Kıt'a.

385.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ṭālī'üm şol ḥaddedür kim şemsden nūr istesem

Yā ğurūba 'azm eder yāḥūd buluda gizlenür

386.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Rūz-ı 'ıyd oldı öper her kişi dildārın elin

Bize el vèmedi furşat öpmege yārin elin

387.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Nevbahār erdi açıldı bağ-ı ḥüsnüñ gülleri

Cüş edüp feryād eder her kūşenüñ bülbülleri

388.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Nāmeñe baḳmaduġına ol nigār-ı bī-vefā

Ëy dil-i dīvāne benden bir ḳulaç ḳāġıd saña

389.

Derūnī meftūnam ol lebi ḳanda

Ḥazret-i Yūsufuñ naḳşı var sende

385. 19a. **Beyt.**

386. 19a. **Beyt.**

387. 19a. **Beyt.**

388. 19a. **Veysī.**

389. 19a. **Beyt.**

Vezin yok.

390.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

Dèdüm ki umar mīve-i vaşluñ dil-i şeydā

Hep bitdi o qaldı dèdi o naḥl-ı dil-ārā

391.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

Bāḡbān mey içeli bildi üzüm kıymetini

Meded öldüm dèyenüñ gözine şokmaz korusı

392.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Güzeller şevkine şoḥbetde şufī çalgınur oynar

Velī her bilmeyen eyle anı şanur semā' eyler

393.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + -- / - + -- / - + -- / - + -

Zāhidā nār-ı cehennem saña müşkildür velī

Ehl-i 'ıṣkī āteş-i hicrāndan Allāh şaklasun

394.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + -- / - + -- / - + -- / - + -

Ehl-i zāhir 'ömrini naḥv-ile şarfa şarf éder

'İlm-i bāṭındur velī ḡāfil gelür ḡāfil gider

390. 19a. **Beyt-i Ra'na.**

391. 19a.

392. 19b. **Beyt.**

393. 19b. **Beyt.**

394. 19b. **Hüdāyī Efendi.**

'Aziz Maḥmūd Hüdāyī: *Dīvān*: Müf. 61.

395.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Kelle şekkerden alınsa [ger] ğılāfı ğam yeme

Kelle sağ oldukça yine bir külāh eksük degül

396.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Kalay olmasa āyine arkasında

Görünmez idi şüret karşusunda

397.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

‘Aql-ı naķış kāmīl olmağa kaçan himmet eder

Oñmadukluk var iken oñmağa kim sa'y eder

398.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Bu meşeldür söylenür halkuñ dilinde dā'imā

Diñleme düşmen sözini umma ‘avretten vefā

395. 19b. Hüdāyī Efendi.

‘Azīz Maḥmūd Hüdāyī: *Dīvān*: Müf. 110.

396. 19b. Hüdāyī.

‘Azīz Maḥmūd Hüdāyī: *Dīvān*: Müf. 189.

397. 19b. Üsküdarī Maḥmud Efendi. [‘Azīz Maḥmūd Hüdāyī]

‘Azīz Maḥmūd Hüdāyī: *Dīvān*: Müf. 86.

398. 19b. Hüdāyī.

‘Azīz Maḥmūd Hüdāyī: *Dīvān*: Müf. 180.

399.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

En-nisāu nāqışātu'l-akli ve'd-dīn işit

Diñleme 'avret kelāmın var aña göre iş èt

400.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafîf + + - - / + - + - / + + -

Baħrũñ aħvālin aña cūşından

Ķutlu gün bellüdüñ toğuşından

401.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

'İlm-i maħv öğreni-gör naħvi ķo ey himmeti dũn

Nice bir cāze yecūzu nice bir kāne yekũn

402.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Yārũmũñ biñ nāzı varsa 'āşıķuñ Allāhı var

N'ola bunda zulm ederse hele Ħaķ dergāhı var

399. 19b. **Hüdāyî.**

'Azîz Maħmũd Hüdāyî: *Dīvān*: Müf. 56.
"Kadınların akli ve dinleri eksiktir."

400. 19b. **Hüdāyî.**

Bu beyit 'Azîz Maħmũd Hüdāyî *Dīvān*'ında yok.

401. 19b. **Hüdāyî.**

'Azîz Maħmũd Hüdāyî: *Dīvān*: Müf. 9.

402. 19b.

403.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Bugün bir vā'ize şordum güzel sevmek haṭā mıdur

Dèdi èy cāhil aḥmak yār sevmemek revā mıdur

404.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Gözüñ cān aldı dil zülfüñ nedür aşlı bu yağmanuñ

Muştafa şāh zāmanında olur mı alan alanuñ

405.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Diyār-ı mülk ābāda gelüp ğam haşıl ètdük biz

Ḳılındı èy benüm rûḥ-ı revānum işte gitdük biz

406.

Mütefā'ilün fā'ülün mütefā'ilün fā'ülün

Kāmil + + - + - / - - - / + + - + - / - - -

Büt-i nev-resüm nemāza şeb-i rûz rāğib olmuş

Bu ne dīndür Allāh Allāh büte secde vācib olmuş

407.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - - -

Az mıdur yoḥsa bahāsı leb-i la'lüñ çok mı

Behey āfet biricik söyleseñ ağzuñ yok mı

403. 20a. **Beyt.**

404. 20a. **Beyt.**

İkinci mısırada vezin bozuk.

405. 20a. **Beyt.**

406. 20a. **Beyt. [Fuzûlî]**

Fuzûlî: *Dîvân*: G. 135/1.

407. 20a. **Beyt.**

408.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Bugün ağyār ile gördüm seni ğayetde 'ār ètdüm

Behey zālīm beni öldür ölümü ihtiyār ètdüm

409.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Defter ètmiş dilberüm gördüm kamu 'āşıkların

Ben kılın yazmış günāhın līk dēmiş aña şahh

410.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Severem cān u gönülde seni inkār èdemem

Hāşılı başuñ ağırtma seni koyup gidemem

411.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Kimi 'İsāyī sever halkuñ kimi Mūsāyī sever

Biz Muḥammed ümmetiyüz severüz Muşṭafāyī

412.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + -

Sevmek diler benüm gönüm seni ğāyet

Dēmedüñ bizden kerem sizden 'ināyet

408. 20a. **Beyt.**

409. 20a. **Beyt.**

410. 20a. **Beyt.**

411. 20a. **Beyt.**

Vezin bozuk.

412. 20a. **Beyt.**

İlk mısradā vezin bozuk.

413.

Fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + -- / + + -- / --

Her ki ḥammāma girer cānānla

Ḳabre varmış gibidür imānla

414.

Fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + -- / + + -- / --

Bilmedüm ḳadr-i viṣāl-i yāri

Ġam-ı hicrāna alıṣsam bāri

415.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / --

Dāne-i ḥāline baḳ cennet-i ruḥsārında

Nice ṣabr eylesün Allāhı seversen ādem

416.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

Yā Rabb ne'deyin yār-ıla aḥvālümü bilmez

Bir dem acıyup dīdelerüm yaşını silmez

417.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + --- / + --- / + --

Dödüm ayağına düşmek revā mı

Te'emmül eyleyüp dedi ki düşvār

413. 20a.

414. 20a.

415. 20b. Hüve'l-'Azīz El-Bāḳī.

416. 20b. Beyt.

417. 20b. Beyt.

418.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / --

Görmeyen yüzini toyunca dedüm sağ olmaz

Dèdi ol şüh-ı cihân görmege toymağ olmaz

419.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Ferāgat kıl o dilberden ki vardur nice oynaşı

Geç ol serv-i sehiden kim haremnden [başı] taşradur

420.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + --

Merhabā etmek için şundum idi buseye dest

Dèdi biñ nāz ile ol gönce-dehen baña yādest

421.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

Cānān odur ki meyl ède anı görünce cān

Esbāb-ı hüsni hūb ola ammā be şart-ı ān

422.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Lebüñle haddüñe cānā beni üftādedür dërler

Şuşarsam pür-humār ancak şu içsem bādedür dërler

418. 20b. Mişālî.

419. 20b. Beyt.

420. 20b. Beyt.

421. 20b. Beyt.

422. 20b. 'Ulvi.

'Ulvi: *Dîvân*: G. 91/1.

Lebüñle haddüñe cānā beni üftādedür dërler: Lebüñle çeşmüñe 'âlem bize dil-dādedür dërler.

423.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Yüzüñ güldür lebüñ müldür boyuñ serv-i çemenden yæg
Cihān bāğında kim vardur gel inşāf eyle senden yæg
2. Kāpuñdan dūr olan bāğ-ı cihānda eylemez ārām
Ġarībe nesne gelmez dār-ı dünyāda vaṭandan yæg

424.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Hāk-i pāyuñ gevherin bir tūtiyāya vère kıl
Her ne gelür zahmet ise gel kadem rencide kıl

425.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Her kaçan kaşd eyleseñ hüsniñ zekātın vërmege
Bir Ġarībün var iken sen vërme cānum kimseye

426.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Mābeynimüzde olmaz ise ṭāñ mı ittiḥād
Sen pādişāh-ı 'ālem ü ben az'afü'l-'ibād

423. 20b. İshāk Efendi. [Kıṭ'a]
Bu beyit İshāk Çelebi Dīvān'ında yok.

424. 20b.

425. 20b.

426. 21a. Yahyā:
Bu beyit Taşlıcalı Yahyā Bey ve Şeyhülislām Yahyā Dīvān'ında yok.

427.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

Mey-hāneciler baña vērür bāde-i vāfir

Bir hālete vardum ki esirger beni kāfir

428.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

Қismet edicek 'aql u dil ü cānı güzeller

Gönlüm saña düşdi benüm ey rūḥ-ı muşavver

429.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + --- / + --- / + --

Hidāyet hüdhüdi hādī olursa

Ėrem sīmurğa biñ vādī olursa

430.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + -- / - + -- / - + -- / - + -

La'lüñe evvel nazarda cānum etmezsem revān

Adım ey dilber benüm 'ālemde **Fevrī** olmasun

431.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Müderriş yazmağa kaşd etse *Nūn ve'l-Ḳalem* sırrın

Zemīn altındağı ḥūt u yer üzre ins ü cān dıtrır

-
427. 21a. **Cemālī**.
Bu beyit Cemālī Dīvān'ında yok.
428. 21a. **Beyt. [Şun'ī]**
Şun'ī: *Dīvān*: G. 39/1.
429. 21a. **Beyt**.
430. 21a. **Fevrī**.
431. 21a. **Maṭla'**.
Āyet-i Kerīme.

432.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Zene mā'il degülüm şüreti Leylā ise de

Zene kim mā'il olur her kişi Mecnün deñile

433.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Bakmazam rüy-ı zene olsa Züleyhā-yı zamān

Ṭālib-i ğilmān olan cennetde hūrī istemez

434.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Her zamān bir yār cevrin gösterür devrān baña

Ger bu ğam-ıla geçe 'ömrüm gerekmez cān baña

435.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Êşiginde yaturdum açdı bābın çıkdı ol meh-rū

Dèdi bir kula açılmadı saña açılan kapu

436.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Raķībūñ hānesi cānum saña çünkim maķām oldı

Helāl èt aķiret haķķın baña dirlik harām oldı

432. 21a. Beyt.

433. 21a. Beyt.

434. 21a. Beyt.

435. 21a. Beyt.

436. 21a.

437.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + --- / + --- / + ---

Yücelmiş kametüñ serv-i bülendi

Dudağüñ kimüñ ağzına efendi

438.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + --- / + --- / + ---

Olur her müşkilüñ āhiri bir kār

Ölümden gayrı derdüñ çāresi var

439.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / --

Eşk-i ḥasret nice bir dīdelerümden aḳsun

Gel de dīdārına bir kerre ṭoyunca baḳsun

440.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

Göñlüm al cānuma kıy gehī eyle elṭāfı

Uğrı ol yol kesici ol ḳoma tek inṣāfı

441.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

Ėy göñül niceye dek 'ādet ola lāf saña

Ḥadd-i inṣāfa daḥı gelmedüñ inṣāf saña

437. 21a.

438. 21b. Maṭla'.

439. 21b. Beyt.

440. 21b. Beyt.
Vezin aksıyor.

441. 21b. Beyt.

442.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Her gece bir ğam-ı nev-reste ile ḥ'āba varup

Her seher birüñi derd ile avutmağ nice bir

443.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

Ġidā-yı cān gerek ehl-i dil olana şeksüz

Güzelsüz olmazuz oluruz etsüz etmeksüz

444.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Mużari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Dêrler ki 'āşık olana yā şabr u yā sefer

Şabrum dükendi lâzım olupdur baña sefer

445.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Elde devlet pāyidār olmaz mişāl-ı destmāl

Aña mağrūr olma Dārā-y-ile Cemden örnek al

446.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafîf + + - - / + - + - / + + -

Bizi luğf ile ḥākdan ref' èt

Ġam u endūhumuz gelüp def' èt

-
442. 21b. Beyt.
443. 21b. Maṭla'.
444. 21b. Beyt-i Laṭîfî.
445. 21b. Beyt.
446. 21b. Beyt.

447.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Sen güneş yüzlü mehüñ dil olalı müştākı

Ḳana ğark ʔtdi gözüm girye ile āfākı

448.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Yılda bir ḳurbān ʔderler ḥalk-ı ʔālem ʔyd içün

Dem-be-dem sâʔat-be-sâʔat ben senüñ ḳurbānunam

449.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Şabra ḳādir ʔāşıkuz bî-nāz dilber görmedük

Az ʔāşık olmaduk [biz] az dilber sevmedük

450.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Rūzgār ʔtdi belā mevcini çeşmümde ʔayān

Acılıklar çeker ol kimse ki deryā-dil olur

451.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

Rūşen olmaz tîre göñlüm yār ḥandān olmasa

Müşkil olur geceler şemʔ-i şebistān olmasa

447. 21b. Beyt.

448. 21b.

449. 22a. Beyt.

450. 22a. Beyt.

451. 22a. Beyt.

452.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Egerçi hâne-i pür-nağşdur sarāy-ı cihān

Velī kitābeleri küllü men 'aleyhā fān

453.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Dèdüm èy sīm-ten dilber belüñ kucmağa kâbil mi

Gölüp nāz ile ol meh-rū dèdi kim belki öyledür

454.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

'Ömrüñ beğāsı dünyede bir an-ımuş dirîğ

Her bir vişālin āhiri hicrān-ımuş dirîğ

455.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

'Ālemde senüñle bulurın lezzet-i cānı

Sen olmayıcağ ben nê'derem cān u cihānı

456.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Āşiyān ètmiş-idi sinede 'ıŝkuñ uçdı

Şimdi şehbāz-ı maḥabbet o yuvadan uçdı

-
452. 22a. **Beyt.**
Raḥmān, 55/26. "Yer yüzünde bulunan her şey yok olacaktır."
453. 22a. **Beyt.**
454. 22a. **Beyt.**
455. 22a. **Beyt.**
456. 22a. **Beyt.**

457.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Ni'met-i vaşlına ağıyārı toyurmuş dilber

Göñlin ey haste-i hicrān aşın ister

458.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Cevr-i yāra kağı bülbül ki taḥammül etmek

Aña lāzımdur ki meyl-i şoḥbet-i gül etmek

459.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ne kanlar dökdüğün 'arz etse çeşmüm yār āl añlar

Tenüm ğamdan hilāle döndi dersen bir ḥayāl añlar

460.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Nice olsun göñül mülki 'imāret

Ḥarāmī gözlerün yağmacımızdur

461.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Şalınduñ seyre ellerle benümle va'de etmişken

Baña katlanmaduñ katlan sen ey rūḥ-ı revān olsun

-
457. 22a. Beyt.
458. 22a. Beyt.
459. 22b. Maṭla'.
460. 22b. Beyt.
461. 22b. Beyt.

462.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ṭabībüm gördi kim ben ḥastesine yok-durur şıḥḥat
Ki nabzum el uciyla tutduğına ol-durur ḥikmet

463.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Gerekmez seyr-i şahrā vü yaḥod gülşen temāşası
Benüm bu cümle zevkumdan dil ü cānum uşanmışdur

464.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Bādesin nūş etdüñ ammā mest-i lā-ya'kil benüm
Her yaña meylüñ senüñ senden yaña mā'il benüm

465.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Lebüñe beñzedüğü çün meye meyl etdi göñül
Yohsa şol kan olacağı ele almalı degül

466.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Mey-i nābuñ nice olmayalum ölümlüsi biz
Bir iki gün bu fenā evde anuñ dirisiyüz

462. 22b. Beyt.

463. 22b. Beyt.

464. 22b. Maṭla'.

465. 22b. Beyt.

466. 22b. Beyt. [Ḥayretī]

Ḥayretī: *Dīvān*: G. 131/1.

467.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Çün cihân bâkî degül olmaz zamâne ber-ķarār

Fırşatı fevt eyleme el vèrmiş iken rüzgār

468.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Alıcaķ fikr ile ben bende elüme hāme

Hāk-pāyına yazam dèyü efendi nāme

2. Bulmadum defter-i dehr içre du'ādan ğayrı

Hāk-i pāyına yazup gönderecek ser-nāme

469.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

İ'tā ède mi Hāk baña envār-ı maħabbet

Ètdüm yine yüz şevķ-ile izhār-ı maħabbet

470.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Hüsñüñ esbābını hıfz eylemek içün cānā

Oldı bu dīdelerüm iki ķanadlu dolāb

467. 22b. Beyt.

468. 22b. Beyt.

469. 23a. Beyt.

470. 23a. Beyt.

471.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ṭotalum 'ālemi seyr eyleye ağyār ile yār

Saňa tenhā gelicek 'ālemi neylersin sen

472.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Geçdi Mecnūn 'ışkdan geçmez dil-i dīvānemüz

Ellerüñ uşlandı uşlanmaz bizüm dīvānemüz

473.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

İ'timād etmez idim sözlerine gerçek imiş

Bī-vefādur dēdiler baňa [o] sultānum için

474.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Büseye cān vèrmiş iken vèrdi la'lüñ baňa cān

Ma'nīde ey gonçe-leb alduķ biz anı rāygān

475.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Müdārā kı l müdārā 'āle m idür

Müdārā eyler ol kim ādem idür

471. 23a. Beyt.

472. 23a. Beyt.

473. 23a. Beyt.

474. 23a. Beyt.

475. 23a. Beyt.

476.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Mużari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

Dèdüm geceyle gel öpeyüm güzelüm seni

Dèdi [ki] aşikāre varayın öp öyleyin

477.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Mużari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

Dèdüm ki derd-i hecr-i dilüñ çāresi nedür

Dèdi ṭabīb-i vuşlat aña çāre sīnedür

478.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Yār şordukça bizi düşmene bilmem dër imiş

Lāzım oldu ki aña bildürevüz kendüzümüz

479.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Mużari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

İster efendi va'de-i vaşluñ ne ḥāl ise

Cāndur umar efendi ne deñlü muḥāl ise

480.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Yolda görmezlenüp ètdüñ yine a'dāya nazar

Gitdüñ ey rūḥ-ı revān eylemedüñ ḥāke nazar

476. 23a.
477. 23a.
478. 23b. Maṭla'.
479. 23b. Beyt.
480. 23b. Beyt.

481.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Dèdüm yād èt beni bir merḥabādan

Dèdi degmez elüm hergiz cefādan

482.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Dèdüm 'ālemde maḳṣūdum cemālün

Dèdi miskīn ḥayālündür ḥayālün

483.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Bir nefes kūyuñ gedāsı olduğum yègdür baña

'Ömrüm oldukça yèdi iklīme sulṭān olmadan

484.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ḳomaduñ yāre ḥālüm ağlayam ağladuñ èy çeşmüm

Ẓarāfet eyledüñ sen benden evvel 'arz-ı ḥāl ètdüñ

485.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Mużari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Her kim ki cām-ı 'ıṣṣ-ıla bed-nām-ı 'ām olur

Mecnün gibi bu silsile içre be-nām olur

481. 23b. Beyt.
482. 23b. Beyt.
483. 23b. Maṭla'.
484. 23b. Beyt.
485. 23b. Beyt.

486.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Mużari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

Vaşluñ egerçi 'āşıkā emr-i muḥāldür

Ammā kaṭ' eylemez [bu] göñül ihtimāldür

487.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Terk-i ser eylemedi dil kucmağa pīrehenüñ

Başdan geçmese kucmazdı seni pīrehenüñ

488.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Vefā eyle dēyü pend eylesem ḥāṭırda ṭutmazsın

Velī aḡyār-ı bed-ḥāhuñ sözün aşla unutmazsın

489.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + - - + / + - - + / + - -

Gördüm ki kirā ucuz u yoldāş münāsib

Cān naḡdini vërmege yolında sefer ètdüm

490.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Raḡībī şormağa zindāna vardum

Dèdüm miskīn yèrüñ dārdur yèrüñ dār

-
486. 23b. Beyt.
487. 23b. Beyt.
488. 24a. Maṭla'.
489. 24a. Beyt.
490. 24a. Beyt.

491.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

Hecr âteşinde oldı ciger sâkiyâ kebâb

Öldüm kı̇sâvet ile meded bir kı̇adeh şarâb

492.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + - - + / + - - + / + - -

Sâkî ramazân geldi benüm aldı ayağum

Ma'lûm degül bayrama dek sağ olacagum

493.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + - - + / + - - + / + - -

İsterdi gönül senden êde kı̇aṭ^c-ı 'alâķa

Bî-çâre yine ı̇oyamadı nâr-ı firâķa

494.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

Âdem yerine şaymadı hergiz rakîbi yâr

Ben bendesine eyledi iḥsân-ı bî-şumâr

495.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

La'l-i nâbuñ benüm ağzuma sögermiş şanemâ

Anı tenhâda nezâketle şakınsun emerin

491. 24a. **Beyt.**

492. 24a. **Beyt.**

493. 24a. **Matla^c.**

494. 24a. **Beyt.**

Vezin gereği rakîbi ve hergiz kelimelerinin yerleri değıştirilmiştir.

495. 24a. **Beyt.**

496.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Demiş her kim kulum olursa kurbān edem anı

İşitdüm bu sözi oldum anuñ kulu vü kurbānı

497.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafîf + + - - / + - + - / + + -

Ehl-i keyf eylemez dilā cilve

Ta ki nüş etmeye seher kahve

498.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ġam degül cevrenden anuñ nā-tüvān olmağ baña

Nā-tüvān olmuş dèyü cev etmeye budur belā

499.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Nāylar vèrür fenā bu bezm-i 'ālemden haber

Cāmdan şorsañ vèrür keyfiyyet-i Cemden haber

500.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Yolında ok gibi toğru degülsem ey kemān-ebrū

Bükülsün derd-i miḥnetle elif kaddüm kemān olsun

-
496. 24a. Beyt.
497. 24a. Beyt.
498. 24b. Beyt-i Ra'nā.
499. 24b. Beyt.
500. 24b. Beyt.

501.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Gitdün ey rūḥ-ı revān ben ḥasteyi cānsuz ḳoduñ
Bu dili pür derd ile ğurbetde dermānsuz ḳoduñ
2. Rūṣen eylerken cemālün her ğece cān bezmini
Şoḥbeti bozduñ bizi şem'-i şebistānsuz ḳoduñ

502.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Dilber belinden ince diyen mūya her zamān
Ortaya gelsün ikisi de ince bellüdü

503.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Demezsin pāy-būsa 'āşıḳa rāz-ı maḥalldür bu
Öperler sād-i sīmīnünı eller güzeldür bu
2. Ḳoyup yolında gönlüm rāḥ-ı 'ıṣḳuñ ihtiyār etdüm
Göñül ḳalsun begüm yol ḳalmasun derler meşeldür bu

504.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Sīnemi tīg-i ğamuñla şerḥa şerḥ yarayın
Yāralarla yāra ḥālüm şerḥ edeyin varayın

501. 24b. Ḳıṭ'a.
502. 24b. Hüve'l-Fettāḥ.
503. 24b. Ḳıṭ'a.
504. 24b. Beyt.

505.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Görünmez mäh-rûlar 'âlemi ârâladur hüsniñ

Neden ey âfitâbum çaḡ bu deñlü 'âlem-ârâlık

506.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + --- / + --- / + ---

Ḳoyup dergâhını ḡanda gidem zâr

Kime yalvarayum ḡayrı kimüm var

507.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

N'ola 'azl-i ebed nefy-i beled olduñsa ey **Bâḡi**

Degüldür manşıb u dünyâ bilürsin kimseye bâḡi

508.

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

Muttaşıl ḡoynına alup ḡodı ol sîm-teni

Olmasun iki yaḡa issi görem pîreheni

509.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Gözümüñ nûrı ḡöñlüümüñ sürûrı 'ömrümüñ varı

Bizimle dost olmazsıñ 'adavet eyleme bari

505. 24b. **Beyt.**

506. 25a. **Maṭla'.**

507. 25a. **Bâḡi Efendi.**

Bâḡi: *Dîvân*: M. 23.

N'ola: Ne ḡam.

Degüldür manşıb u dünyâ bilürsün kimseye bâḡi: Cihānuñ manşıb u cāhı degüldür kimseye bâḡi.

508. 25a. **Beyt.**

509. 25a. **Beyt.**

510.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafîf + + -- / + - + - / + + -

Ehl-i keyf eylemez dilâ cılve

Ta ki nûş ètmeye seher kahve

511.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Yanında èy kerem kânı maḥabbet bir günāh ancak

Şefā'at issi sulṭānuñ n'ola olsam günāhkārı

512.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Yaraşmaz saña ağıyār ile yār olmak benüm cānum

Ne lâıkdur gedā şāha nedīm olmak a sulṭānum

513.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

Severin yāri velī sevmezem anı seveni

Yārümi sevmeyeni cān-ı göñülde severin

514.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

Ḥāb-ı ğafletde yatan menzil-i vaşla èremez

Yaşdanan yār eşigini yaramaz düş göremez

-
510. 25a. **Beyt.**
Beyit ikinci kez geçmektedir.
511. 25a. **Maṭla'.**
512. 25a. **Beyt.**
513. 25a. **Beyt.**
514. 25a. **Beyt.**

515.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafîf + + - - / + - + - / + + -

Sinene şıdk-ıla elifler kes

Bilsün ol servi sevdigün herkes

516.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Ey şāh-ı ser-firāz nazīrūñ mi var senūñ
Yā ben kılından özge esīrūñ mi var senūñ
2. Baña taşadduk eyle zekāt-ı vaşlını
Benden maḥall efendi faḫīrūñ mi var senūñ

517.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Rāst geldüm yāra bir serv-i dil-ārādur gider

Pāyına 'uṣṣāk düşmiş bir temāşādur gider

Ḳanda gitseñ zūlf-i müşgīnūñden ayrılmaz gönül

Kār u bārın bağlamış ḥāzır müheyyādur gider

518.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ḳaşına yārūñ hilāli nice teşbīh edeyin
Ḳıl kadar her nesnenūñ bārī gerekdür beñzeri
2. Māh-ı nev şanmañ şafaḳda ḡamze-i ḥūn-rīzinūñ
Çeşm-i pūr-çīnini çarḥuñ kıldı zaḥm-ı ḥançeri

515. 25a. Beyt.

516. 25b. El-Ḳıṭ'a.

517. 25b. Yahyā Efendi.

Şeyḫülislām Yahyā: *Dīvān*: G. 79/1-2.

518. 25b. El-Ḳıṭ'a.

519.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Her güneş-şal'at mehuñ gördüm bakılmaz hüsnine
Çeşm-i rüşen gibi bu mir'atı peydâ eyledüm
2. Lâle-ruhlar karşı egledikce bunu seyr eyleyü
Nâzikâne ruhları 'aksin temâşâ eyledüm

520.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Hayālün-çün biri birine girdi çünki müjgānum
O dem aralarından çıkdı eşk-i çeşm-i giryānum
Nazar kıl lutf edüp āyīne-i kalbine **Yahyānuñ**
Göre hiç senden özge var mı anda sulṭānum

521.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Yāra 'arz eylemege sīne-i pür yāra gerek
Öyle bir sīne ki her pāresi şad pāre [gerek]
Merhem-i vaşlını ur étme teğāfül kerem ét
Dil-i mecrūh-ı firāka güzelüm çāre gerek

519. 25b. Merhūm adı āyīne üzre yazılmağ için dēnmişdür.

520. 26a. Şeyhülislām Yahyā Efendi.
Şeyhülislām Yahyā: *Dīvān*: G. 247/1-5.

521. 26a. Hilmî.

522.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Metā'-ı 'ışkına naqd-i dil ü şeydāyı ben vërdüm
Ġurūr-ı hüsni saña āh hey hercāyī ben vërdüm
2. Maḥaldür çāk çāk êtsek dil-i maḥzūnumuz zīrā
Eñ evvel destüñe şemşīr-i istignāyı ben vërdüm

523.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Nesine neyledüm çarḥuñ nesine
Ne yürek ḳodı dilmedük ne sīne

524.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

İlāhī sen beni iletme sīne
Şarılmayınca yārüñ sīnesine

525.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Görmege ol mäh-rüyı her zamān ister göñül
Pāyına yüz sürmege bir ḥoş zamān ister göñül
2. Vaşl-ı yār olmaz [-ise] her dem te'essüf çekme kim
Hep olur dediklerin ammā zamān ister göñül

522. 26a. Pārsā Efendi Kıt'a.

Şairin gazelindeki iki beyti alınıp müstensih tarafından kıta hâline getirilmiştir.

1 Pārsā: *Dīvān*: G. 142/1.

2 Pārsā: *Dīvān*: G. 142/3.

523. 26a.

524. 26a. Velehu.

525. 26b. Kıt'a.

526.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Ezelden āşinālık senden oldu
Yine şoñra cüdālık senden oldu
2. Ne cevruñ var-ise ben çekdüm ammā
Diriğā bī-vefālık senden oldu

527.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Göñül eglencesi gitdi meded ğamdan helāk oldum
Ol āfet bizi terk etdi meded ğamdan [helāk oldum]
2. Ne bir kimseyle kārūm var ne elde ihtiyārūm var
Ne bir sā'at qarārūm var meded ğamdan helāk [oldum]

528.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + -

1. Ölmeden vaşlına erem mi 'aceb
Şoyunup koynuña girem mi 'aceb
2. Kolumı boynuña hamā'il edüp
Yüzümi yüzine sürem mi 'aceb

529.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ser-i kūyuñ şanemā cennet-i ā'lā bilürin

Müntehā şametüñi Sidre-i Tübā bilürin

526. 26b. Kıt'a.

527. 26b. Kıt'a.

528. 26b. Kıt'a.

529. 27a. Bāķī.

Bāķī: *Dīvān*: G. 369/1-2.

Baňa: Seni.

Baňa Yūsufıa güzelliükde şorarlarsa seni
Yūsufı görmedüm ammā seni ra'nā bilürin

530.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Dil-rübālikde efendüm seni zībā bilürin
Cümle meh-rūya müselleme 'ālem-ārā bilürin
2. Ğam-ı 'ışkuñ beni Mecnūn ediyor ey āfet
Ne müdārāya meded var ne müdārā bilürin

531.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - -

1. Ğam-ı 'ışkuñla feryād eylesem dīvāne dërler
Kızarsa ağlamakdan gözlerüm mestāne dërler
2. Görenler murğ-ı cānı āteş-i 'ışkuñla sulṭānum
Bu bir şem' cemāline per yağan pervāne dërler

532.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Cemālūñ naḡşınuñ gitmez ḡayālī cism ü cānumdan
Ne gönlümden gider fikrūñ ne ḡod zikrūñ zebānumdan

533.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Dostum gel kaçma luṭf et 'āşık-ı ğam-nākden
Āfitābı gör ki hergiz yüz çevürmez ḡākden

530. 27a. Kıt'a.

531. 27a. Kıt'a.

532. 27a.

533. 27a. Velehu.

534.

Mef'ulü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Āşüfte êtdi sünbüli zülf-i mu'anberüñ
Bīmār kıldı nergisi çeşm-i sitemgerüñ
2. İzhār êderdi 'āleme i'cāz-ı 'İsevī
Güftāra gelse la'l-i leb-i rūḥ-perverüñ

535.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Müselmānān menem rind-i ḥarābāt
Yerüm mey-ḥānedür işüm melāmāt
2. Ne zāhidüm ne zühdüm var ne 'ilmüm
Ne ṭā'at bilürüm ne ḥod 'ibādāt

536.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Bu istiḡnāya billāhi nihāyet yok mı sulṭānum
Nihāyet bir günāḥ êtdük 'ināyet yok mı sulṭānum
2. 'Ināyet êtmedüñ gitdüñ bu ḥāke ey sehī-kāmet
Ne şanursın kıyāmetde şikāyet yok mı sulṭānum

537.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. 'Aceb bu şīve vü nāza ferāḡat yok mı sulṭānum
Cefā vü cevır [üñe] ḥadd ü ḡāyet yok mı sulṭānum

534. 27b. Kıt'a.

535. 27b. Kıt'a.

536. 27b. Kıt'a.

537. 27b. Kıt'a. Gedāyī.

Bu kıta Gedāyī Dīvān'ında yok.

2. Beni zulm ile öldürdün kıyāmet yok mı sultānum
Gedāyī kulına yoḥsa ‘ināyet yok mı sultānum

538.

Fe’ilātün mefā’ilün fe’ilün

Hafīf + + - - / + - + - / + + -

1. Gül oturmuş çemende nāz eyler
Bülbül aña karşı niyāz eyler
2. O lebi gonce açılup gülmez
Bād-ı āhumdan ihtirāz eyler

539.

Fe’ilātün mefā’ilün fe’ilün

Hafīf + + - - / + - + - / + + -

1. Dīde-i hūn-feşāna sultānum
Minnet-i tūtiyāyı çekdürme
2. Ayaḡuñ topraḡı murādumdur
Hāk-i pāyından isterem sürme

540.

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Luṭfuna maḡrūr olup etdümse küstāhāne iş
Şuçumı bildüm şehā *estaḡfirullāhil’azīm*
2. Gel yemīn et bir daḡı cürm etme dēr iseñ baña
Pādişāhum tövbe *bi-smi’llāhi’r-raḡmāni’r-raḡīm*

538. 28a. Kıt‘a.
Vezin aksıyor.

539. 28a. Kıt‘a.

540. 28a. Kıt‘a.

541.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Būse-i la'line meyl eylemez āvāre mi var
Seni gördükde kişi sevmemege çāre mi var
2. Dēdüm öldüm baña bir çāre dēdüm dēdi o yār
Mübtelā-yı marāz-ı 'ışk olana çāre mi var

542.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ḳara giyüp felek mātem tutar her şeb zemīn üzre
Düşen bu encümün gözi yaşıdur şanma şebnemdür

543.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

İşi düşenlerün kapuñda bī-minnet bitüp gitdi
Ne hāletdür benüm yalvara yalvara işüm bitdi

544.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Gözüm yaşına rahm et sürme derden
Ki merdüm-zādedür düşmiş nazardan

541. 28a. **Ḳıṭ'a.**

542. 28b. **Maṭla'.**

543. 28b. **Beyt.**

544. 28b. **Maḥmūd Pāşā.**

Bu beyit 'Adnī Dīvān'ında yok.

545.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

Şebāt-ı dehre dayanmak olurdu ey **Bākī**

Duraydı 'ahdine 'ālemde dönmeyeydi felek

546.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Muhibb-i muhliş-ı müştākuñam ben

Ne yazam adımı bilmez misin sen

547.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Merhabāsuz geçer ol pādişeh-i pāk-neseb

Edebinden mi ziyāde ğazabından mı 'aceb

548.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

'Azl ü naşbı dehr-i pür-ķahruñ olur tev'emān

Ĥāl-i 'ālem böyledür 'ālemde sen sağ ol hemān

549.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Büseye yok dēmedüñ ey leb-i ğonce var ol

Yüri ey serv-i sehī çok yaşa berķurdār ol

545. 28b. **Bākī**.
Bākī: *Dīvān*: G. 265/2.

546. 28b. **Beyt**.

547. 28b. **Beyt**.

548. 28b. **Beyt**.

549. 28b. **Beyt**.

550.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Olur her müşkilün āhiri bir kār
Ölümden ğayrı derdün çāresi var

551.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + -

Āh u āh u āh u āh u āh u āh
Sen buluşdur ikümüzü yā ilāh

552.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Belā vü derd-i miḥnet 'āşıkā maḥşūş vādīdür
Budur mu'tād-ı 'ālem aḥmaḳānuñ ḥālī şādīdür

553.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Leblerin emsem dēdüm ol dilberüm em mā dēdi
Kimseye bu sırrı ifşā eyleme ammā dēdi

554.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Gerçi kim ḥaddüm degüldür buseñi kılmāḳ ṭaleb
'Ārif olan çün bilür ḥālī ne lāzım söylemek

-
550. 28b. **Beyt.**
Beyit ikinci kez geçmektedir.
551. 28b. **Beyt.**
552. 29a. **Maṭla'.**
553. 29a. **Beyt.**
554. 29a. **Sulṭān Murād.**
Bu beyit Murādī Dīvān'ında yok.

555.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Sāḳiyā mey vēr ki bir gün lālezār elden gider

Ērişür faşl-ı ḥazān bāğ-ı bahār elden gider

556.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Yanına alup raḳībi eyledüñ seyr-i çemen

Yanına ḳalur mı ey serv-i sehī seyr eyle sen

557.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Büseñe cān-ı cihān vërdüğini **Fevrī** senüñ

Az ise de çoğa tut başuñ-içün ey dilber

558.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Sīnene bir tāze rū dildārı muḥkem şarasın
Ehl-i 'ıṣṣuñ bulmadum ben bundan özge çāresin
2. Bundan özge 'ālem olur mı ki bezm-i ḥāşda
Nāzenīñ nāz edesin ṭurmaya yalvarasın

555. 29a. **Sultān Mehmed.**
Avnī: *Dīvān*: G. 22/1.
Ērişür: Çün erer.

556. 29a. **Beyt.**

557. 29a. **Fevrī.**

558. 29a. **Ḳıta**°.

559.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

Bendeñ dëmezem kim kerem eyle baña lāyık

Sen luţf ukerem eyle efendi saña lāyık

560.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Gider ağyār-ı bed-ḥāh-ıla seyr-i bāğa cānānum
Bir iki ḥārsuz ḳopmaz yërinden verd-i ḥandānum
2. Gider nev-reste dilberlerle seyr-i bāğa cānānum
Bir iki ḡoncesüz ḳopmaz yërinden verd-i ḥandānum

561.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + --

1. Ḥākim-i şer' edicek bāde-i gülgūna yaşaḡ
Ḳahveye yër ḳomadı pādişehüñ ḳānūnı
2. Bir alay cānı cebinde zu'efā sulṭānum
Zehr-i ḳātil mi yēsüñ bulmayıcak afyonı

562.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / --

N'ola teşrīf-i ḳudūmuñla müşerref olsa

Bende-ḥāne bu ḡece ey meh-i burc-ı iḳbāl

559. 29a. Beyt.

560. 29a. Ḳıta'.

561. 29b. Ḳıta'.

562. 29b. Beyt.

563.

Mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün

Mużarî' - - + / - + - - / - - + / - + - -

Bakdıkça yüzlerine tutarlar ellerini
Yüz tutdılar cefāya feryād ellerinden

564.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ezelde cām-ı 'ışkı ben temām içmek murād ètdüm
Gelüp ol bezme Mecnün dèdi *nısfun lî ve nısfuñ lek*

565.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

Dīde-i eşküm ki kapuñda şehā üftādedür
Ol yetīme merḥametle bak ki merdüm-zādedür

566.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

Her zamān bir yār cevrin gösterür devrān baña
Ger bu nev' ile geçe 'ömrüm gerekmez cān baña

567.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

Derd-i dāğ-ı 'ışk kim ètmez taḥammül kâf aña
Hoş döger bu nātüvān cismüm benüm inşāf aña

563. 29b. Zātî.

Zatî: *Dīvān*: G. 1098/2.

564. 29b. Maṭla'.

"Yarısı sana, yarısı bana."

565. 29b. Beyt.

566. 29b. Beyt.

567. 29b. Kemāl Pāşāzāde.

Bu beyit İbn-i Kemāl Dīvān'ında yok.

568.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Tiğ-i hecr-i yār kim ètmez taḥammül kâf aña

Hoş döger bu cism-i pür hūnum benüm inşāf aña

569.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

İşk 'anḳāsı ki gelmez çöpce kūh-ı kâf aña

Şāhbāz-ı dil ne hoş ètdi şikār inşāf aña

570.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ṭöb-ı āh-ı 'āşıkān ki'tmez taḥammül kâf aña

Hoş döker dildārımuñ sengin-dili inşāf aña

571.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ol elif-ḳadd cevır èder ètmez taḥammül kâf aña

Görmedüm ancılayın inşāfsuz inşāf aña

572.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ḥaml-i 'ışk-ı yār kim ètmez taḥammül kâf aña

Üştür-i ser-mest olup götürdi dil inşāf aña

568. 29b. Sa'dī Çelebi.

569. 30a. Kadiri Çelebi.

570. 30a. Lā'mi Çelebi.

Bu beyit Lā'mi Çelebi Dīvânında yok.

571. 30a. Li-Zātī Efendi.

Zatī: *Dīvān*: G. 48/1.

ancılayın: anuñ gibi.

572. 30a. Beyt.

573.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Gelse ger 'anķā-yı 'ışķ étmez taħammül ķāf aña
Mūr-veş göñlüm benüm hoş meyl éder inşāf aña

574.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

La'line ķand öykünürmiş ķaddüñe serv-i çemen
Vādī-i dalı var mıdur billāhi èy şeker-dehen

575.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Küşṭigīr-i 'ışķ kim étmez taħammül ķāf aña
Başa baş dīvāne dil hoş ṭutuşur inşāf aña

576.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

'İşķ bir āteş-durur ṭāķat getürmez ķāf aña
Dil 'aceb dīvānedür gürler düşer inşāf aña

577.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Her ķişi her kūşede yārin temāşā étmede
Ben ḥayāl-i yār ile öldüm temāşādan cüdā

-
573. 30a. Efendi Fermāyed.
574. 30a. Zekeriyā Efendi.
575. 30a. Fevrī Efendi.
576. 30a. Selāmī Efendi.
577. 30a. Beyt.

578.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Māh dërse melāyik saña ger ètme ta'accüb

Āfitābum kişiye gökden iner çünkü laķab

579.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

N'ola sevse beni ol meh ziyāde öz babasından

Muħibb-i şādıkı yègdür kişinüñ akrabāsından

580.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Vefā ummaķ ne mümkindür cihānuñ bī-vefāsından

Muħibb-i şādıkı yègdür kişinüñ akrabāsından

581.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Haste çeşmin şanmañ ol meh bağlamışdur nāzdan

Uğrın uğrın seyr eder 'uşşāķını açmazdan

582.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Geh çıkarur geh giyer dülbendin ol meh nāzdan

Kākülin seyr ètdürür 'uşşāķlara açmazdan

-
578. 30a. **Beyt.**
İkinci mısranın vezni Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün.
579. 30b. **Yā Rezzāk.**
580. 30b. **Beyt.**
581. 30b. **Beyt.**
582. 30b. **Nazîre.**

583.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Dāmenini der-miyān étmiş o dilber nāzdan

Topuğun seyr étdürür 'uṣṣāqlara açmazdan

584.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Gāh açar gāhī kıpar ol meh kitābın nāzdan

Şīve-bābın ezber eyler var-ise açmazdan

585.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Kec-rev étmiş şeb-külāhın rū-yı dilber nāzdan

Kākülin seyr étdürür 'uṣṣāqlara açmazdan

586.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Gāh açar gāhī kıpar gögsini ol meh nāzdan

Sīnesin seyr étdürür 'uṣṣāqlara açmazdan

587.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Zahm-ı şemşirin vefā resmin gidermez sīneden

Āb nakş ü şüreti mahv eylemez āyīneden

583. 30b. Nazīre.

584. 30b. Nazīre.

585. 30b. Nazīre.

586. 30b. Nazīre.

587. 30b. Nazīre.

588.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Cefā taşıyla mir'at-ı dilüm şad-pāre eylersin

Ne mümkündür yine hāṭır-ı perīṣān olmasun dērsin

589.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Ḳaddün nihāli ruḥlaruñ āli gerek bize

Gül deste deste tāze ḳaranfül ḳucaḳ ḳucaḳ

590.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Furṣatı fevt eylemez 'āḳıl meger nādān ola

Ḳulına ḳulm eylemez sübhān meger sultān ola

591.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Dēme cānāneye aḡyār ile ṣoḥbet ētme

Seni sevsin dēr iseñ aña naṣīḥat ētme

592.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Kesb-i sīm ētsün deñüz ḥüsni güzel dilberlere

Ērte bir gün ḥatt gelür aḳçe gerek berberlere

588. 30b. Nazīre.

589. 31a. Ra'nā Beyt.

590. 31a. Beyt.

591. 31a. Beyt.

592. 31a. Beyt.

593.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

Destîmi elümde şıma destümü urup

[.....] kıanda imiş kıanı kerem

594.

Fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. Bir zamân lezzet-i güftârına toymazdı gönül

Va'de-i vaşlına el ıermeyeli 'âc oldu

2. Kıanı ol demler ki bî-tekellüf girerdük 'arza

Şimdi mektüb-ıla söyleşmege muhtâc oldu

595.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Lebünden büse cerr ıtdüm dedi ol cānumuñ cānı

Ölü helvāsı mı şanduñ orospunuñ dānişmendi

596.

Fā'ilätün fā'ilätün fā'ilätün fā'ilün

Remel - + -- / - + -- / - + -- / - + -

Yok-durur kendüm gibi meger fikr-i daķık eyler deyü

Her gelen bu āsyāb-ı çarķa tırmaz ögünür

593. 31a. Boş bırakılan yer metinde de boştur.

594. 31a. **Mektüb içre yazıla.**
İkinci beytin ilk mısrasında vezin bozuk.

595. 31a. **Beyt.**

596. 31a. **Beyt.**

597.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

Şarmaşup çıktı dıraht-ı 'ömrüme mār-ı ecel

Āşiyān-ı tende yatur bülbül-i cān bī-ḥaber

598.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Begüm ḥāṭır tesellī etmek olsun şānına mu'tād

Göñül bir şırçadur kırılrsa ta'mir edemez üstād

599.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Yüzüñ güldür lebüñ müldür boyuñ serv-i çemenden yæg
Cihān bağında kim vardur gel inşāf eyle senden yæg
2. Kapuñdan dūr olan bağ-ı cihānda eylemez ārām
Ġarībe nesne gelmez dār-ı dünyāda vaṭandan yæg

600.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + - -

1. Bir yaña küştigir-i 'ışk nigār
Bir yaña āteş-i ğam-ı aġyār
2. Bilmezem kaṅı-y-ıla tutuşayum
Ve kınā rabbenā 'azābe'n-nār

597. 31a. Beyt.

598. 31b. Yā Rezzāk.

599. 31b. Kıt'a.
İkinci kez geçmektedir.

600. 31b. Kıt'a.

2 Āli İmrān, 3/16. "Rabbimiz bizi cehennem azabından koru."

601.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Nedür ey çarh-ı zālīm yāri yārinden cüdā kılmak
Murād ehlin esīr-i dām-ı bī-dād-ı belā kılmak
2. Çü lāzımdur cüdā kılmak saña her yāri yārinden
Çeküp zahmet ne lāzım birbiriyle āşınā kılmak

602.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ol perī-rūya bu sırrı āşikār etmek de güç
Cān taḥammül eylemez şabr ü qarār etmek de güç
2. Düş olup ol bī-vefāya āh u zār etmek de güç
Fāş olup 'āşıklar içre soñra 'ār etmek de güç

603.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

1. Tutsun āhum raķibi öldürsün
Seyl-i eşkümi kan bahāya kodum
2. Elüm érmez saña gücüm yétmez
Seni ben ey melek Hudāya kodum

604.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ka'be-i ḥüsn ü melāḥat demeyen sen şaneme
Maḥrem olmadı ḥarīm-i ḥarem-i muḥtereme

601. 31b. Kıt'a.

602. 31b. Kıt'a.

603. 31b. Kıt'a.

604. 32a.

605.

Mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün

Muzari' -- + / - + -- / -- + / - + --

Gördüm raķīb oturmuş ol gül-‘izāra karşı

Berdü'l-‘acūze beñzer evvel bahāra karşı

606.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Dödüm dilber dēdi lebbeyk dēdüm kim leblerin emsem

Baňa baķdı gözin kıpdı dēdi vaķtı degül epsem

607.

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

Recez -- + - / -- + - / -- + -

Āyīnenün şūreti ne şafāsı nedür

Mir'āt-ı hüsn-i yāra baķ şafāyı gör

608.

Mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün

Muzari' -- + / - + -- / -- + / - + --

Āyīnede nażar kıl ruhsārına ħabībüm

Ammā be-şart-ān kim olmayasın raķībüm

609.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

İbrām édüp ħaneñe aġyārı çekersin

Ya nedür ēy çeşm-i ħarāmī bel mi başarsın

-
605. 32a. Beyt.
606. 32a. Beyt-i Ra'nā.
607. 32a. Beyt.
608. 32a. Beyt.
609. 32a. Beyt.

610.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Tırāş ét leşker-i haṭṭı ruḥunda kākülün ḳalsun

Ḳırılса ḡam degül leşker hemān serdārı saḡ olsun

611.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

N'ola dërlerse baña 'āşık-ı şeydādur bu

Hele dërler saña da dilber-i ra'nādur bu

612.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Yalancı dünyede gerçek erenler bir ḡaber dërler

Senün bir buseñi alan cihānda biñ yaşar dërler

613.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Tā görelden iki şehlā gözlerinün ḡarasın

Ḳıble-i mihrāb edindüm ḡaşlarınıñ arasın

614.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Hāne-i ḡalb ḡarāb olmadan eyle çäre

Aşşı ne raḡmetinün ba'de ḡarābi'l-Başra

610. 32a. **Beyt.**

611. 32a. **Revānī.**
Revānī: *Dīvān*: G. 316/1.

612. 32a. [**İşhāk Çelebi**]
İşhāk Çelebi: *Dīvān*: G. 80/1.

613. 32a. **Beyt.**

614. 32a.
"İş işten geçtikten sonra, Basra yıkıldıktan sonra."

615.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + -- / + - + - / + + -

1. Tırdı kaddüñ kıyāma sulṭānum
Biz de uyduḡ imāma sulṭānum
2. Êtmedüñ iki yanına nazarı
Degmedük bir selāma sulṭānum
3. Nāme göndermedüñ yazup ḡulına
Hıç düşer mi bu nāma sulṭānum
4. Luṭf édüp kılmaduñ ḡavāşa nazar
İltifātuñ 'avāma sulṭānum
5. Gerçi eksüklidür **Ḳabūlī** ḡuluñ
Eksügi tut tamāma sulṭānum

616.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Cefā ma'müresin luṭf ile ābād eyle sulṭānum
Taḡılmış ḡöñlüm iḡsānuñla ābād eyle sulṭānum
2. Unutma anı kim sen cām içüp ben ḡan aḡlardum
Senüñle êtdüğümüz demleri yād eyle sulṭānum
3. Ḳapuñda boynı baḡlu bir ḡünāḡ êtmiş ḡuluñdur dil
Gerek öldür gerekse [anı] āzād eyle sulṭānum
4. Yeter nüş eyledüm zehr-i ḡamı eyyām-ı ḡüsnüñde
Şeh-i mülk-i melāḡatsin baña dād eyle sulṭānum
5. Çıḡarma defterüñden **Veysī**-i dīvāne nāmını
Güzeller içre sen de bir eyü ad eyle sulṭānum

615. 32b. **Ġazel-i Ḳabūlī**.

Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 227.

2 Êtmedüñ iki yanına: Ḳılmaduñ iki cānibe.

4 Luṭf édüp kılmaduñ: Ġam degül kılmasañ.

616. 32b. **Ġazel-i Veysī Efendi**.

617.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / --

1. Tāze diş yāresi var sīb-i zenaḥdānuñda
Yine şeftālū yemişler gibi bostānuñda
2. Şovuk el degmişe beñzer saña ey gül ne 'aceb
Yād ayak izleri var rāh-ı gülistānuñda
3. Gece ağyār-ıla mey içdigüñe şāhiddür
Uykusuzluk eṣeri nergis-i mestānuñda
4. Biz saña èremezüz sürinür ardınca raķīb
'Āşık-ı şādık uyuz itçe degül yanuñda
5. **Āfitābī** şefeteynüñde görüp yara dèdi
Yine şeftālū yemişler gibi bostānuñda

618.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / --

1. Genc-i vaşlın o perī ellere ikrār eyler
Bu 'acebdür bize ikrārını inkār eyler
2. Çüridüp naḫd-ı sirişküm o cefākārı görüñ
'Āşıkumdur dèmege şimdi baña 'ār eyler
3. Yāra zaḥm-ı ḡamı göstermek olurdı ammā
Ser-i peykān-ı belā çaḫ cigere kār eyler
4. Hāne-i cāna ḡayāl-i leb-i cānān geliyor
Cān çıksun bedenümden o yeri dār eyler
5. **Veysīyā** salṭanat-ı dehri n'èder 'āķil olan
Bir ḫadeḫ mey kişiyi 'āleme ḡünkār eyler

617. 33a. Ġazel-i Āfitābī.

618. 33a. Ġazel-i Veysī Efendi.

619.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Mū-miyānuñ hevesi şöyle za'îf êtdi beni

Bir kılun ardına girsem göremez kimse beni

620.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Baña yètmez mi bu devlet ki cefā eyleyesin
Vāy aña ki vefā vü cefā eyleyesin
2. İşte ben 'ışkuñ ile cānumı teslīm êtdüm
Bārī andıkça baña hayır du'ā eyleyesin
3. Pādişehüm umarın ben kılunı bir gün ola
Himmete lāyık u ihsāna sezā eyleyesin
4. Öldigüm işide şāyed ki şafālar êde yār
Ëy mü'ezzın ölice baña şalā eyleyesin
5. Bir gece hāne-i **Yahyāya** gelem demiş idün
Hîç ola mı varasın 'ahde vefā eyleyesin

621.

Mef'ülü mefā'ülü mefā'ülü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Başlar kesilür zülf-i perîşānuñ ucından
Kānlar dökülür gāmze-i bürrānuñ ucından
2. Peykân-ı belā cānuma işler geçer oldı
Ëy kaşları yā nāvek-i müjgānuñ ucından

619. 33a.

620. 33b. **Ġazel-i Yahyā Efendi.**

Taşlıcalı Yahyā Bey: *Dīvān*: G. 318.

2 Bu beyit Taşlıcalı Yahyā Bey *Dīvān*'ında 3. sıradadır.

Bārī andıkça: Sögesin bārī.

621. 33b. **Ġazel-i Bākī.**

Bākī: *Dīvān*: G. 356.

3. Dil arbin urur albe firāķuñla dem-ā-dem
an ađlasa zahmum n'ola peykānuñ ucından
4. Yüz sürmek umar pāyuña üftādelers ammā
Nevbet mi deger kimseye dāmānuñ ucından
5. Murğ-ı dil-i **Bāķīyi** görüñ fāhte-āsā
Efğān eder ol serv-i hırāmānuñ ucından

622.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ėased-i alb-i 'adū lutf-ıla zā'il olmaz
Taşda muzmer olan āteşe āb etmez eser

623.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. 'Ālem kırılır kākül-i fettānuñ ucından
Ādemler ölür hañcer-i bürrānuñ ucından
2. Dağlar yaķayın kelle-i bī-devlete cānā
Başuñdaki destār-ı perişānuñ ucından
3. Āħir başum alur giderin kūy-ı fenāya
Ėy şūħ senüñ nīze-i hicrānuñ ucından
4. Ser-rişte-i zülfüñ hevesi gitmedi dilden
Bađrum delinür sūzen-i müjgānuñ ucından
5. **Veysī** gece meclisde 'aceb yandı yaķıldı
Pervāne-veş ol şem'-i şebistānuñ ucından

622. 33b.

623. 34a. Ėazel-i Veysī Efendi.

624.

Mef'ulü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Mużari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Haṭṭ irdi rū-yı dilbere ben kaşdayın daḥı
Aḥşam erişdi seyr-i kemān-keşdeyin daḥı
2. Ey kaşları kemān ḥalāş olmadum henüz
Kullāb-ı zülfüñ-ile keşākeşdeyin daḥı
3. Kurtuldı cümle kāfire tutsağ olan gelüp
Ben kayd-ı bend-i zülf-i müşevveşdeyin daḥı
4. Gönlümde bir şanem gamı var gelme ey ecel
Bir iki gün bu deyr-i munaḳkaşdayın daḥı
5. 'Işk odı yakdı gerçi küle etti vücūdumı
Ben ey **Meşāmī** bir yanar āteşdeyin daḥı

625.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Nār-ı hecrüñ ḥāk edicek bendeñi ey dil-firīb
Okıyıcak deyesin kanı bunı yazan ġarīb

626.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Cāme-i sürḥ ü kebūd içre nihāndur ḥançerüñ
Şan şafaḳ içre hilāl-i āsumāndur ḥançerüñ
2. Āsumānda māh-ı nev deryāda māhī ḥavf eder
Māhdan māhīye dek ḥükmi revāndur ḥançerüñ
3. Teşne-diller gördüğü demde n'ola cān vërseler
Bir güzel belden çıkar āb-ı revāndur ḥançerüñ

624. 34a. Ğazel-i Meşāmī.

625. 34a.

626. 34b. Ğazel-i Mişālī.

4. Şöyle geçkindür ki kanda yatduğun bilmez şehā
Ġamze-i mest-i müdāmuñdan nişāndur hañçerüñ
5. Tatlu dillerle **Mişālinüñ** girüpdür göñline
Gūyiyā bir dilber-i şīrīn-zebāndur hañçerüñ

627.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + --

1. Berg-i gülden ruḥı ol tāze ızaruñ terdür
Nükte fehm eyle begüm ḥaylice rengīn yērdür
2. Halka-i zülf-i siyāhuñ gözümüzden gitmez
Gūyiyā çeşm-i 'alīl üzre siyeh çenberdür
3. 'Aynuña şanma ğubārı ala erbāb-ı nazar
Bizi ḥayrān eden esrār-ı leb-i dilberdür
4. Mīve-i vaşlına bir kāmety Tūbā güzelüñ
Zāhidā her kim yētiştise yētişmiş erdür
5. Cūy-ı ḥüsn ābı tutuşup çıkdı o servüñ biline
Bākiyā şanma miyānında tūran hañçerdür

628.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + -- / - + -- / - + -- / - + --

Tutdı nabzın 'aşık-ı bī-çārenüñ bugün ṭabīb
Yarına varmaz dēdi *Allahu a'lem bi's-şavāb*

627. 34b. **Ġazel-i Bākī Efendi.**

Gazel başlığı altında şairin iki gazeli birbirine karıştırılmıştır.

1 Bākī: *Dīvān*: G. 107/1.

tāze: lāle.

2 Bākī: *Dīvān*: G. 108/4.

siyāhuñ: ḥayālī.

3 Bākī: *Dīvān*: G. 107/3.

'aynuma: 'aynuña.

4 Bākī: *Dīvān*: G. 107/4.

yētiştise: erişdiyse.

628. **Beyt.**

"Allah daha iyi bilir."

629.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Nice ʔoyınca görem sen gül-i nāzük-bedeni
Kendü kirpigüm olupdur baña gözüm diken
2. Çıkmasun āhum odı ağzımı açdurma benüm
Yağmasun sūz-ı derūnum seni söyletme beni
3. Dest-gīr ol beni ayakda koma sulṭānum
Böyle ḥāk etme igende yoluña cān vēreni
4. Ney gibi bağrum deldüñ komaduñ nāle kılam
Ne imişsin neye uğramışam eyvāh beni
5. Şerbet-i vaşluñ erişmezse olur ḥaste gönül
Döyemez cevrine şāhum seven ölsün mi seni

630.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Şalın servi gibi 'azm-i gülistān eyle sulṭānum
Bahār eyyāmıdır gülzārı seyrān eyle sulṭānum
2. Öñince murğ-ı dil çāker Ḥudā-yı lem-yezel rehber
Yüzüñ aydur perī-peyker ki pinhān eyle sulṭānum
3. Cemālūñ āfitābından felek ditrer ḥicābından
Baña la'lūñ şarābından bir iḥsān eyle sulṭānum
4. Benüm rūḥ-ı revānumsın benüm cismümde cānumsın
Benüm şāh-ı cihānumsın gel iz'ān eyle sulṭānum

629. 35a. Kemāl Pāşāzāde.

Bu gazeldeki beyitlerin sırası divana göre farklıdır ve yazmada beyitler eksiktir.

İbn-i Kemāl: *Dīvān*: G. 344.

3 İbn-i Kemāl: *Dīvān*: G. 344/4.

Dest-gīr ol beni ayakda koma sulṭānum: Beni sāyeñ gibi ey serv-kaḍ ayakda koma.

4 İbn-i Kemāl: *Dīvān*: G. 344/3.

deldüñ: delüñ; eyvāh: ey vāy.

630. 35a. Mecnūnī. [Gazel]

5. Bugün **Mecnūnī** bī-çāre gezer kūyında āvāre
Şakın meyl étme ağıyāra meded ẓan eyle sulṭānum

631.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ṭabībüm gördü kim ben ḥastesine yok-durur şıḥḥat
Ki nabzum el uciyla tutduğına ol-durur ḥikmet

632.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ḥamdüli'llah yüzüme bakdı efendüm gülerek
Neme yétmez bu sa'adet daḥı baña ne gerek

633.

Mef'ülü mefā'ilün mef'ülü fe'ülün

Hezec - - + / + - - - / - - + / + - -

Ben eger zevḳ-i vişālünle ölürsem
Öldür beni bir daḥı dünyāya gelirsem

634.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Èy ecel ger cān alursan var raḳībün cānın al
Hem senün işün biter hem ḥayli minnetdür baña

631. 35a.

632. 35b. Hüve'l-'Azīzü'l-Ġaniyyü'r-Raḥīm.

633. 35b. Beyt.

634. 35b. Beyt.

635.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ben öldüm kaldı gönlüm sende dāğ-ı asretün tende
Zarūrī ayrılık düşdi senün sende benüm bende

636.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Vermesün att-ı ruhuñ āyīne-i albe keder
Ol ğubārı oma mir'āt-ı 'izāruñdan gider

637.

Mef'ulü mefā'ilün mef'ulü mefā'ilün

Hezec - - + / + - - - / - - + / + - - -

1. Her dem yüregüm zaħmın la'lün neme ğın eyler
Ol rūḥ-ı ayāt-efzā bilsem neme kın eyler
2. Akdıkça gözüm yaşı yārin bitirür mihrin
Bu kâ'idedür zîrā olsa nem ekin eyler
3. Kūyuñda seḥer nālān ne'tdügüm şorarsın
Sen şāhı uyarmağa çaldum nemekī neyler
4. Yād-ı leb-i dilberle sāğar-durur eglencem
Sāķī beni bu āḥir mey-ḥāne-mekīn eyler
5. Şi'rinde **Kelīmī** yād étmezse n'ola sükker
La'l-i leb-i dilberdür ḥelvā nemeki neyler

635. 35b. **Beyt.**

636. 35b. **Beyt.**

637. 35b. **Kelīmī Gazel.**

638.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Bir günāh eden kişi biñ kerre āh etmek gerek

Bir günāhum yok dirīgā biñ gün āhum var benüm

639.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Vefādan ben elüm [çekdüm] cefādan çek elin sende

Getür göñlümi al 'ışkuñ senüñ sende benüm bende

640.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Geçüpdür cānuma tır-i belā zāhirde yārem yok
Meded bir derde uğradum ölümünden ğayrı çārem yok
2. Gözüm yaşına rahm edüp yüzüme bakmaz ol meh-rū
Düşüpdür yılduzum var ise yanında sitārem yok
3. Cihānda yılduzum yokdur kaçan kim ey hilāl-ebrū
Yanumda sen güneş yüzli nigār-ı māh-pārem yok
4. Gece gündüz hemān zülf ü ruħuñ fikridür eglencem
Hudā hākkı cihān mülkinde dahı ağ u karam yok
5. Ne bilsün **Hayretī** derd-i derūnumdan tabībüm kim
Geçüpdür cānuma tır-i belā zāhirde yāram yok

638. 35b.

639. 35b.

640. 36a. **Hayretī Gāzel.**
Hayretī: *Dīvān*: G. 192.

1 uğradum: düşdüm.

641.

Fā'ilātün mefā'ilün fā'ilātün mefā'ilün

Hafif - + - - / + - + - / - + - - / + - + -

Müşkîl odur ki dil-rübā tıfl ola dil-sitān ola

‘Āşık-ı zār u mübtelā pîr ola nātüvān ola

642.

Fā'ilātün mefā'ilün fā'ilātün mefā'ilün

Hafif - + - - / + - + - / - + - - / + - + -

Müşkîl odur ki bu gönül mā'il-i nev-civān ola

Yār ise ‘izz ü nāz ile şūh ola bî-āmān ola

643.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

Derd-mendem ‘āşıkam bî-çāre miskîn ü ğarīb

Hāl-i hod meşrūh-ğüftem vakt-i lutfet ey tabīb

644.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + - -

Benüm [ki hep] saña-durur maḥabbetüm ezeli

Be-Ḥaḳḳ-ı çār Muhammed be-Ḥaḳḳ-ı çār ‘Alī

645.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + - -

Ḳanda kim bir ḳaşı miḥrāb ola gün gibi ‘ayān

Gözlerüm ol yañadur ḳible-nümā gibi hemān

-
641. 36a. **Bākī.**
Bākī: *Dīvān*: G. 404/1.
odur kim: imiş ki.
642. 36a. **Beyt.**
643. 36a. **Beyt.**
“Ey doktor, durumum açıklanmış, güzellik vakti.”
644. 36a. **Beyt.**
645. 36a. **Beyt.**

646.

Müstef'ilün müstef'ilün mefā'ilü n mefā'ilü n

--+-/-+--/+---/+---

Bād-ı şabā zülfün ıarar mu'anber şāneden şoñra
'Āşıqlaruñ göñlin alursın ammā kim neden şoñra

647.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec +--- / +--- / +--- / +---

Saña bir söz dèmek göñlüm diler ammā hicābum var
Baña bir şeftālū vèr de saña şoñra cevābum var

648.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel -+-- / -+-- / -+-- / -+-

Ben Hudāmı bir bilürem bir Hudādur sevdüğüm
Ben Muḥammed ümmetiyem Muştafādur sevdüğüm

649.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec +--- / +--- / +--

Raķīb ağladı bir kerre yanumda
Gözüñ çıkşun dèyü alkışlar ètdüm

650.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel ++-- / ++-- / ++-- / ++-

Dün gece ḥālet-i nez' içre buluşdum ecele
Dèdüm Allāhı seversen baña ètme 'acele

646. 36a.

647. 36b. Beyt.

648. 36b. Beyt.

649. 36b. Beyt.

650. 36b. Beyt.

651.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Kazarsan düşmenüñ düşmek için çāh

O düşmez sen düşersin aña nā-gāh

652.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

İki nesne harāb eder cihānı

Yemenüñ kahvesi Rūmuñ duḥānı

653.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

İki nefer kişi yakdı cihānı

Kölenüñ soylusu Türküñ 'avāmı

654.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Yine göm gök dere batmış çıka geldi çemene

Nev-bahār erdi dēyü vērde haberler sünbül

655.

Mef'ulü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Açtım metā'-ı rāzumı bir terzi dilbere

Çok ölçdü biçdi gördi [ki] çıkmaz tegelledi

651. 36b. Beyt.

652. 36b. Beyt.

653. 36b. Beyt.

654. 36b. Beyt.

655. 36b. Beyt.

Yazmadaki dildārına kelimesi, vezin gereği dilbere okundu.

656.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ëtme malını telef zabt eyle muhkem şakla pek
Düşmene kalursa kalsun dost muhtâc olma tek

657.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Yüzine bakmağ-ıla nefse kanâ'at gelmez
Odaya gel behey âfet saña derdüm dökeyüm

658.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ṭotalum 'âşıkuñam dêmege dutmaz yüzüm
Bakışumdan aña bārī a benüm iki gözüm

659.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Sañadur göñlümüñ meyli sözüm hep dā'imā birdür
Cihānda rüz ü şeb maqşūd hemān sensin Hudā birdür
2. Baña êtdüklerüñ cevri senüñle söyleşem bir bir
O dergāh-ı mu'allāda ki şāh-ıla gedā birdür

656. 36b. Beyt.

657. 37a.

658. 37a. Beyt.

659. 37a. Kıt'a.

660.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / --

Güle güş etdüremez zārını bülbul iñler

Varaḡ-ı mihr ü vefāyı kim oḡur kim diñler

661.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / --

1. Yāra te'sīr ède mi nāle vü āhum bilmem

Baňa gün göstere mi baḡt-ı siyāhum bilmem

2. Şeb-i tārīk-i firāḡ içre ḡoyup gitdi beni

Yine teşrīf ède mi ol yüzi māhum bilemem

662.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + -- / - + -- / - + -- / - + -

Levḡe baḡdum ibtidā raḡmet yazılmış 'āşiye

Anuñ-iḡün ben-daḡı 'ālemde 'işyān eyledüm

663.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

Ḥased-i ḡalb-i 'adū luḡf ile zā'il olmaz

Ḥalbde muzmer olan āteşe āb ètmez eşer

660. 37a. Beyt.

661. 37a. Kıt'a.

662. 37a. Beyt.

663. 37a. Beyt.

664.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Çü gül raḥm eylemez āşüftesine
Anuñ-çün 'ömri varmaz heftesine

665.

Ra'nā ra'nā gezer ol māh
Bir ḥüsne kim *tevekkeltü* 'alāllāh

666.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Dār-ı dünyā deli göñlüm gibi vīrān olsa
Ne cihān olsa ne cān olsa ne cānān olsa
Kāşkī sevdiğümi sevse ḳamu ḥalk-ı cihān
Bir gedā cümle cihān ḥalkına sulṭān olsa

667.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Dil alsa gördigüñ demde dil-ārāda kemāl olsa
Murādın añlasa dildār 'ālemde ehl-i ḥāl olsa

664. 37a. **Beyt.**

665. 37a.
Ḥūd, 11/56. "Allah'a dayandım."
Vezin yok.

666. 37b. **Yahyā.**
Taşlıcalı Yahyā Bey: *Dīvān*: G. 386/1-2.
cānān: hicrān.

667. 37b. **Beyit.**
Bir gedā cümle cihān ḥalkına sulṭān olsa: Sözüümüz cümle hemān kışsa-i cānān olsa.

668.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Belürmez hüsnuñe karşı çerāğ-ı şubh-dem-i **Fevrî**

Ne deñlü fer vère hurşid öniñde şem' aña **Fevrî**

669.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Halâş olmak ne mümkün bir gönül kim mübtelâ olsa

Alınmaz 'ışk elinden iki 'âlem bir yaña olsa

670.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ka'be-i Beytü'l Haremdür turre-i tarrârın öp
Dâne-i tesbîh-i cāndur hâl-i 'anber-bârın öp
2. Eşigine secde kıl kim kıble-gâh-ı rûhdur
Ka'bedür kuyın tavâf eyle der ü dîvârın öp
3. İki 'âlem naşsını ehl-i şafāya gösterür
Cân u dil mir'âtıdur âyîne-i ruhsârın öp
4. Yüzine sür yüzüñ ey bî-dil du'â-yı nûrdur
Âyet-i rahmetdür ey miskîn haţ-ı jengârın öp
5. Acı diller vèrübem **Emrîye** cân vèrsün demiş
Hey ne şîrîn söylemiş la'l-i şeker-güftârın öp

668. 37b. **Bâkî**.
Bu beyit Bâkî Dîvân'ında yok.

669. 37b. **Şem'î**.
Şem'î: *Dîvân*: G. 142/1.

670. 37b. **Gazel-i Emrî**.
Emrî: *Dîvân*: G. 57/1.
Ka'be-i: Perde-i.

671.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Bu leṭāfetle seni kim ki göre 'aqlı gider
'Āşıkuñ neylesün ey pādīseh-i devrānum
2. Bilürem ḥaddümi kul olmağa lāyık degülem
İhtiyār elde degül neyleyeyin sulṭānum

672.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Göz görüp sevdi göñül şabr ise kılmaz cānum
Bir ben öldüğüm için neyleyeyin sulṭānum

673.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Deme ağyāra luṭf etsem nihānī ṭoyıranı
Olur iz nihānī 'āşıka ilhām-ı rabbānī

674.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Ögerseñ ög şarāb-ı dil-güşāyı
Ki bir tutar kamu yoḥsul u bāyı

671. 38a. Kıt'a.
672. 38a. Şabri.
Bu beyit Şabri Dīvânında yok.
673. 38a.
674. 38a. Necātî Beg.
Bu beyit Necātî Beg Dīvân'ında yok.

675.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Baña her dem/çeker hançer/döker kanum/o meh-päre
Çeker hançer/keser na'lı/içer şerha/dil ü zāre
2. Döker kanum/içer şerha/yağar dāğı/urur yāre
O meh-päre/dil ü zāre/urur yāre/nedür çāre

676.

Fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + -- / + + -- / --

Yüz cefā görsem ey şanem senden
Bunu sürdür kim uşanam senden

677.

Fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + -- / + + -- / --

Ṭālī'ümdür seni vefāsuz eden
Yen anı şanma kim şanam senden

678.

Fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + -- / + + -- / --

Bir dem olmaz ki bābum olmayaduk
Dīn edindüm şudeñlü yārāne

675. 38b. Kıta'-i Çār Ender Çār.

676. 38b. Hüsrev.

677. 38b.

678. 38b. Kıta'.

679.

Fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / - -

Şehriyâr-ı diyâr-ı fakır oldum

Nevbetüm çalınur faķirâne

680.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Demek anuñ ki kıoya dâr-ı cihânda bir eşer

Eşeri olmayanuñ gör ki yerinde yel eser

681.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Geh göçer gonceye şeydâ geh olur nâle-i gül

Daldan dala konar çalı kuşudur bülbül

682.

Mef'ülü fâ'ilātü mefâ'ilü fâ'ilün

Muzari' - - + / - - + + / + - - + / - - +

Çekmek ne idi cevruñi ağyâruñ olmasa

Ëy gül nazirüñ olmaz idi hâruñ olmasa

683.

Yâr ile ağyârı görmekden yakılup bir yaña gitmek yegdür

Izdırâb-ı gama düşmekten ihtiyâr-ı sefer etmek yegdür

679. 38b.

680. 38b. **Beyt.**

681. 38b.

682. 38b.

683. 38b.

Vezin yok.

684.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

Zāhid sebeblidür elüñ ammā ki 'āşıka
Zülfiyle bağlamak gerek öldürdü ey teb

685.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Seni taşra çıkarınca kılca kaldı cānumuz
Hey şultān kerem bize çıkışmaz bu çıkış

686.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Çekerken cām-ı mey şundum gelüp nüş etdi āfet
Gelince böyle gelse kişinüñ ayağına devlet

687.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

'Aks-i hüsñ göricek āyīnede açtı gözin
Geldi rīşüm dēyü mātemler edüp yoldı yüzün

688.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ṭutuşdı ol kıl oğlunuñ ruḥ-ı pür tābına dünyā
O çokdan böyle yāluñ yüzlü çokdan oldu peydā

-
684. 39a.
685. 39a.
686. 39a.
687. 39a.
688. 39a.

689.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

Öldürmeyince meh-rū vefā étmezin demiş

Ger eylerse meh-rū vefā öldürün beni

690.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Ağzuma vèrdi nihānca lebin cānānum

Duya ağyār déyü ağzuma güldi hānum

691.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Yār ile ağyārı görmekten ölüm yègdür baña

Ëy ecel şimdeñ-gerü *ehlen ve sehlen* merhabā

692.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Nisā hakkında sultānū'l-nesebīn

Demişdür *nākıṣātu'l-aqli ve'd-dīn*

693.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Dèdüm ki elün vèr süreyüm yüzine bir dem

Ol ğonce-dehen güldi dèdi öpmege vèrmem

689. 39a.

690. 39a.

691. 39a.

692. 39b. **Ḥamdī.**

“Kadınların aklı ve dinleri eksiktir.”

693. 39b. **‘Arşī.**

694.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

Yārūñ behişt-i kūyı yêter çünki âdeme
Firdevs olursa yeri 'adūnuñ cehenneme

695.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

Mir'āta bakma bir iki gün eyle tecrübe
Şabr eylemek firākuña müşkil degül midür

696.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Degül hāl muğber gerden-i sīmīn-i dilberde
Şarılmış boynına hayretle hindū-yı siyeh cerde

697.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Biter niyāz êtdikçe būs-ı la'l-i handānın vèrür
Dil-rübā müşfik olunca 'āşıkā cānın vèrür

698.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Gerçi 'āşık dilber-i hoş-meşrebe cānın vèrür
Zāhidüñ gör hırşını kim bulsa imānuñ vèrür

694. 39b. Nev'î.
Nev'î: *Dīvān*: G. 440/1.
695. 39b.
696. 39b. İzārî.
697. 39b.
698. 39b.

699.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

‘Aceb bilmem nedür cürmüm baña yār olmadı gerdün

Nedendür bilmem ‘ālemde bir dem olmazam memnün

700.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Cānāna dēdüm ney gibi bağrum delinüpdür

Nāz ile dēdi bağı delinmiş neye dērler

701.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Vefādan ben elem buldum cefādan çek elin sen de

Getür gönlüm al ‘ışkın senüñ sen de benüm ben de

702.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ḥayyiz ü māçine gidenler geldiler sağ esen

Ol benüm dīvāne gönlüm kaldı zülf-i yārda

703.

Mef'ülü mefā'ilün mef'ülü fe'ülün

Hezec - - + / + - - - / - - + / + - -

Gāh zülfin uzatur gāh nihāl-i qaddün

Daldan dala konar murğ-ı dil-i nālānum

699. 39b.

700. 39b.

701. 40a.

702. 40a.

703. 40a.

704.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - -

Neler çeker gözüm nerdbān-ı 'ışkuñda
Çıkınca kaşr-ı vişāle kadem kadem 'āşık

705.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Seni gözden göñülde ben çıkarmam ey gözüm nūr
Ne var ne de ferāmūş etme aña gāhī bu mehcūr

706.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlü

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Ey dīde ciger kanını tırmaz azarsın
Beñzer ki yine yāra yeñi nāme yazarsın

707.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ne yere 'azm-i hümāyün edersin ola şehā
Nesīm-i şubh-ı sa'ādet yolında yoldāşuñ

708.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Cebhesi üzre mu'aqqad görünür rişte-i mū
Nāme-i hüsn ü cemāl evveline yazmış hū

-
704. 40a.
İkinci mısradaki vezin bozuk.
705. 40a. **Reşīd Efendi.**
706. 40a. **Ṭālī.**
707. 40a. **Bākī.**
Bu beyit Bākī Dīvān'ında yok.
708. 40a. **Beyt.**

709.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Öpmek istedigüm müzesinüñ kebkebidür

Kimse dış koyuramaz aña demir leblebidür

710.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Döndüm o pehlüvāna ki alan zerümi yok

Çaldum bu tehīgāhda zīrā ki kitābsuz

711.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ne mümkün seyr-i bāğ ey Yūsuf-ı gül-pīrehen sensüz

Olur 'işret serāy-ı gülsitān-ı beytü'l-ḥazen sensüz

712.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Eger bāğ-ı cināna zıll-ı tūbā olsa sultānum

Gerekmez şahın-ı gülşen sāye-i serv-i çemen sensüz

713.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

1. Sāye-veş ḥāk-i pāyına düşdüm

Elüm al gün gibi ayakda koma

709. 40a. Sa'dī Efendi.

710. 40b. Li-^cĀşım Çelebi.

711. 40b. Sām'ī.

712. 40b.

713. 40b. Kıt'a.

2. Eski bendeñ qadīmī çākerüñem
N'ola gelsem tapuña luṭfuñ uma

714.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Seni bu deñlü yaqınca güneş ey mäh-liqā
O zavallu güneşi sen ne qadar yaqduñ ola

715.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Sīneye çekdüm o nāzūk bedenüñ sīnesin
Dāğ-ı 'ışkuñ bu gece tazeledüm penbesin

716.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

Ne dilde şabr u şekīb ü ne serde qaldı dimāğ
Bizi bu şekle koyan 'ışk-ıla hevāmuzdur

717.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Bī-tekellūf açılurmuş 'āşık-ı şeydāsına
Ol şeh-i hüsnüñ 'aceb zībā imiş tenhālığı

714. 40b.
715. 40b. Sāmī.
716. 40b. Sāmī.
717. 40b. Riyāzī.

718.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Eşkümüz dānelerin hāk-i ümīde saçduk

Görelüm ey dil-i sevdā-zede iş bitmededür

719.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Mużari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Yansun şerār-ı âteş-i ğamla vücūdumuz

A'dā gözini kör ede şāyed ki dūdumuz

720.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Yār ile haşr olmağa bir çāre yokdur āh kim

Bahtumuñ kıldı şabāh-ı haşra bīdār olmaya

721.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Vērdüm ümīd-i vişāl-ile göñül cānāne

Ğonce şundum o şeh-i 'āleme dervīş-āne

722.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

718. 40b. **Rūhī.**

Rūhī: *Dīvān*: G. 184/2.

719. 41a. **Rūhī Bağdādī.**

Bu beyit Rūhī Dīvān'ında yok.

720. 41a. **Cevrī.**

Bu beyit Cevrī Dīvān'ında yok.

721. 41a. **Hişālī.**

Bu beyit Hişālī Dīvān'ında yok.

722. 41a. **Rüşdī.**

Bu beyit Hasan Rüşdī Dīvān'ında yok.

Ne yerde bir şanemi görse secde etmededür
Göñül dedükleri kâfir midür nedür bilmem

723.

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Żabṭ-ı âh eylemedür 'âşıka evvel çäre
Ben ise âhsuz ârām edemem âh meded

724.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ḳanı ḥāk-i rehūñ âh-ıla berbād êtdügüm demler
Añılmaz mı ser-i küyında feryād êtdügüm demler

725.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Vêrürse rüzigār el yolda bilsen ḥākīde ammā
Varursañ benden evvel yāre èy dil çok selām eyle

726.

Fe'ilâtün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

Sergüzeşt-i di-i perişānum
Dèyeyin ḥāk-i pāya sulṭānum

723. 41a. Nef'î.
Nef'î: *Dīvān*: G. 28/3.

724. 41a. Sırrî.
Sırrî: *Dīvān*: G. 42/1.

725. 41a. Hişālî.
Bu beyit Hişālî *Dīvān*'ında yok.

726. 41a. Faşîḥ.
Bu beyit Faşîḥ *Dīvān*'ında yok.

727.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafîf + + - - / + - + - / + + -

Saña mihr-i maḥabbetüm èy mäh

Bil şamīmü'l-ḥulūşdur billāh

728.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Ta'rîf-i müdde'îye ne ḥācet o serkeşi

Uşşāk-ı bî-nevā anı gāyet güzel bilür

729.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

Tenezzül eyle gözüm nûrî èy ciger kûşem

Ki ḥün-ı dîde vü dilden mey ü kebābum var

730.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Hünkâr şehre geldi dèyü seyre çıkdılar

Her kûşe meh-liḳā ṭolu ḥünkāra kim baḳar

727. 41a.
"Sana olan sevgim billah kalptendir."

728. 41a. **Sā'î.**

729. 41a. **Faşîh.**
Faşîh: *Dîvân*: G. 70/2.
èy: gel.

730. 41b. **Behiştî.**
Behiştî: *Dîvân*: G. 166/2.
meh-liḳā: dil-rübā.

731.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

Hübân-ı Sitanbula yetişmez yine **Vecdî**

Bezîl étmege sermāye-i Kārūn ele girse

732.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

‘Adūlar kışşa-i ‘ışkum ‘acā’ib dāsītān étmiş

Ki **Sābit** pīrlükde bir güzel sevmiş fülān étmiş

733.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

Vërdüm şu pīrlükde görüñ haşb-ı hālūmi

Bir genç berberüñ eline ak şaçalumı

734.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

Zāhid şeherden inleyerek geldi meclise

Eksük midür yā **Sābit**-i nā-şāda bir maraz

731. 41b. **Vecdî**.
Vecdî: *Dīvānçe*: G. 61/7.

732. 41b. **Sābit**.
Sābit: *Dīvān*: E. 78.
güzel: cevān.

733. 41b. **Sābit**.
Sābit: *Dīvān*: E. 103.
şu: bu.

734. 41b. **Sābit**.
Sābit: *Dīvān*: G. 174/5.

735.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

Ak şade ile yâri görüp 'âşık-ı miskîn

Ol şevkle astâra şarıldı beze miskîn

736.

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

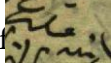
Edüp ol gönceden ümîd-i vefâ bülbül-i dil

Güş urup her tarafa taze haberler gözedür

737.

?

?

Vaktidir ol lutf ihtimām

Kim demişlerdür *ve ma'l- ihsâne illā bi't-tamām*

738.

Fe'ilâtün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + -- / + - + - / + + -

Diline dâğ-ı 'ışkı ben kıomadum

Seni bal mumlarıyla okumadum

-
735. 41b. **Şâbit.**
Şâbit: *Dīvân*: G. 253/1.
ol şevkle: cân vèrdi vü.
736. 41b. **Rûhî.**
Rûhî: *Dīvân*: G. 344/5.
urup: edüp.
737. 41b. **Beyt.**
738. 41b.

739.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

Kimse bilmezse hele ben bilürem

Ne kumaş olduğin belā-yı firāk

740.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Tīr-i ser-tīz-i müjeñ tīr ü teberden tīzdür

Tīzdür tīr ü teber ammā müjeñ ser-tīzdür

741.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

Budur du'āsı saña subḥ u şām **Yahyānuñ**

Seni şafāda vü bed-ḥ'āhuñı cefāda görem

742.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + -

Bādeñi bu sāğar-ı zerrinden

Nüş ede erbāb-ı ṭab'-ı şāfiye

743.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + -

Dest-ber-sīne édüp ta'zīm için

Ehl-i meclis dēr ki şaḥḥan āfiye

739. 41b.

740. 41b.

741. 42a. **Yahyā.**

Şeyḥülislām Yahyā: *Dīvān*: G. 240/5.

subḥ u şām: rüz u şeb.

742. 42a. **Ferīdün Çelebi.**

743. 42a.

744.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

Kaşr-ı vaşl-ı cevāna ey 'āşık

Bir uğurdan hücum eden yıkılır

745.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

Bu meşel iller içre pek meşhūr

Nerdbāna ayak ayak çıkılır

746.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Turna edelüm zevk ü şafā böyle dem olmaz

Dilber çok olur sencileyin gonce-fem olmaz

747.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

'Āşık geçinür gerçi saña her gören ammā

Ḳadri gibi bir 'āşık-ı sābit-ḳadem olmaz

748.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Bu gülşende benüm bülbül gibi zār olduğum kaldı

Güle yok dest-res āzürde-i hār olduğum kaldı

744. 42a. [Veysi]
Yazmadaki vişāl kelimesi, vezin gereği vaşl okundu.

745. 42a.

746. 42a. Ḳadiri.

747. 42a.

748. 42a. Ḳıṭ'a.

2. Müyesser olmadı bir kerre pāyuñ öpmek ol şāhuñ
Hemān pāmāl-ı aġyār-ı cefākār olduğum ƣaldı

749.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Mużari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

Seyr ü cemāl-i dilber-i ƣannāza 'āşıkam

Ƣarz-ı nigāh-ı çeşm-i füsünsāza 'āşıkam

750.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

Berş ü afyon u ƣahveden ġayrı

Neşve-i keyf-i dil-küşā bilmem

751.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Dil-i ġam-ı dīdeme fikr-i ruĥ-ı fikr-i dilber düşdi

Aya şan pertev-i ģurşīd-i münevver düşdi

752.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Mest iken yāra dilā ġaflet edersin yoĥsa

'Arz-ı ĥāl eylemege yāra ne yerler düşdi

749. 42a.
750. 42a. Mīrī.
751. 42b.
752. 42b.

753.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Åşınalık ezelidür aramızda çünkü

Bakma ey şah-ı cihân bendeñe bigâne gibi

754.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Hañcer getirür dāmeni altında o müjgān

Söyleñ dil-i şad-pāreye olsun hāzer üzre

755.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Sīmīn-bedeni havzamüşābih kaddi serve

Zer hañceri bir āb-ı revāndur kemer üzre

756.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ol büt-i 'ālī-cenāb u serkeşüñ bilmez miyüm

El erişmez vaşlına ammā ki āh ister gönül

757.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Ğam-ı firāk-ıla ten şol kadar nizār oldı

Vişāle taķatümüz yok hayāle müştākuz

753. 42b. **Mezākī.**

Bu beyit Mezākī Dīvān'ında yok.

754. 42b. **Şeyhī.**

Bu beyit Şeyhī Dīvān'ında yok.

755. 42b.

756. 42b. **Vecdī.**

Vecdī: *Dīvānçe*: G. 35/6.

757. 42b. **Ķıţ'a.**

2. Hārāretin ēyü çekdük firāk günlerinüñ
Zīyāde teşneyüz āb-ı vişāle müştākuz

758.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Seyre teşrīfün umarlar o gül-i ra'nānuñ
Seyre çıkmazsa 'aceb seyri çıkar yārānuñ

759.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

Nice kılsun namāzı ehl-i hevā
Abdestün yerinde yeller eser

760.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Gülşende eger meclise gitmek hevesiyle
Āvārelerüz gibi yābāna bakarsıñ

761.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Seyr ü cemāl-i dilber-i şānnāza 'āşıkam
Tarz-ı nigāh-ı çeşm-i füsünsāza 'āşıkam

758. 42b. **Beyt.**

759. 42b.

760. 42b. **Bahāyī Efendi.**

Bu beyit Bahāyī Dīvān'ında yok.

761. 43a.

762.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Mużari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

Germ-i ihtilāṭ-ı nāz ü niyāz olsa dil n'ola

Dilber niyāza mā'il ü ben nāza 'āşıkam

763.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Kākülün 'ādet-gīr-i şabr u sükün olmak neden

Ġamze-i maḥmūrı hūn-i derūn olmak neden

2. Olmuş-iken gerdişinden neşve-yāb erbāb-ı dil

Kāse-i mīnāsı çarḥuñ ser-nigūn olmak neden

764.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Duḥānı içmege şanmañ ki berg-i lüle lāzımdur

Efendi meclise bir ğonce-fem hoşbū da lāzımdur

765.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Ġonce-āsā gele kat kat ele mektūblaruñ

Ben olam bir varaḳa ey gül-i ḥandān müştāk

762. 43a.

763. 43a. Kıt'a.

764. 43a.

765. 43a.

766.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Hoş mısız billāh şafā-yı ber-murād eyler misiz

Sākīn-i peygūle-i hicrānı yād eyler misiz

767.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Kemāl-i lezzetinden ol leb-i la'l-i şeker-bāruñ

Çamış helvāsına dönmiş çubuk ağzında dildāruñ

768.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Ol ser-tırāşa bende olur sīnesin gören

Çor naçd-i cānuñ üstine āyīnesin gören

769.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Cān haste ten şikeste göñül bī-çarār ise

Ölsem terahhum eylemez o şīve-kār ise

770.

Fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / - -

Çalemüñ kıl berekātına nazar

Akmaz ise hele bārī şamlar

766. 43a. **Beyt.**

767. 43a. **Şābit.**

Bu beyit Şābit Dīvān'ında yok.

768. 43a. **El-Nābī Efendi.**

Bu beyit Nābī Dīvān'ında yok.

769. 43a. **Beyt.**

770. 43a.

771.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Umaram mektūbumı işāl éde minnā ileyh
Hāzret-i Ma'rūf-ı Kerhī raḥmetullāhi 'aleyh

772.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Vā'iz çıkarsa kürsiye her cum'a ğam degül
Ammā bolayki luṭf éde bayrama çıkmaya

773.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Gözümüñ penceresin defne emr eyledi şer'
Ki nigāruñ ḥarem-i ḥüsnine qarşudur bu

774.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Dür étdi felek gerçi kapuñdan beni ammā
El-ḳalbu 'alā bābıke leylen ve nehārā

775.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Merhem-i luṭf-ı Hudā ola meger dermānum
Çāre-sāz olmadı zaḥm-ı dile ğayrı merhem

771. 43a.

772. 43b. **Bākī.**
Bākī: *Dīvān*: G. 474/3.

773. 43b. **Beyt.**

774. 43b. **Beyt.**
"Kalbim gece ve gündüz kapındadır."

775. 43b. **Beyt.**

776.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / --

Vākı'a 'ālem-i rü'yāda o meh-sīmāyı

Hele bir kerre çeken sīneye kem düş görmez

777.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

Cūyı bardağda dēmişler gemiyi kâ'ğıdda

Bizden evvel bu cihān seyrin eden ehl-i vuķūf

778.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

'Ālem-i berri koyup baħr hevāsından gelür

Bū 'Ālī olsa eger 'aqlına idrākine yuf

779.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ki ben kıanda edā-yı medħ-i sulṭān-ı cihān kıanda

Niçün ḥaddüm bilüp mühr-i sükūt urmam dehān üzre

780.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Hemīşe 'avn-i Ḥaķ olup nigeħdār

Murāduñ üzre dönsün çarħ-ı devvār

776. 43b. Beyt.

777. 43b. Li-Yetīm 'Ālī Çelebi.

778. 43b.

779. 43b. Beyt.

780. 43b. Beyt.

781.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / --

Şanemā olma şaķın ķal'a-i hūsne mağrūr

Ki gelüp leşker-i haṭṭuñ anı vīrān eyler

782.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + --- / + --- / + ---

Zene meyl eyleme ziyānı çokdur

Ķarısañ dünyā gibi raħmı yokdur

783.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + -- / + - + - / + + -

Ger ķamer māder olsa şems peder

Doğmaya bir senüñ gibi aħter

784.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Haṭṭuñ geldükde ruhsārında artar tāzelük terlik

Berāt ile vērilmış gibi şāhum saña dilberlik

785.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

Haṭṭ-ber-āverde olan tāze dem-i vuşlatda

Başķa bir zevķ vērir geçdi zamānum dēr señ

781. 43b. **Beyt.**

782. 43b.

783. 43b.

784. 44a.

785. 44a. **Nābī.**

Bu beyit Nābī Dīvān'ında yok.

786.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Her derd ü ğamuñ 'ākıbeti hayr olacağdur

Elbette şöñ her elemüñ hayr olacağdur

787.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Çanda bir ğam yārsun kalsa benümle yār olur

Bir belā kim şāhibi bulmaz baña ğam-ğār olur

788.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Geh esīr-i kākül ü geh mübtelā-yı zülf-i dost

Eksük olmaz gerden dilden kemend-i rüzīgār

789.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ëtse bahtum bir mehe ta'līm ü āşüb u fiten

Yalnız baña [belā] olmaz belā-yı şehir olur

790.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Aldılar ol şem'-i bezm-ārāyı ağıyār ortaya

Zāhir oldı nükte-i lā-hayra illā fi'l-vasaṭ

786. 44a. **Beyt.**

787. 44a. **Beyt.**

788. 44a. **Beyt.**

789. 44a. İkinci mısradaki vezin bozuk.

790. 44a.

“Hayır ancak ortadur.”

791.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Kerem kıl kesme sāķī iltifātuñ bī-nevālardan

Elinden geldügi hayrı dirīg étme cüdālardan

792.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Esīr-i ğurbetüz bizden özge āşināmuz yok

Ayağuñ kesme başuñ-çün bizüm miħnet-serālardan

Şabā kūyuñda dildāruñ nedür bī-çāreler hālī

Bizüm yerden gelürseñ bir haber vēr āşinālardan

793.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Bir güzeller şāhına dil mübtelā oldu cedīd
Ḳadd-i mevzūnı vērür her dem kıyāmetden nüvīd
2. Ğamze-i tiĝ-i nigāhı 'āşıķa vërmez amān
Ḳorķaram ol dilber-i kāfir beni eyler şehīd

794.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ey beni hāķ eyleyen ğudretle Ḥallāķü'l-mu'īd
Rūz u şeb efķār-ı mātemle ğamum oldu mezīd

791. 44a. **Fuzūlī.**
Fuzūlī: *Dīvān*: G. 215/1.
cüdālardan: gedālardan.

792. 44a. **[Fuzūlī]**
Fuzūlī: *Dīvān*: G. 215/2-3
bizden: biz senden.
bī-çāreler: üftādeler.

793. 44b. **Ḳıtt'a.**

794. 44b. **Ḳıtt'a. Hecrī**
Bu kıta Hecrī *Dīvān*'ında yok.

2. Biñ bir ismüñ hürmetine merhamet et kıl meded
Kaldı bu **Hecrî** kuluñ girdāb-ı ğamda nā-ümīd

795.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Yaratmış bir güzel Hallāk-ı Yezdān
Şadedür cism-i pākı ismi 'Osmān

796.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Münevver etdi el-ḥaḳ kā'inātı şu'le-i ānı
Sezādur beñzedürsem āfitāba rū-yı cānānı
2. 'Aceb şüret ki ḥalk etmiş cenāb-ı kibriyā Ḥaḳḳā
Naẓīri gelmemiş dehre görüñ bu şun'-ı Raḥmānı
3. Te'āla'llāh zihī ḥālīḳ-durur ol Ḥazret-i Feyyāz
Verüpdür ḥüsn-i Yūsufdan aña mir'āt-ı pīşānī
4. Kōmaz elden gedālar dāmen-i pākin anuñ bir dem
Umarlar mülk-i ḥüsnüñ Hüsrevden luṭf u iḥsānı
5. Çekilmiş kuḥl-ı kudret **Hecriyā** ketm ü 'ademden tā
Görenler mest ü şeydā olsa tañ mı çeşm-i Osmānı

797.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

İlāhī 'izzetüñ ḥaḳḳı-çün olsun

Mu'ammer eyle sen Osmān Ağayı

795. 44b. **Kıt'a.**

İkinci beyti yazmada yoktur.

796. 44b. **Nev-güfte-i Hecrî.** [Gazel]

Bu gazel Hecrî Dīvān'ında yok.

797. 44b. **Velehu.**

798.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Durunca kaçır-ı eyvānı semānuñ

Mu'azzez eyleye Hāḫ beyne'l-aḫrān

799.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Hān eder Ruma vü Fağfūra vü Hind ü 'Aceme

Bir yeyem berş-i **Rahīkī** iki fincan ḳahve

800.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Erāzil-āşinā vü āşinādan yāddur dērler

Senüñ-çün şümme ḥāşā ḥīz-i māder-zāddur dērler

801.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'īlū fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Ṭa'n étme kiştzār-ı dehrde felek baña

Bir buğday eñli şeh severin dārūsı saña

802.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Padişāhum benüm aḫrānum olaldan bendelerüñ

Kimi begler begi oldı kimi el-ān begdür

798. 44b.

799. 45a. **Rahīkī**

800. 45a. **Beyt.**

801. 45a. **Beyt.**

802. 45a.

803.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Gèce tã şubha degin nāle vü efgān ederek

Çağırur burc-ı bedenden göñül Allāh yekdür

804.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Şu deñlü zevk-yāb-ı ğam-ı fürkat olmuşuz

[Kim] yāra ḥasretüz dēmege ḥasret olmuşuz

805.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

Bir āh-ıla kūyuñda raķibi depelerdüm

Ammā ne'deyin Ka'bede kan eylemek olmaz

806.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Ol kadar büsesin aldum bu şeb ol meh-rūnuñ

Oldı bir aqçaya biñ danesi şeftālūnuñ

807.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Gözlerüm kan ağladı saña yazarken 'arz-ı ḥāl

Anuñ-içün oldı mektūbuñ kenarı böyle āl

803. 45a.

804. 45a. **Nābī.**

Nābī: *Dīvān*: G. 329/1.

Şu deñlü: Bir gūne.

805. 45a. **Beyt.**

806. 45a.

807. 45a. **Beyt.**

808.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Kimün kim yārı yokdur ol bī-ğam olmaz

Anuñ ki yārı var ol bī-ğam olmaz

809.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Ëtdi müstağnī ğınāyı kalb-i dünyādan türā

Yohsa biz gencine-i Keyhüsrev ü Cem bulmaduk

810.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Nürdan sine midür ya gümüş āyine midür

Baňa yüz gösteren o çāk-i girībānuñdan

811.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Bāğ-ı 'ālemde ğam-ı dehr ile yètdük nitdük

Şanmañuz ravza-i 'ālemde biz 'ālem ètdük

812.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Ğabrüm üzre giyehüm hāl-i dil-ile söyler

Gülşen-i 'āleme biz derd-ile geldük gitdük

808. 45a.

809. 45b. Nef'î Efendi.

Bu beyit Nef'î Dīvān'ında ve Sihām-ı Kazā'da yok.

810. 45b. Li-Veysî Efendi.

811. 45b. Li-'Aşım Efendi.

812. 45b.

813.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + -- / + - + - / + + -

1. Dehenün gonce ruhlaruñ güldür
Zeķanuñ sīb ü leblerün müldür
2. Çeşm-i cādū nigāh-ı sermestün
Nergis-i gülşen-i tegāfüldür

814.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Kanı ol demler benümle ittihād êtdüklerün
Muttaşıl günden güne mihrün ziyād êtdüklerün
2. Sen unutduñsa beni mihrünle yād êtdüklerün
Ben unutmam bu dil-i nāşādı şād êtdüklerün

815.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Varup bir bāba mensūb oldı herkes ey göñül sen de
Der-i devlet-meāb-ı luṭf-ı Hākka intisāb eyle
2. Kilid-i kufl-ı ümmidüm koma destinde maḥlūkuñ
İlahi kendü dest-i kudretünle fetḥ-i bāb eyle

813. 45b. Kıt'a.

814. 45b. Kıt'a. [Şabri]

Şairin müseddesindeki iki beyti alınıp müstensih tarafından kıta hâline getirilmiştir.

1 Şabri: *Dīvān*: Mūs. 4/1.

mihrünle: lutfuñla.

2 Şabri: *Dīvān*: Mūs. 4/3.

nāşādı: şeydâyı.

815. 45b. Kıt'a.

816.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Bu demde bülbül-i şūrīde efgān eylemez neyler
Çemende gonceler çāk-i girībān eylemez neyler

2. Niçün sāķī-i turur kāşānede bilsem
Mey-i gülgün ile 'azm-i gülistān eylemez neyler

817.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Bozılır ol yüzi āyīne eger eylesem āh
İncinür iki gözüm dūd-ı dilümden her gāh
2. Bir dem olmaz ki mey-i nāb-ıla mest olmaya yār
Şorsalar 'aşık-ı şūrīdeyedir yine günāh

818.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Yolına cān vèrem gibi derūnumda 'alāmet var
Şehīd-i tīg-i ıışk olmağa bu göñlümde şehādet var
2. Beni ger öldürüp kırtar belālardan sen ey hūnī
Ne sende merḥamet şefkat ne bende şabra tākāt var

816. 45b. Kıt'a.

817. 46a. Kıt'a.

818. 46a. Kıt'a. [Selīkī]

Şairin gazelindeki iki beyti alınıp müstensih tarafından kıta hâline getirilmiştir.

1 Selīkī: *Dīvān*: G. 14/1.

Yolına: yoluñda.

2 Selīkī: *Dīvān*: G. 14/3.

ger: gel; belālardan sen: belādan çünkü.

şabra tākāt: şabr u tākāt.

819.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Bir ʔarafdan baht ʔuramaz dā'imā yüz döndürür
Bir tarafdān rāst gelsem dil-rübā yüz döndürür
2. Devr-i girdāb-ı belādur ʕenber-i gerdün-ı dūn
Bunda ey dil āşinādan āşinā yüz döndürür

820.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Mużari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Sevdüñ görince ol büt-i āyīne-ʔal'ati
Ḳurbānuñ olduğum nice gördüñ maḥabbeti
2. Senden kaçup görünmemeler nāz imiş saña
Bir bī-vefā imiş hele gördüñ mi āfeti

821.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Mużari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Āhum nesīme rāh-nümālīk mı eylesün
Sulṭān-ı mülk-i 'ışk gedālīk mı eylesün
Şunsun mı Nā'ilī saña āyīne-i dili
Sulṭān-ı mülk-i 'ışk gedālīk mı eylesün

819. 46a. Kıt'a.

820. 46a. Kıt'a.

821. 46a. [Nā'ilī]

Nā'ilī-i Ḳadīm: *Dīvān*: G. 263/1-7.

Sulṭān-ı mülk-i 'ışk gedālīk mı eylesin: Bağ-ı edepde gönce-güşālīk mı eylesin.

Şunsun mı Nā'ilī saña āyīne-i dili: Āyīne-i dili saña şunsun mı Nā'ilī.

822.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Gel èy dil cevher-i pend-i muġānī zīb-i gūş eyle
Ĥarāb èt şāhid-i 'ıŝķı bu günden bāde nūş eyle
2. Yeter ètdüñ ĥayāl-i ĥūr u kevşer gel ĥarābāta
Mey-i la'l-i leb-i sāfī ile mestāne cūş eyle

823.

Mef'ūlū mefā'īlū mefā'īlū fe'ūlūn

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Dil vèrdüm anuñ zūlfine tūl-ı emel aldum
Āzāde iken zevķi deġişdüm kesel aldum
2. Vèrdim yolına naķd-i dil-i cān-ı 'azīzi
Yūsuf gibi bir mişli bulunmaz güzel aldum

824.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Kānı ben bī-nevāyı nāle-pervāz ètdüġüñ demler
Ben āġāz-ı niyaz ètdükçe biñ nāz ètdüġüñ demler
2. Geline ĥātırā 'aķlum gider billāh başumdan
Ri'āyetler èdüp ben ĥāke i'zāz ètdüġüñ demler

825.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Yıķarsın ĥātırūm her dem sebebsüz bī-mürüvvetsin
Ĥarāruñ yok zemīn-i dilde hercā'ī-ṭabī'atsın

822. 46b. Kıt'a.

823. 46b. Kıt'a.

824. 46b. Kıt'a.

825. 46b. Kıt'a.

11. Ğamzesi nişter idi ħūn-efşān
Nigeh-i zālīmī tīġ-i bürrān
12. Görinür āyīnesinde fī'l-ĥāl
Küre-i hey'et-i iklīm-vişāl
13. Êtdi dükkānına ol şūĥ-ı zarīf
Kırşehir vā'izi rişinden līf
14. Şaçlı şeyĥ oldu hevāya maġlūb
N'ola giysūların êtse cārūb
15. Kāzīye cum'a idi yevm-i tırāş
Eyledi hefte sekiz 'ışkını fāş
16. Hefte ĥarfi gibi ol bī-çāre
Yañılurdu günini hem-vāre
17. Marāz-ı 'ışkla kan öldürdü
Hīç ne dil kaldı ne cān aldurdı
18. Şan'at-ı fasdı édüp pīş-nihād
Nice kan dökmiş idi ol cellād
19. Mübtelānuñ çoġunu siñdürdi
Kimi şīşe kimi diş çekdürdi
20. Nā-tırāşuñ biri meftūnı idi
Ser-i jülīdesi Mecnūnı idi
21. Şāne-āsā tokınursa teline
Soñra vèrürdi şaĥalın eline
22. Şīve vü nāz ile gerdān kıarak
Naĥd-i cānuñ çıkarurdu burarak
23. Ya'nī kaldıkdā başına buyruk
'Āşık-ı zāra şalardı kuyruk
24. Bir yere gitse eger üstādı
Kullanurdu bir 'aca'ib vādı

25. Yürise bir yère ol serv-i revān
Taķılurđı aña ol taşma kırān
26. K̄ara şabun gibi gāh ü bī-gāh
Ezilürdi o cevāna her gāh
27. Peştemāli ucu gibi miskīn
Tozda topraķda sürtünürdi hemīn
28. Çeşmini nāle ile ètdi hilāl
K̄ulağa koymadı hīç o gül-i āl
29. Geçmedi būs u kenāra dilegi
Eline girmedi sīmīn bilegi
30. Ėrmedi göñül miskīne eli
Kesdi mikrāz ile tār-ı emeli
31. Çıkmadı şāh-ı nişīn-i kereme
Düşdi na'leyn gibi hāk-i ğama
32. Kösreden geçme belünle kāfir
O havālīde dönerdi fır fır
33. Ya'ni uğratmak için bir hāle
Düşdi endīşe-i mekr ü āle
34. Dām kaşd edüp ol kebke bu zağ
Çekdi dükkān-ı hibāl öñüne ağ
35. Gördi kim ğamze şuyunu vèremez
Sözini ustura-veş kesdüremez
36. Vardı dükkāna melül ü ğam-nāk
Şatl-ı berber gibi çeşmi nem-nāk
37. Dīdesi şīşe-i haccām-āsā
K̄an kuyusıydı pelīdüñ ammā
38. Dèdi ol āfete giryān giryān
Üstine şıhhat eyā rūh-ı revān

39. Pederüm kim gelüp olurdı tırāş
Şimdi bālīn-i helāke kōdı baş
40. Hastedür āh işidür āh bilür
Hālını Hāzret-i Allāh bilür
41. Uğramış bir maraž-ı cān-gāha
Derd ile kalmış işi Allāha
42. Kān oturmuş dil-i mecrūhında
Bir ramak kaldı hemān rūhında
43. Derd ile nāleleri cāndandur
Raḥm kıl merḥamet imāndandur
44. Küşte-i ‘ışkına dermān eyle
Kōç başuñ-çün anı kurbān eyle
45. Ne kadar zaḥmet ise gel fi’l-ḥāl
Nişter-i ğamzeñ-ile bir kān al
46. Cān vērüp derd ile cān almadadur
Dēdiler çāresi kān almadadur
47. Merḥamet kılmaz iseñ müşkil ölür
Haste-i hecrüñ ecelsüz de ölür
48. Yetiş ol ḥasteye ēy rūḥ-ı revān
Olaşuñ demde refīķi imān
49. Ser bālīnine gelseñ ēy ḥūr
İndi dērlerdi şehīd üstine nūr
50. Gūş ēdüp bu sözi ol ğonce-dehen
Merḥamet kōpdı hemān kalbinden
51. Doldı şebnemle iki nergis-i ter
Ġamze oldı şuvarılmış nişter
52. Bāzū-yı şiftesini ētmege bend
Kākūlin eyledi ḥam-dāde kemend

53. Şığadı kolların ol nūr-ı başar
Oldı her bir nigehe bir nī-tīz
54. Dil-i ‘āşık gibi cüst ü çalāk
Eyledi kapu girībānuñı çāk
55. Deri bimāra varınca ol māh
Güşuna geldi derūndan bir āh
56. Şandı ağlatmış anı renc-i peder
Dilde bilmez ki yatur babalar
57. Öñine düşdi o şahş-ı kallāb
Bu da itin alup etdi şitāb
58. Ğamzesin tığini Mirriḥ-i felek
Meh gibi çarḥa çıkardı öğerek
59. Bāb-ı ta‘zīmde ol ğonce-lebe
İltiyām ile döşendi ‘atabe
60. Çıkdı kaşr üzre o mihr-i ümīd
Nitekim tārem-i çarḥa ḥurşīd
61. Gördi bir bezm-i Süreyyā tertīb
Hāle-veş sofrā-i ‘işret pür zīb
62. Çeşm-i nergis kamaşup zinetden
Ağzın açmışdı kadeḥ ḥayretten
63. Pāy-ı ḥizmetde-durur çeng ü rebāb
Cāy-ı ‘işretde döner sīḥ-i kebāb
64. Ḥum yatup şīşe-i rahşende-durur
Ehl-i meclis oturur cām burur
65. Bir kucak nāy yatur behre-nevā
Şanki kullukda dögülmişdi ‘aşā
66. Bir yatur yok ḥum meyden ğayrı
İñlemez ortada neyden ğayrı

67. Haste yok âteş-i dilden pür dāğ
Oturandar hepsi itden şāğ
68. Engerek yüzli yılan dilli kelāb
Mār-veş zehirlenürlerdi şarāb
69. Almış eṭrafını ḥayl-ı eṣrār
Ḥalka-i encümeni ḥalka-i mār
70. Ḥalka-i meclis-i ‘işret girdāb
Ser-nigün-ı geşte-ḳadeḥ aña ḥabāb
80. Gördi bu dā’ireyi çün o peri
Duydı dolāb édügin döndi geri
81. Ḳurtılup dā’ireden çün pergār
Cedvel-āsā ḥançerin şandı kenār
82. Ardına düşdi biri dünbe mişāl
Ḥalka-i bezme çevürdi fi’l-ḥāl
83. Āh édüp ḥurdeyi duydu cānān
Şanma kākül başına koydı dermān
84. Añladı dā’ireden dolabı
Def gibi kızdı burc-ı pür tābı
85. O şürāḥi gibi serkeş çelebi
Ele vērdi boğazı şīşe gibi
86. Līḳa-i miḥbere hem-çün ḥāme
İki ayağıyla düşdi dāma
87. ‘Araḳ ü bādeye beñzer yokdur
Aḳ çeşme ile kızıl muşlukdur
88. Yürisün sāğar-ı sīmīn ‘araḳ
Aḳdeñiz zevraḳıdur ḳullanacak
89. Biñ ḥoş-āmedle édüp istinās
Ėtdiler şadr-ı şafāya iclās

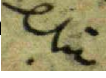
90. Ėdüp āher elif addini lām
Egilüp vėrđi o ehāa selām
91. Zīr ü bālāya baup ol kūdek
Neylesün yer pek idi gk yksek
92. Ėtdi e-hāne adehlerden nū
Aldı altıyı ol āfet bir h
93. Sāī-i mataba ayak doladı
Ya‘ni ol tāze nihānı uladı
94. Toliya tıtdılar erbāb-ı dālāl
Mest olup dūđi yere sāye-miāl
95. Denüp ‘ara-ı ‘iretde bisāt
Eiyā zūmresine ıđı simāt
96. Eyleyüp bir iki pay-zen manca
aldılar Akpıñara anca
97. urdı ‘iret-gehi bir nice pelīd
ar-mīh üstine bir cistr-i sefīd
98. Fūlkesi afha-i sīmīnden a
uka gl-berg ü sefīd ü berrā
99. Eylemi hāla miyānın teslīm
Ya‘ni bel vėrđi o būnyād-ı ‘azīm
100. Aılup kāl-e-i ‘ay-i cāvīd
ığı küleyle tefārī-i ümīd
101. Her gelen urđı birer yol glle
Yedi yol azına dndi zūlle
102. aldı ses ımadı ol a-ı le‘īm
abl-ı ‘ay ü demi der zīr-i kelīm
103. Geđi bir bir zerinden erār
an atal kpriyi aldı kűfār

104. Olıcak kâmeti ham geşte kemer
Cisr idi cûy-ı murâd üzre meger

827.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Yüzine bakdukça yārūñ dā'imā yüz döndürür
Ne'deyin āyīne-i 'ālem-nümā yüz döndürür
2. Şalsa pertev üstüme mihr-i murādum bir nefes
Baña yüz vèrmez geçer ol meh-liķā yüz döndürür
3. Dār-ı dünyāyı hele buldum dilā vādī-i ğurūr
Kim kadīmī āşinādan āşinā yüz döndürür
4. Mihr şüret gösterürse key şaķın tedbīr eder
Ber-ķarār olmaz bu ķarķ-ı bī-vefā yüz döndürür
5. **Māiliye** her ne deñlü eyleseñ cevır ü cefā
Şanma senden sevdüğün ol yüz döndürür

828.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Bir tarafından baht tırılmaz dā'imā yüz döndürür
Bir tarafından rāst gelsem dil-rübā yüz döndürür
2. Devr-i girdāb-ı belādur ķenber-i gerdūn-ı dūn
Bunda ey dil āşinādan āşinā yüz döndürür

829.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

Çemende şanmañuz oldı şükūfeler tezyīn
Ġamuñla haste yaturken çiçek çıkardı zemīn

827. 49a. Māilī. [Ġazel]

828. 49a. Kıt'a.

829. 49a. Beyt.

830.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Mużari' -- + / - + - + / + - - + / - + -

Demler gelince naqd-i dil ü cānı sağlınız

Vuşlat erince şubh-ı temennāda ağlınız

831.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

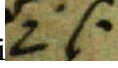
Göñül mir'âtı kim şad-pāre-dest-i celālüñdür

Yine her pāresinde cilve-ger baksañ cemālüñdür

832.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + - - + / + - - + / + - -

Şayd olmamağa çāre mi gözler

Tesbīh gibi dānesi çok dām elümüzde

833.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Zühhd ile zāhid bulunmaz çünkü cennātu'n na'īm
Tut yolın mey-ḥānenüñ hāzā şırātu'n müstaķīm
2. Bāde-i ehl-i şafādan şaf olur mir'āt-ı dīl
Cām tut ḥürmet-ile *bi-smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm*
3. Tevbe-yi zühhd ile çek rindāne zāhid bādeyi
Sākīn-i mey-ḥāne olgıl zālike'l-fevzü'l-'aẓīm
4. Būy-ı zūlf-i yārla hem-dest olup bād-ı şabā
Cāna rāḥat-baḥş olur nefḥa-i 'anber-şemīm

830. 49a. Beyt.

831. 49a. Beyt.

832. 49a. Beyt.

833. 49b. Li-Ferīdūn Efendi. [Gazel]

5. Nazm-ı eş'âr **Ferîdûn** oldu ğayr-ı cāriye
Feyz-i Hâkdur sözleri *kad cā'e min kalbin selīm*

834.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ey Te'ālî gevheri genc-i şafānuñ şahibi
Aḥmed ü Maḥmūd olan envār-ı zātuñ şahibi
2. Aña kandîl içre kıldı nice biñ yıl terbiye
Oldı hatmü'l-enbiyā her mu'cizātuñ şahibi

835.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Benüm bu dil-i gencimde nihān ism-i celālüm var
Ne ğayrı vādî-i ıışkda ḥaḳıḳ cism-i hilālüm var
2. Ne ğam çekmek revādur ey ḥarābāt ehli 'uşşāḳa
Benüm ol pîr-i Gülşenî gibi şahib-naẓarum var

836.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Ol kadar büsesin aldum bu şeb ol meh-rūnuñ
Oldı bir aḳçaya biñ dānesi şeftālūnuñ

837.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Yüzine bakdukça yārūñ dā'imā yüz döndürür
Né'deyin āyîne-i 'ālem-nümā yüz döndürür

834. 49b. **Taksîm.**

835. 49b. **Taksîm.**

2 Vezin bozuk.

836. 49b. **Beyt.**

837. 49b. **Beyt-i Mâilî.**

838.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Yār ile ağyārı görmekden ölüm yègdür baña

Ëy ecel şimdeñ-gerü *ehlen ve sehlen* merhabā

839.

Yār ile ağyārı görmekden yakılup bir yaña gitmek yègdür

Izdırāb-ı gama düşmekten ihtiyār-ı sefer ètmek yègdür

840.

Mef'ülü fā'ilātü mef'ülü fā'ilün

Mużari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Dèrler ki 'āşık olana yā şabr u yā sefer

Şabrum dükendi lâzım olupdur baña sefer

841.

Mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün

Mużari' - - + / - + - - / - - + / - + - -

Bilsem nedür günāhum bakmaz yüzüme Aḥmed

Baña yazık degül mi hey ümmet-i Muḥammed

842.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Kāfir olsun seni cāndan sevmeyen ëy meh-liķā

Gözlerüm nûrı ḥabībüm şāh-ı 'ālem Muştafa

838. 50a. **Beyt.**

839. 50a. **Beyt.**

Vezin yok.

Beyit ikinci kez geçmektedir.

840. 50a. **Sırrî Çelebi.**

Bu beyit Sırrî Dîvân'ında yok.

841. 50a. **Sırrî Çelebi.**

Bu beyit Sırrî Dîvân'ında yok.

842. 50a. **Beyt.**

843.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

1. Êtmeğlige teşrîf niçün ol şeh hicāb eyler
Göz görmege ol kevkeb-i hüsni şitāb eyler
2. Êtmez kıyās etme şaķın 'izzete temennā
Hasretle anı şām u şehir hep hisāb eyler
3. Geşt etmedeyüm rüz-be-rüz kaşr-ı rinānı
'Aynına anuñ tuş ola belki hitāb eyler
4. Bilmem daķı çok mı süre bu hasret ü hicrān
Sevdā-yı dil ol menzile 'arz-ı rikāb eyler
5. Pabūsī müyesser ola mı **Fethī** o yārūñ
Luţfa gelür elbet saña bir güne cevāb eyler

844.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

Qur'ān-ı Kerîminde buyurdu rabbü'r-Raḥîm
Kulnā yā nārun kün berden ve selāmen 'alā İbrāhim

845.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

Senüñ maḥzūnuñ olmak baña şādān olmadan yègdür
Gamuñdan ağlamak yıllarca ḥandān olmadan yègdür

843. 50a. **Gazel-i Fethī.**

844. 50a.

Enbiyā, 21/69. "Ey ateş, İbrahim için serinlik ve esenlik ol."

845. 50b. Başlık?

846.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Cihānuñ 'izz ü cāhuñ şöyle iz'ān eyledüm ben ki

Êşigiñe kıl olmak dehre sultān olmadan yègdür

847.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ḥabāb-ı mey görünmez cānlara cism-i laṭīf oldı

Mey-i engürı tenhāca şıkar 'ālem zarīf oldı

848.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Géceler kākül-i sevdāsı ile dildāruñ

Ḥadd ü pāyānı mı var ṭul u dırāz efkāruñ

849.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Rūzımız 'iyd-i vişāle erer inşā'allāh

Ricāmuz Ḥazret-i Ḥaḳḳa geçer inşā'allāh

850.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - -

Ṭatlu şöhet telḥ olur nā-merd ile

Zehr-i kātıl nūş-ı cāndur merd ile

Ehl-i 'āḳıl hoş demiş bu sözi kim

846. 50b.

847. 50b. **Beyt.**

848. 50b. **Beyt.**

849. 50b. **Beyt.**

850. 50b. **Rubā'ī.**

Yemeñüz tuz etmegi nā-merd ile

851.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Yehūd ĩmāna gelmez mülhid-i [bed] tövbe-kār olmaz

Aşl azmaz cihānda merd-i kāmilden haṭā gelmez

852.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

Ehl-i diller arasında bir 'aceb nām eyledük

Mescidüñ kandilini mey-ḥānede cām eyledük

853.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ḳanadı bitse bir mūruñ şanur ḥayra işāretdür

Velī fehm eylemez anı zevāline işāretdür

854.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

Bülbül-i şūrīdeden gelmez gülistāna zarar

Bāḡbānum sen hemān bostānuñ ayırıkdan şakın

855.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Gelür mihmān-ı ḡam cāna vü şeb firḡat hücum eyler

Göñül zenbūr-veş iñler ne bal eyler ne mum eyler

851. 50b. **Beyt.**

852. 50b. **Beyt-i Sulṭān Selīm.**

853. 50b.

854. 51a. **Beyt.** [‘Azīz Maḥmūd Hüdāyī]

‘Azīz Maḥmūd Hüdāyī: *Dīvān*: Müf. 137.

855. 51a. **Beyt.**

856.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

1. Bağa varsam açılamam gülemem
Benüm gönülüm perişāndur perişān
2. Aқан çeşmüm yaşın her dem silmem
Benüm gönülüm perişāndur perişān

857.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Bir iş öğren olma teh̄ ākçe pul kazan
Tā pişe maṭbahında yiyessin pilav kazan kazan
Görmez misin bir akçe alur sā'il-i mezār
Bekrī otuz akçe alur maḳbere kazan

858.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Maḥşerde ṭaleb eylesem ol serv-ḳameti
Anda dahı görünmez ise gör ḳıyāmeti

859.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Eyleseñ ṭuṭiye ta'līm-i edā-yı kelimāt
Sözi insan olur ammā özi insan olmaz

856. 51a. Kıṭ'a.
857. 51a. Rubā'ī.
858. 51a. Beyt.
859. 51a. Beyt.

860.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Şarmaşup çıkdı dıraht-ı 'ömrüme mār-ı ecel

Âşiyân-ı tende yatur bülbul-i cān bî-ḥaber

861.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Né'deyüm şabr edebilsem dil ü cān oda yanar
Velī āh eyler isem kevn ü mekân oda yanar
2. Boyadı yēr yüzini āteş-i āhum tütünü
Bu iñildüm işiden cümle cihān oda yanar
3. Beni vaşluñdan ırāğ eyleme cennetde kıoma
Bu iñildüm işiden ḥūr u cinān oda yanar
4. Yā Rabb firḳatüñ odına yanar idi ṭamu
Yine hecrüñ odına kevn ü mekân oda yanar
5. Kim ola şem'e yakın olmağı 'ādet edene
Nice yüz biñ per-i pervāne revān oda yanar
6. **Eşrefoğlu** yaña gör kūy u kenārında Ḥaḳḳuñ
Demesünler Rūmīye ibni fülān oda yanar

860. 51a. **Beyt.**

861. 51b. **Beyātī İlahī. Eşrefoğlu Rūmī. [Gazel]**

Bu gazel Dīvānda 4 beyittir.

Eşrefoğlu Rūmī: *Dīvān*: 25.

1 dil ü cān: kevn ü mekân.

2 āteş-i āhum: āh ile zārum.

4 Yā Rabb firḳatüñ odına yanar idi ṭamu: Firḳatüñ odına yā Rabbi yanar yēdi ṭamu.

6 Eşrefoğlu yaña gör kūy u kenārında Ḥaḳḳuñ: Eşrefoğlu Rūmī yaña gör kūyī kenārında anuñ.

Demesünler Rūmīye ibni fülān oda yanar: Kıo desünler Rūmīye ibni fülān oda yanar.

862.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

Nède hānemüze şehā sa'ādetle

Lutf édüp bu gece eyle teşrîf

863.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

Mihr-i rûyuñla tā münevver olup

Rûz-ı pîrûz bu leyl-i şerîf

864.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

Bende-hāneñ ziyâretin şehā

Gerçi terk eylemek degül ma'kül

865.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

Lîk gāyetde 'özrimüz düşdi

Ekrem-i nāsa 'özr olur maqbûl

866.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif + + - - / + - + - / + + -

Ekrem-i nās olana sulţānum

Bilürüz gerçi 'özr olur maqbûl

-
862. 51b. Li'd-Da'vet.
863. 51b. Velehu.
864. 51b. Redd-i Da'vet.
865. 51b.
866. 51b. Tekrâr-ı Da'vet.

867.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafīf + + -- / + - + - / + + -

Līk 'özri bahāne édüp

Gelemez dèyü oluruz me'mül

868.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafīf + + -- / + - + - / + + -

'Özrüñüz olduğı misāfir ise

Bilece gelüñüz olur maqbül

869.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. Dème esrārumı ne yār u ne bīgāne bilür
O rāyı ey dil-i şeydā iki peymāne bilür
2. Bildügi gibi mizāc-ı gül-i ra'nāyı hezār
Meşreb-i şem'-i şeb-ārāyıda pervāne bilür
3. Şekve-i keş-mekeş-i zülfüñ uzatduñ hāmüş
Her kişi çekdügini ey dil-i dīvāne bilür
4. Kime bülbül gibi feryād edeyin kim 'ālem
Şem'-i ruhsāruña cānā beni pervāne bilir
5. Güft ü gū etmededür ğamze-i yār ile **Faşıh**
İştlāh-ı ğam-ı 'ışkı dil-i ferzāne bilür

867. 51b.

868. 51b.

869. 52a. **Ġazel-i Faşıh**.
Faşıh: *Dīvān*: G. 100.

870.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ėdinür ādem olan cennet-i kūyunda yerin

Meger èy dost raķībūñ gele şeytānlık ède

871.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ėo beni ĥüsnüñe toyunca nazār eyleyeyin

Ṭālib-i 'ilm olanuñ 'ömri kitab-ıla geđer

872.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Görüp nāfında cānānuñ siyeh bir ĥāl-i 'anber-bū

Nedür dèdüm göbek miski dèdi ol gözleri āhū

873.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ṭālib-i Ḥaķķuñ devāsı derd-durur sermāyesi
Anuñ-içün āh u zār olur hemīn hem-sāyesi
2. 'Āşıķuñ ma'sūķ yolında derdi artdıķça müdām
Artar anuñ dem-be-dem aķrān içinde pāyesi
3. Arz-ı vāsī' ister iseñ kāmیلüñ gir ķabzına
'Arş u kürsiden geñişdür bir velīnün ayesi
4. Ṭā'atüñ ihlāşa ermez 'ilm-ile a'māl ile
'İzzeti ķo zilleti tūt oldur anuñ māyesi

870. 52a. Müfred.

871. 52a.

872. 52a.

873. 52b. İlahī-i Niyāzī.

Niyāzī-i Mısırī: *Dīvān*: G. 183.

5. ‘Ārifüñ göñlini bilmez kãdadur hãlķ-ı cihãn
Ol ki ‘anķãdur yere dũşmez bil anuñ sãyesi
6. Kim ki mã-zãġa’l-başar sulţãnınuñ tıflı ola
Mışriyã şol feyz-i aķdes nũrı oldu dãyesi

874.

Fã’ilâtũn fã’ilâtũn fã’ilâtũn fã’ilũn

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Hãzret-i Ma’rũf Kerhĩ ger olursa rãh-nũmã
Dilerem vaşıl ola yãrãna mektũb-ı şenã

875.

Fe’ilâtũn fe’ilâtũn fe’ilũn

Remel + + - - / + + - - / + + -

Mũft mesken şanur cihãnı kışi
Naķd-i ‘ömrin vërür kira yërine

876.

Fe’ilâtũn fe’ilâtũn fe’ilâtũn fe’ilũn

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Baķma nãdãn olana hũsrev-i devrãn ise de
Nażar ẽt ehl-i dile hãk ile yeksãn ise de
2. Ursa dendãn-ı tãma‘ leblerũne cãm-ı şarãb
Ol gũnãhı bize baġışla eger ķan ise de
3. Saña ‘uşşãķ hevãsın şu ki terk eyle diye
Olma dem-sãz aña Dãvũd-ı hoş-elhãn ise de
4. Bezm-i rindãna gelüp la’lũni ihsãn eyle
Ne dilerlerse dirĩġ ẽtme eger cãn ise de
5. Hãne-i ķalbi yap lutfuñ ile **Nev’ĩnüñ**
Maķzen-i sırr-ı Hũdãdur n’ola virãn ise de

874. 52b.

875. 52b.

876. 53a. Nev’ĩ. [Ġazel]
Nev’ĩ: *Dĩvãn*: G. 396.

877.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. N'ola Nūru'llāh dèsem vechinde gördüm āb u tāb
Reşk eder hüsne anuñ gördigince māhtāb
2. Görse şerm etse 'aceb mi āftāb ol mehveşi
Gūyīyā hasf oldı hūrşīd ol melek etdi 'itāb
3. 'Irķ-ı fāhirdür o seyyid ceddine eyle şalāt
Kıl 'ubūdiyyet yüzüñ sür pāyına bul biñ şavāb
4. Feyz-i Hāk gördüm cemālūñde kemāl eyle kemāl
Ol kemān ebrūları ser-levhadur hüsni kitāb
5. **Şehdiyā** medh et o seyyid bula dā'im şöhreti
Cedd-i pākı 'āleme rahmet dēyü oldı hitāb

878.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şehr-i hüsni içre dilā bir tāze meh-rū kalmadı
Sīne şāf olmak için bir sīm-pehlū kalmadı
2. Sākī-i gül-çehrelerle şöhet-i mey etmege
Gülistānda 'andelīb [tek bir] sühan-gū kalmadı
3. Bāde içmek hūb sevmek maḥz-ı 'ayb olmuşuz gibi
Yok eşer üftādeden gülbang-i yāhū kalmadı
4. Teşne-lebler āteş-i 'ışkuñla yakdı dillerin
Çeşme-i şefkatde cānā bir içim şu kalmadı
5. Derd-i 'ışk olan kime etsün derūnıñ āşikār
Neylesün bīmār olanlar bir deva-cū kalmadı

877. 54b. **Şehdī**.
Bu beyit Şehdī Dīvān'ında yok.
878. 54b. [**Gazel**]

879.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Nār-ı fūrkat-i hecr ile yaqdı ciger-ḥün-ābesin
Söndüren yok āteş-i 'ışkum kerem-cū kalmadı
2. Ḥaste-i 'ışka devā kılmaz ṭabīb-i rūzgār
Ḥokḫa-i [dürc-i] felekde belki dārū kalmadı
3. Qadrini añlar bilür yok ma'rifet erbābınuñ
Yusūf-āsā vezn eder yokdur terāzū kalmadı
4. Merḥamet bābı kapandı olmuşuz āzürde-dil
Yıkıldılar himmet ḥişārın burc-ı bārū kalmadı
5. **Şehdiyā** sevmek dilerseñ ṭıfl-ı nev-res dilberi
Boyı 'ar'ar serv-ḫadd bir çeşm-i āhū kalmadı

880.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Neden āyā kesildi bilsem ol meh aşınalıqdan
Uşanmaz mı ḥabībüm bilmem ammā pür cefālıqdan
2. Neler çekdi dil-i bīmār o zaḥm-ı 'ışk-ı dilberden
'Aceb mümkün midür yā Rabb ḥālaşı mübtelālıqdan
3. Yitüp ḥāk-i mezelletde ayak altında kalmazdum
Ferağat etmese dilber benüm-çün reh-nümālıqdan
4. Gözüm yaşı şehāb-āsā döker her demde ḥün-efşān
Naşīb olmaz mı
5. N'ola **Şehdiye** ey meh-rū revā mıdur bu ferdālar
Şehā luṭf et ferāğat kıl yeter bu bī-vefālıqdan

879. 55a. **Şehdī**. [Ġazel]
Bu beyit Şehdī Dīvān'ında yok.

880. 55a. **Ġazel-i Şehdī**.
Bu beyit Şehdī Dīvān'ında yok.

881.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Nedür ol kim iki degir mi billür

Ṭaḫınca burnına vèrür göze nür

882.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

İkisi bağıldur biri birine

Ḳırılса gayrisin qoymaz yèrine

883.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün

Hezec + - - - / + - - - / + - -

Ṭaḫup parmağına anı Yehūdi

Ṣatar ol qaḥbenüñ cehūdi

884.

Mef'ülü mefā'īlū mefā'īlū fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

İmrenme şaḳın sürḥ pilavın görüp ümerānuñ

Kim yüregi yağıyla pişipdür fuḳarānuñ

885.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

Ḥāṭırum yaḳma benüm 'arş-ı mu'allā yıḳılur

Ḥazer èt nāle-i mazlūm-ıla dünyā yıḳılur

-
881. 55b. Sırrı.
Bu beyit Sırrı Dīvān'ında yok.
882. 55b.
883. 55b.
884. 55b. Ma'ilī.
885. 55b.

886.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Fırkatüñle gerçi dünyādan édersem intikāl

Cān bedenden ayrılırsa senden ayrılmak muḥāl

887.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Güzellük pāyidār olmaz bu dünyā kimseye qalmaz

Ne qaldı ḥüsni Yūsufa ne ḥod mülki Süleymāna

888.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + -

Kimseler eyleyemez taqlīd seni

Yohsa öz oğlu musun Cemşīdün

889.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Miyanuñ kıcduran dilberden ey dil ihtirāz eyle

Muḥarrerdür yıkarlar bir binā elbette bel vërse

890.

Mef'ulü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Mużari' - - + / - + - + / + - - + / - + -

Ëy rüz u şeb senüñ işüñ ḥaṭa mıdur

Yāruñ kıcundığı yere başmak revā mıdur

886. 55b.

887. 55b.

888. 55b. 'Aṭāyī.

Bu beyit Nev'izāde 'Aṭāyī Dīvānında yok.

889. 56a.

890. 56b. Beyt.

891.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

Ağır bahālara çıksa 'aceb mi cān otudur

Duḥānı zāhid-i ḥār şanmasun yabān otudur

892.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fa'lün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / - -

Gör lülenüñ luṭfını kim var mı maḥall inkāra

Hele bir vasıṭadur būs-i leb-i dildāra

893.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

Akçasuzlıktan niçün feryād eder maḥbūblar

Anlaruñ ḍarbhānesi şalvarunuñ bendindedür

894.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şevḳ-i ḥaddüñle kaçan kim dilden āh u zār olur
Āh nār u nār nūr u nūr mihr-āşār olur
2. Uğrasa bir tağa ger zülfin ğamıyla seyl-i eşk
Tağ rāğ u rāğ bāğ u bāğ sünbülzār olur
3. Hecr-i dildār acıyla akşa gözden eşk-i ter
Eşk cūy u cūy yemm yemm ḳulzüm-i zehḥār olur

891. 58b. Şābit Efendi.

Şābit: *Dīvān*: E. 67.

892. 58b. Beyt.

893. 58b. Beyt.

894. 59b. Kaşīde-i 'Ulvi Efendi.

Bu kaside Dīvānda 10 beyittir.

'Ulvi: *Dīvān*: K. 5.

¹ kaçan: şu dem.

³ acıyla: acısıyla; eşk-i ter: eşk-i telḥ.

4. Bezm-i ğamda nār-ı dilden çıksa dūd-ı pūr şerer
Dūd ebr u ebr çarḥ u çarḥ encüm vār olur
5. ‘Aks-i dendānuñla düşse dīdeden bir kaṭre āb
Kaṭre dāne dāne la‘l u la‘l cānā nār olur
6. Sīne pūr olsa ḥayālāt-ı perī-rūyān ile
Sīne kaşr u kaşr ḥuld u ḥuld pūr-dīdār olur
7. Yārsuz girsem serā-yı manşıb u cāha eger
Cāh çāh u çāh kabır ü kabır teng ü tār olur
8. Yār ile bir taḥta üzre hem-nişīn olsam dilā
Taḥta taḥt u taḥt baḥt u baḥt her dem yār olur
9. Yārdan girse vücūdum bağına peykān-ı tīr
Tīr şāḥ u şāḥ naḥl ü naḥl pūr-envār olur
10. Kūlī oldum bir şehūñ kim eşigine gelse ḥalk
Ḥalk ‘abd u abd mīr u mīr ḥizmetkār olur

KAYNAKLAR

- AÇA, Mehmet-GÖKALP-Halûk-KOCAKAPLAN, İsa: *Başlangıçtan Günümüze Türk Edebiyatında Tür ve Şekil Bilgisi*: İstanbul 2009, XV+584 s., Kriter Yayın No:44, Türk Dili ve Edebiyatı Kaynak Kitaplar Dizisi No: 4.
- ‘ADLÎ: *Dîvân*: Yavuz BAYRAM: *Amasya’ya Vâli, Osmanlı’ya Pâdişâh Bir Şâir Adlî Sultân, İkinci Bâyezîd Hân-ı Velî*: Amasya 2008, 416 s., Amasya Valiliği No: 26.
- ‘ADNÎ: *Dîvân*: Bilâl YÜCEL: Mahmud Paşa Adnî Divanı: Ankara 2002, 256 s., Akçağ Yayınları: 443, Kaynak Eserler: 133.
- AHMED PÂŞÂ: *Dîvân*: Ali Nihat TARLAN: *Ahmed Paşa Divanı*: İstanbul 1966, XXI+406 s., Milli Eğitim Bakanlığı.
- AKKUŞ, Metin: *Nef’î ve Sihâm-ı Kazâ*: Ankara 1998, 283+28 s., Akçağ Yayınları.
- ALÎ-ŞÎR NEVÂYÎ: *Mîzânu’l-Evzân*: Kemal ERASLAN: *Mîzânu’l-Evzân (Vezinlerin Terazisi)*: Ankara 1993, XIV+198 s., Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: 568, Alî-Şîr Nevâyî Külliyyâtı: 14.
- ALTUNEL, İbrahim: “Latife’’: *DİA*: 27. C., Ankara 2003, 109-110 ss.
- ‘AVNÎ: *Dîvân*: Muhammed Nur DOĞAN: *Fatih Divanı ve Şerhi*: İstanbul 2004, 260+48 s., Erguvan Yayınevi.
- ‘AZİZ MAHMÛD HÜDÂYÎ: *Dîvân*: Mustafa TATÇI-Musa YILDIZ: *Azîz Mahmûd Hüdâyî Dîvân-ı İlâhîyât*: İstanbul 2008, 320 s., H Yayınları.
- BAHÂYÎ: *Dîvân*: Muhbet TOPRAK: *Şeyhülislâm Bahâyî Divanı Şerhi*: Denizli 2006, VII+332 s., Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- BÂKÎ: *Dîvân*: Sabahattin KÜÇÜK: *Bâkî Dîvânı Tenkitli Basım*: Ankara 1994, XVII+475, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: 601.

- BEHİŞTÎ: *Dîvân*: Yaşar AYDEMİR: *Behiştî Dîvânı, Behiştî Hayatı, Şahsiyeti, Eserleri ve Divanının Tenkidli Metni*: Ankara 2000, XIV+768 s., Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları: 3298, Bilim ve Kültür Eserleri Dizisi: 1197, Divanlar Dizisi: 8.
- CEMÂLÎ: *Dîvân*: Nihal Nomer KARAMAN: *Cemâlî Dîvânı*: İstanbul 2002, XXXIV+447 s., Kitabevi Yayınları.
- CEMÂLÎ: *Dîvân*: İ. Çetin DERDİYOK: *Cemâlî, Hayatı, Eserleri ve Dîvânı*: ABD 1994, 170 s., Doğu Dilleri ve Edebiyatlarının Kaynakları No: 23, Harvard Üniversitesi Yakınoğu Dilleri ve Medeniyetleri Bölümü.
- CEVRÎ: *Dîvân*: Hüseyin AYAN: *Cevrî, Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvân'ının Tenkidli Metni*: Erzurum 1981, III+399 s., Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 97, Atatürk Üniversitesi Yayınları No: 583.
- CİNÂNÎ: *Dîvân*: Cihan OKUYUCU: *Cinânî (Hayatı-Eserleri-Dîvânının Tenkidli Metni)*: Ankara 1994, XXXVII+770 s., Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 570.
- DEMİREL, Şener: “Eski Türk Edebiyatında Letafnâmeler ve Bir Yazma Eserin Kenarındaki Latifeler”: *Adıyaman Üniversitesi Ulusal Eski Türk Edebiyatı Sempozyumu*: 225-240 ss.
- DİLÇİN, Cem: *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi (Ölçüler-Uyak-Nazım Biçimleri-Söz Sanatları)*: Ankara 1983, XVI+531 s., Türk Dil Kurumu Yayınları: 517.
- DİLÇİN, Cem: “Divan Şiirinde Gazel”: *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi (Türk Şiiri Özel Sayısı)*: Ankara 1986, LII. C., S. 36., 78-247 ss.
- EMRÎ: *Dîvân*: M. A. Yekta SARAÇ: *Emrî Divanı*: İstanbul 2002, 389 s., Klasik Türk Edebiyatı Dizisi No: 1, Eren Yayıncılık.
- EŞREFOĞLI RŪMÎ: *Dîvân*: Asaf Hâlet ÇELEBÎ: *Eşrefoğlu Dîvânı*: Ankara 2002, 216 s., Hece Yayınları.
- FAŞÎH: *Dîvân*: Mustafa ÇIPAN: *Fasih Divanı (İnceleme-Tenkidli Metin)*: İstanbul 2003, 635+8 s., Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları: 3550, Bilim ve Kültür Eserleri Dizisi: 1248. Divanlar.

- FUZÛLÎ: *Dîvân*: Kenan AKYÜZ-Sedit YÜKSEL-Süheyl BEKEN-Müjgan CUNBUR: *Fuzulî Dîvân*: Ankara 1990, 329+187 s., Türk Klasikleri / Divanlar No: 5, Akçağ Yayınları.
- GEDÂYÎ: *Dîvân*: Janos ECKMANN: *The Dîvân Of Gedâ'î*, Bloomington 1971, 405+IV s., Indiana University.
- GÖLPINARLI, Abdülbâki: *Tasavvuf'tan Dilimize Geçen Deyimler ve Atasözleri*: İstanbul 1977, XVI+419 s., İnkılâp ve Aka Kitabevleri.
- HASAN RÜŞDÎ: *Dîvân*: M. Adnan BAŞOĞLU-Necdet OKUMUŞ, *Hasan Rüşdî Dîvânı*: Manisa 2003, 138+4 s., Emek Matbaacılık.
- HAYÂLÎ BEG: *Dîvân*: Ali Nihat TARLAN: *Hayâlî Beg Divanı*: İstanbul 1945, XXIV+450+30 s., İstanbul Üniversitesi Yayınlarından Türk Dili ve Edebiyatı Dalı No: 3.
- HAYRETÎ: *Dîvân*: Mehmed ÇAVUŞOĞLU-M. Ali TANYERİ: *Hayretî Dîvan (Tenkidli Basım)*: İstanbul 1981, XXIII+448 s., İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları: 2868.
- HECRÎ: *Dîvân*: Ömer ZÜLFE, *Hecrî Kara Çelebi Muhyî'd-Dîn Mehmed Dîvân (İnceleme-Metin ve Çeviri-Açıklamalar-Dizin)*, İstanbul 2009, 283 s., Yayınevi.
- HİŞÂLÎ: *Dîvân*: Özlem ERCAN: *Peştelî Hisâlî Dîvânı*: Bursa 2008, XLV+455 s., Gaye Kitabevi.
- HÜDÂYÎ-İ KADÎM: *Dîvân*: Mehmet DEMİRALAY: *Hüdâyî-i Kadîm ve Dîvânı, İnceleme-Tenkidli Metin*: Isparta 2007, II+237 s., Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- İBN-İ KEMÂL: *Dîvân*: Mustafa DEMİREL: *İbn-i Kemâl Dîvân*: İstanbul 1996, 229 s., Yeni Zamanlar Dağıtım.
- İPEKTEN: Haluk: *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*: İstanbul 1994, VIII+340 s., Dergâh Yayınları No: 152, İnceleme Dizisi No: 21.

İSHÂK ÇELEBÎ: *Dîvân*: Mehmed ÇAVUŞOĞLU-M. Ali TANYERİ: *Üsküblü İshâk Çelebi Dîvân Tenkidli Basım*: İstanbul 1990, 378 s., Mimar Sinan Üniversitesi Yayınları No: 15, Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 2.

KABŪLÎ: *Dîvân*: Mustafa ERDOĞAN: *Kabûlî İbrahim Efendi Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı (İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin)*: Ankara 2008, IX+901 s., Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Doktora Tezi.

KARACAN, Turgut: “Bosnalı Sabit’in Berbernamesi’’: *Çevren Dergisi*: Priştine 1990, S. 76: 37-44 ss.

KURNAZ, Cemal-ÇELTİK, Halil: *Divan Şiiri Şekil Bilgisi*, Ankara 2010, IX+434 s., H Yayınları No: 26, Cemal Kurnaz Kitaplığı No: 2.

KUT, Günay: “‘Mecmua’’: *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi Devirler / İsimler / Eserler / Terimler*: 6. C., İstanbul 1986, 170-173 ss., Dergah Yayınları.

LÂMÎ: *Dîvân*: Hamit Bilen BURMAOĞLU: *Lâmî’i Çelebi Dîvân (Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvân’ının Tenkidli Metni)*: Erzurum 1983: IV+408 s., Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Doktora Tezi.

MAZIOĞLU, Hasibe: “Ahdî-i Bağdâdî ve Şiirleri’’: *Türk Dil Kurumu Belleten*: Ankara 1981, S. 7, 95-150 ss.

Mecmua: Milli Kütüphane: 06 Mil Yz A 1560.

MEZÂKÎ: *Dîvân*: Ahmet MERMER: *Mezâkî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı’nın Tenkidli Metni*: Ankara 1991, 573 s., Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Divânlar Dizisi No: 3, Atatürk Kültür Merkezi Yayını No: 83.

MUĞİBBÎ: *Dîvân*: Cihan OKUYUCU: *Muhibbî Dîvânı (İzahlı Metin)*: Ankara 1987, 875 s., Kültür Bakanlığı 1000 Temel Eser Dizisi: 129, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları: 712.

- MURĀDĪ: *Dīvān*: H. Ahmet KIRKKILIÇ: *Muradi Divanı (İnceleme-Tıpkıbasım)*: Ankara 2012, 48+266 s., Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları: 6, Tıpkıbasım Serisi: 4.
- NĀBĪ: *Dīvān*: Ali Fuat BİLKAN: *Nâbî Dîvânı*: İstanbul 1997, II. C., IL+1349 s., Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları: 2946, Bilim ve Kültür Eserleri Dizisi: 856. Türk Edebiyatı Dizisi: 32.
- NĀ'İLĪ-İ KĀDĪM : *Dīvān*: Haluk İPEKTEN: *Nâ'îlî-i Kadîm Divanı Edisyon Kritik*: İstanbul 1970, 504 s., Milli Eğitim Basımevi.
- NECATĪ BEG: *Dīvān*: Ali Nihat TARLAN: *Necatî Beg Divanı*: İstanbul 1963, XXVIII+557 s., Milli Eğitim Basımevi.
- NEF'Î: *Dīvān*: Metin AKKUŞ: *Nef'î Dîvânı*: Ankara 1993, 355+74 s., Türk Klasikleri / Divanlar No: 11, Akçağ Yayınları.
- NESİMÎ: *Dīvān*: Hüseyin AYAN: *Nesîmî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Türkçe Divanının Tenkitli Metni*: Ankara 2002, 2 C., IX+933, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: 567.
- NEV'Î: *Dīvān*: Mertol TULUM-Ali TANYERİ: *Nev'î Divan Tenkidli Basım*: İstanbul 1977, XIII+607 s., İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 2160.
- NEV'Î-ZĀDE 'AṬĀYÎ: *Dīvān*: [Hazırlayan]: Saadet KARAKÖSE: *Nev'i-zade Atayı Divanı, Kısmî Tahlil-Metin*: Malatya 1994, III+350 s., İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim Dalı, Doktora Tezi.
- NİYÂZÎ-İ MİŞRÎ: *Dīvān*: Kenan ERDOĞAN: *Niyâzî-i Mısırî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânı (Tenkitli Metin)* : Ankara 1998, CXCVI+262+48 s., Akçağ Yayınları.
- NİZÂMÎ: *Dīvān*: Haluk İpekten: *Karamanlı Nizâmî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı*, Ankara 1974, VI+291 s., Atatürk Üniversitesi Yayınları No: 208, Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 44, Araştırma Serisi No: 35.

- ONAY, Ahmet Talât: *Açıklamalı Divan Şiiri Sözlüğü Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı*: (hızl.) Cemâl KURNAZ: İstanbul 2009, 704 s., H Yayınları: 21, Cemâl Kurnaz Kitaplığı: 1.
- RECÂİZÂDE AĖMED CEVDET: *Nevâdiru'l-Âsâr Fî Mütâla'ati'l-Eş'âr (Seçme Beyitler)*: (hızl.) Abdülkerim ABDULKADİROĞLU-Mehmet SARI, Ankara 1998, XVI+416 s., Anıl Matbaa.
- RECÂİZÂDE AĖMED CEVDET: *Zînetü'l-Mecâlis (Meclislerin Süsü)*: (hızl.) Abdülkerim ABDULKADİROĞLU: Ankara 1994, 53+15 s., Türk Hava Kurumu Matbaası.
- REVÂNÎ: *Dîvân*: Ziya AVŞAR: *Revânî Dîvânı (e- kitap)*: Ankara 2012, 279 s., Kültür Bakanlığı. [Erişim Tarihi: 02.05.2014]
- RŪĖÎ: *Dîvân*: Coşkun AK: *Bağdatlı RûĖî Dîvânı (Karşılaştırmalı Metin)*: Bursa 2001, I. C. 586 s., II. C. 475 s., Uludağ Üniversitesi Yayınları No: 337, Uludağ Üniversitesi Basımevi.
- ŞÂBİR PÂRSÂ: *Dîvân*: Kâzım YOLDAŞ: *Sâbir Pârsâ Divanı, İnceleme, Karşılaştırmalı Metin, Dizin*: İstanbul 2005, L+316 s., Kitabevi Yayınları.
- ŞÂBÎT: *Dîvân*: Turgut KARACAN: *Bosnalı Alaeddin Sabit Divan*: Sivas 1991, VIII+633 s., Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları No: 37.
- ŞABRÎ: *Dîvân*: Hasan KASIR: *Sabrî Mehmed Şerîf Dîvânı (İnceleme-Karşılaştırmalı Metin)*: Erzurum 1990, IV+336 s., Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- SELİKÎ: *Dîvân*: Ömer ZŪLFE: *On Altıncı Yüzyıl Şairi Selîkî ve Şiirleri*: Ankara 2006, 250 s., Edebiyât.
- SIRRÎ: *Dîvân*: Şevkiye KAZAN: *Üsküdarlı Sırrî Hayatı, Şahsiyeti, Eserleri ve Divan'ı, Tenkitli Metin-İnceleme*: Ankara 2003, 464 s., Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Doktora Tezi.

- ŞUN'Î: *Dîvân*: Halil İbrahim YAKAR: *Gelibolulu Sun'î Dîvânı ve Tahlili*: İstanbul 2002, XXVIII+616 s., İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Doktora Tezi.
- ŞEHDÎ: *Dîvân*: Şeyda BAYINDIR: *Şehdî Divânı*: Ankara 2008, IV+394 s., Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- ŞEM'Î: *Dîvân*: M. Ali KARAVELİOĞLU: *On Altıncı Yüzyıl Şairlerinden Prizrenli Şem'î'nin Divanı'nın Edisyon Kritiği ve İncelenmesi*: İstanbul 2005, II C., 651+59 s., Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Doktora Tezi.
- ŞEYHÎ: *Dîvân*: Mustafa İSEN-Cemâl KURNAZ: *Şeyhî Divan*: Ankara 1990, 297+119 s., Türk Klasikleri / Divanlar No: 2, Akçağ Yayınları.
- ŞEYHÜLİSLÂM YAHYÂ: *Dîvân*: Hasan KAVRUK: *Şeyhülislâm Yahyâ Divânı Tenkitli Metin*: Ankara 2001, XXXIX+509 s., Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları: 3557, Bilim ve Kültür Eserleri Dizisi: 1255, Divanlar Dizisi: 13.
- TÂCÎ-ZÂDE CA'FER ÇELEBÎ: *Dîvân*: İsmail ERÜNSAL: *The Life And Works Of Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi, With A Critical Edition Of His Dîvân*: İstanbul 1983, CXXXX+523 s., İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 3103, Edebiyat Fakültesi Basımevi.
- TARLAN, Ali Nihad: *Şiir Mecmualarında 16. ve 17. Asır Dîvân Şiiri Ulvî, Me'âlî, Nihânî, Feyzî, Katibî*: İstanbul 1948, I. C. VIII+110 s., II. C. 88 s., III. C. 95 s., IV. C. 110 s., İstanbul Üniversitesi Yayınlarından No: 356, Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dalı.
- TAŞLICALI YAHYÂ BEG: *Dîvân*: Mehmed Çavuşoğlu, *Yahyâ Beg Dîvân Tenkidli Basım*, İstanbul 1977, XVI+646 s., İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 2233.
- UBEYDÎ: *Dîvân*: M. Şahabettin Ünlü: *Ubeydî, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvân'ının Tenkitli Metni*: İstanbul 1991, XIII+250 s., Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal

Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Bilim Anabilim Dalı, Türk Edebiyatı Programı, Doktora Tezi.

‘ULVÎ: *Dîvân*: İsmail ÇETİN: Derzi-Zâde Ulvî (*Hayatı, Edebi Şahsiyeti ve Divanının Tenkidli Metni*): Elazığ 1993, XX+626 s., Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

UZUN, Mustafa: “‘Mecmua’”: *DİA*: 28. C., Ankara 2003, 265-268 ss.

VECDÎ: *Dîvânçe*: Ahmet MERMER: *XVII. Yüzyıl Dîvân Şâiri Vecdî ve Dîvânçesi*: Ankara 2002, VIII+214 s., Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Bilim ve Kültür Eserleri Dizisi: 1296. Divanlar.

YARDIMCI, Mehmet: *Başlangıçtan Günümüze Halk Şiiri, Âşık Şiiri, Tekke Şiiri*: Ankara 1998, IX+387 s., Ürün Yayınları.

YILDIZ, Ayşe: “‘Letâifnâmeler’”: *Türk Dünyası Ortak Edebiyatı Türk Dünyası Edebiyat Kavramları ve Terimleri Ansiklopedik Sözlüğü*: 4. C., Ankara 2004, 246-248 ss.

YILMAZ, Mehmet: *Kültürümüzde Arapça ve Farsça Asıllı Vecizeler Sözlüğü*: İzmir 2008, 992 s., Sütun Yayınları.

ZÂTÎ: *Dîvân*: Ali Nihat TARLAN: *Zatî Divanı (Edisyon Kritik ve Transkripsiyon Gazeller Kısmı)*: İstanbul 1967, I. C. XXXII+496 s., II. C. 507 s., III. C. 527 s., İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 3369.

ZÜLFE, Ömer: *Şiirin İzinde Sözüün Gölgesinde Osmanlı Şiirinden Kelimeler, Kavramlar, Deyimler*: İstanbul 2011, 263 s., Bilge Kültür Sanat Yayınları.

SONUÇ

Ankara Milli Kütüphane’de kayıtlı olan 1996 no’lu mecmua üzerinde yapılan çalışmanın sonuçları şunlardır:

Mecmuada 15., 16., 17., yüzyılda yaşamış olan şairlerin bir kısmı yer almaktadır.

Mecmuada seçme beyitler yer almaktadır. Müstensih genellikle nükteli beyitlere yer vermiştir.

Şiirlerin büyük kısmında vezin hataları mevcuttur. Bu hatalar tamir yoluyla giderilmiştir. Bir kısmında ise şiirlerin vezni yoktur.

Mecmuadaki şiirler incelendiğinde, divanlarda olmayan beyitlerin, mecmuada olduğu görülmüştür.

Bazı gazellerdeki beyit sayıları mecmuada fazladır. Divanlara bakıldığında beyitler eksiktir. Bu durum, gazelin yeni bir beytinin ortaya çıktığını göstermiştir.

Mecmuada en fazla kıta nazım şeklinin kullanıldığı, kıta şeklinde başlık atılan beyitlerin, aslında kıta olmadığı, müstensih tarafından beyitlerin kesildiği tespit edilmiştir.

Müstensihin, bazı şiirlere yanlış şairlerin isimlerini başlık attığı görülmüştür. Bu şiirler tespit edilmiş, başlıklar düzeltilmiştir. Müstensihin beyitlere şair isimlerinin dışında attığı başlıkların, beyitlerin anlamlarına uygun olarak atıldığı gözlemlenmiştir.

36 tane şiirin şairleri, tarafımızdan bulunmuştur.

Müstensih, bazı beyitlerde telaffuzu esas almıştır. Bazı beyitlerde yazım yanlışları yapmıştır.

ÖZGEÇMİŞ

1990 yılında İstanbul’da doğdu. İlk ve ortaöğrenimi İstanbul’da tamamladı. İstanbul Kültür Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden 2011 yılında mezun oldu. 2012 yılında Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalında yüksek lisansa başladı. Aynı zamanda özel bir eğitim kurumunda Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenliği yapmaktadır.

ÖRNEK METİNLER

باقام

جانم بخرم بدم بدم بدم بدم
کیم بوم بوم بوم بوم بوم
عقوب بوم بوم بوم بوم بوم

بوم بوم بوم بوم بوم
بوم بوم بوم بوم بوم
بوم بوم بوم بوم بوم

بوم بوم بوم بوم بوم
بوم بوم بوم بوم بوم
بوم بوم بوم بوم بوم

بوم بوم بوم بوم بوم
بوم بوم بوم بوم بوم
بوم بوم بوم بوم بوم

باقام

جانم بخرم بدم بدم بدم بدم
کیم بوم بوم بوم بوم بوم
عقوب بوم بوم بوم بوم بوم

بوم بوم بوم بوم بوم
بوم بوم بوم بوم بوم
بوم بوم بوم بوم بوم

بوم بوم بوم بوم بوم
بوم بوم بوم بوم بوم
بوم بوم بوم بوم بوم

بوم بوم بوم بوم بوم
بوم بوم بوم بوم بوم
بوم بوم بوم بوم بوم

بوم بوم بوم بوم بوم
بوم بوم بوم بوم بوم
بوم بوم بوم بوم بوم

بوم بوم بوم بوم بوم

بوم بوم بوم بوم بوم

بوم بوم بوم بوم بوم

بوم بوم بوم بوم بوم

بوم بوم بوم بوم بوم

